

ΠΑΝΔΩΗΝΔΙΑ

ΕΤΟΣ Β'

31 ΜΑΡΤΙΟΥ 1902

ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΕΙΟΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

1. Η παθόλου ήθική και έθνική σημασία και σπουδαιότης τῆς εἰς τοὺς ἀγίους τόπους χάριν προσκυνήσεως ἀποδημίας.

Μεταβὰς τῷ 1899 κατὰ τὰς ἔορτὰς τοῦ Μεγάλου Πάσχα εἰς προσκύνησιν τῶν ἀγίων τόπων και περιεργασάμενος τὰ κατὰ τὴν ἀγίαν πόλιν και τὴν Βηθλεέμ, τὴν Βηθανίαν ἔτι δὲ και τὴν πέριξ χώραν τῆς νοτίου Παλαιστίνης και τῆς δυτικῆς ἐνταῦθα ὅχθης τοῦ Ἰορδάνου και τῆς βορείου ἀκτῆς τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης, λαβὼν τὸ βάπτισμα τοῦ προσκυνητοῦ ἐν τοῖς φείδροις τοῦ Ἰορδάνου, ἐπισκεψάμενος δὲ και τὴν Ιεριχὼ και τὰς κατὰ τὴν περιουχὴν αὐτῆς ιερᾶς μονὰς τοῦ Τιμίου Προδρόμου, τοῦ Ἀββᾶ Γερασίμου, τὸ Σαραντάριον, πορρωτέρῳ δὲ τὴν μονὴν Χωζεβάν, εἴτα πάλιν τὴν ἰστορικωτάτην μονὴν τοῦ Ἀγίου Σάββα — Μάρ Σάββα — τοὺς ιεροὺς τούτους σταθμοὺς και φρούρια τῆς ἐλληνικῆς ὁρθοδοξίας και τοῦ Ἑλληνισμοῦ, μετὰ τὴν εἰς Ἀθήνας ἐπάνοδόν μου συνέταξα ἔκθεσιν ἴκανῶς μακρὰν περὶ τῶν ἀγίων τόπων ὡς ἔχουσι νῦν τὰ αὐτόνθι ἐκκλησιαστικὰ πράγματα ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν. Η ἔκθεσις ἐγένετο πρὸς

τὸν τότε ὑπουργὸν τῆς Παιδείας, τὸν πεπαιδευμένον και πεφωτισμένον πολιτευτὴν Ἀθανάσιον Εὐταξίαν, τὸν ἐκπροσωποῦντα ἐν τῇ τότε κυβερνήσει οὐχὶ ἀπλῶς τὴν διοίκησιν τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, ἀλλὰ τὴν παιδείαν, τὴν ἐπιστήμην αὐτὴν και τὴν τῶν ἀπανταχοῦ ἔθνικῶν ἐκκλησιαστικῶν συμφερόντων πεφωτισμένην ἀντίληψιν και εὔστοχον ὑπὲρ αὐτῶν συνηγορίαν και ἐνέργειαν. Τὰ ἐν Παλαιστίνῃ ἔθνικὰ ἐκκλησιαστικὰ συμφέροντα συγκεντροῦνται κυρίως ἐν Ιερουσαλήμ ἀλλ' οὐχ ἥπτον και πᾶσα ἡ λοιπὴ Παλαιστίνη, ἡ τε βορεία και ἡ νοτία, ἡ τε ἐντεῦθεν τοῦ Ἰορδάνου και ἡ πέρον τοῦ ποταμοῦ τούτου, εἶνε χώρα μεγάλως διαφέρουσα τῷ Ἑλληνισμῷ, οὐχὶ ἀπλῶς ὑπὸ ἔποψιν ἰστόρικὴν τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ και ὑπὸ ἔποψιν ἔθνικὴν τοῦ παρόντος και τοῦ μέλλοντος. Διότι ἐν πάσῃ τῇ εὑρείᾳ ταύτῃ χώρᾳ, τῇ ὑπαγομένῃ ἐκκλησιαστικῶς εἰς τὴν διοίκησιν και δικαιοδοσίαν τῆς ἐν Ιερουσαλήμ Πατριαρχικῆς

Ἐκκλησίας, ὑπάρχουσι πλεῖστα ὅσα συμφέ-
ροντα ἐκκλησιαστικὰ καὶ ἐθνικά, συνδεόμενα
μετὰ τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς ὁρ-
θοδόξου ιεροσολυμιτικῆς ἐκκλησίας, δυνάμενα
μεγάλην νὺν ἀσκήσωσιν ἐπὶ τὰς τύχας ταύτης
φοτῆν. "Οθεν μελέτη τις περὶ τῶν ἀγίων τό-
πων δέον νὰ περιλάβῃ σύμπασαν τὴν Παλαι-
στίνην. Τοῦτο ἐκίνησεν ἡμᾶς νὰ ἐπαναλάβω
μεν εὐθὺς τὸ ἐπόμενον ἔτος 1900 τὴν εἰς Πα-
λαιστίνην ἀποδημίαν. 'Αλλὰ καὶ ἄλλο τι εἴλ-
κυεν ἡμᾶς αὐθίςις Ισχυρῶς εἰς τοὺς ἀγίους τό-
πους.

Οι ἄγιοι τόποι, ἐπὶ πάντα χριστιανὸν εὐ-
εβῆ, πολλῷ δὲ πλέον ἐπὶ ὁρθόδοξον Ἑλληνα,
ἀσκοῦσιν ἔλκυστικὴν φορτίν, ἥτις μετὰ τὴν
πρώτην ἀπόδημίαν καὶ ἐπίσκεψιν καθίσταται
ἰσχυροτέρα. Υπὸ ἀπλῶς φυσικὴν ἔποιφιν κρι-
νομένη ἡ περὶ τὴν ἄγιαν πόλιν χωρα, δὲν δύνα-
ται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔχουσα καλλονὰς φυσικὰς
ἔξοχους, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ἄγια πόλις ὑπὸ ἔποιφιν
τεχνικῆς καλλονῆς, καθηριότητος καὶ λοιπῶν
ἔξιτερικῶν καθωραῖσμάτων καὶ τέρψεων, δὲν
διαφέρει τῶν ἀλλών τουρκικῶν πόλεων, ὅποι-
λειπομένη μᾶλιστα σφόδρα τινῶν ἐκ τούτων.
Ἄλλὰ τὸ ἐν τῇ ἔξιτεροικῇ αἰσθήσει καὶ θέᾳ
καὶ ἀπολαύσει ἐλλεῖπον ἀναπληροῦται διαφιλέ-
στατα ὑπὸ τῆς αἰσθήσεως καὶ τῆς θέας τῆς
ἔξιτεροικῆς τῆς διαφωτιζομένης ὑπὸ τῆς ἰστορίας
καὶ ζωγονούμενῆς καὶ θερμαινομένης ὑπὸ τοῦ
αἰσθήματος τοῦ θρησκευτικοῦ, τοῦ συνδεομένου
πρὸς τὴν ἀγάπην τῆς ἰστορίας. "Οπως ἡ ἄγια
πόλις καὶ ἡ περιοχὴ αὐτῆς μετὰ τοῦ ἀπείρου
πλήθους τῶν ἐκ παραδόσεως θρησκευτικῶν
μνημείων, ἅτινα ἐν παντὶ βῆματι βλέπει καὶ
μανθάνει δι προσκυνητῆς ἢ δι περιηγητῆς, καὶ
ἰδίως μετὰ τοῦ πολυδαιδάλου, λαβυρινθώδους,
ἰστορικωτάτου ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, μετὰ τοῦ
"Ορους τῶν ἔλαιων καὶ τοῦ χειμάρρου τῶν Κέ-
δρων, τῶν λόφων Σιών καὶ Ἀμορία, τῆς κοιλάδος
Χιννώμ, μεδίσταται ἐν τῇ διανοίᾳ τῇ ἰστορικῇ
εἰς πόλιν ἴδεώδη ἐνταῦθῃ καὶ πραγματικήν,
εἰς ἰστορίαν ξῶσαν καὶ λαλοῦσαν, οὕτω καὶ
πᾶσα ἡ Παλαιστίνη ἡ περικλείουσα ἐν ἑαυτῇ
ὑπερτριχλιετῇ ἰστορίᾳν λαῶν καὶ φυλῶν, γε-
ναρχῶν, νομοιθεῶν, βασιλέων καὶ προφητῶν,
θρησκευμάτων καὶ θρησκευτικῶν ἀντιλήψεων
καὶ ἴδεων ὑπερφυῶν καὶ ἀποκαλύψεων θείων,
ἐκκλησιῶν καὶ μονῶν καὶ παντοίων κοιτίδων
θρησκευτικοῦ βίου ὑπὸ ποικιλωτάτας μορφὰς
καὶ φάσεις ἔξελισσομένου, μεδίσταται εἰς χώ-
ραν θαυμάτων καὶ διδαγμάτων, μεθιστῶσαν
τὸν ἀνθρωπὸν εἰς τὸ ἴδεωδες ὑψος τοῦ ἀν-

θρωπίνου ἵστορικοῦ βίου. Αἱ Ἀθῆναι αἱ ὑψώσασαι τὸν ἀνθρωπὸν φυσικῶς καὶ ἵστορικῶς διὰ τοῦ φωτὸς τοῦ φυσικοῦ εἰς τὸ οὐρανίον ὕψος τοῦ ἀληθοῦς, τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ, τῆς γηνσίας ἐπιστήμης καὶ φιλοσοφίας, τῆς τέχνης καὶ τῆς ποιήσεως, δύνανται νὰ χωρισθῶσιν ἐν τῇ φαντασίᾳ, τῇ διανοίᾳ καὶ τῷ αἰσθήματι τοῦ φιλοσόφου περιηγητοῦ ἢ προσκυνητοῦ ἀπὸ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, τοῦ Ὀλύμπου, τῆς Ὀλυμπίας, τῶν Δελφῶν, Ἀργονοῦ, Μυκηνῶν, Σπάρτης, Κορίνθου. Θηβῶν καὶ τοσούτων ἄλλων κοιτίδων καὶ ἐστιῶν τοῦ πνευματικοῦ βίου τῆς Ἑλλάδος; Δύναται ἡ Ἱερουσαλὴμ ἢ Βηθλέεμ ἔνθα ἐξ οὐρανοῦ κατῆλθε μέχρι γῆς ὁ τῆς δικαιοσύνης Ἡλιος, τὸ θρησκευτικὸν καὶ ἡθικὸν φῶς, ἢ ἐξ ὕψους Ἀνατολῆς ἐπέλαμψε τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει, δύναται νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, τῆς Ναζαρὲτ καὶ τοῦ Ὁρούς τῶν Μακαρισμῶν καὶ τῆς λίμνης Γενησαρὲτ καὶ Καπερναούμ καὶ Βηθδαϊδᾶ καὶ τοῦ ὅρους τοῦ Θαβωρίου; Δύναται ἡ Νέα Διαθήκη νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τῆς Παλαιᾶς; ἢ ὁ Ἰορδάνης ἀπὸ τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης, τῆς πρότερον Σιδήνου — Σοδόμων καὶ Γομόρων — καὶ τῶν ὁρέων τοῦ Μωάρ; ἢ τὸ Θαβὼρ ἀπὸ τοῦ Ἀεριών, καὶ Θαβὼρ καὶ Ναζαρὲτ ἀπὸ τοῦ Ἐσδρελών, ἡ Σιγώρ καὶ Σαμάρια ἀπὸ Γαριζίν; Οὐδὲν ἐν τῇ καθολικῇ θέᾳ καὶ τῇ ἐποπτικῇ νοήσει τῆς ἵστορίας οὕτως ἰδεωδῶς μεγαλοπρεπὲς ἐν τῇ ἵστορίᾳ καὶ καταπλῆττον οἷον τὸ θεᾶσματι νοερῶς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ πνεύματος τοῦ ἀνθρωπίνου ἐν τῷ μεγάλῳ αἰῶνι τῶν ἴστορικῶν ἐν ἐνότητι ποικιλιῶν καὶ μάλιστα ἐν τῷ χώρῳ τῷ θρησκευτικῷ, τῶν ἐν μεταβολαῖς καὶ μεταστάσεσι συμμίξεων καὶ ἐν τῇ ἀπλότητι τῆς οὐσίας πολυποικίλων συνήσεων τῶν γινομένων καὶ φαινομένων. Ἰουδαϊσμὸς ἐν τῷ Χριστιανισμῷ, Χριστιανισμὸς ἐν τῷ Ἑλληνισμῷ καὶ ἐν τῷ Ἑλληνορρωμαϊκῷ βιωπαράγει τὸν νεώτερον εὐρωπαϊκὸν βίον. Μωαμεθανισμὸς ὥσει τις παρέκβασις ἐκ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ Χριστιανισμοῦ καὶ ἐξ αὐτῶν μόνον ἴστορικῶς ἐριηγενούμενος, καὶ ὅμως ἀντιτασσόμενος κατὰ τοῦ ἀληθοῦς Χριστιανισμοῦ· οὗδον ἐν βραχυλογίᾳ ἡ οὐσία τῆς ὅλης ἴστορικῆς πορείας τοῦ πνευματικοῦ βίου τῆς κυρίως ἴστορικῆς ἀνθρωπότητος Παλαιστίνη, Ἑλλάς, Ἱερουσαλήμ, Ἀθῆναι, Ρώμη, Κωνσταντινούπολις εἴτε ἐν ἀκμῇ καὶ δυνάμει ὑλικῇ διατελοῦσαι, εἴτε ἐν μέσῳ καταστροφῶν, ἐρημώσεων καὶ ἐρειπών κείμεναι, θά ἄρχωσι διηγεκῶς ἐν τῇ διανοίᾳ τῶν ἐρευνητῶν τῆς ἴστορίας, τοῦ

ἐκ τῆς ἔξωτερης αἰσθήσεως ἐλλείποντος ἀνα-
πληρουμένου διηγεῖται ἐκ τοῦ ἔσωτερού φω-
τὸς τῆς διανοίας καὶ τοῦ αἰσθήματος. Οὐ πό-
θος τῆς εἰς Παλαιστίνην ἀποδημίας καὶ τῆς
ἐνταῦθα περιοδείας εἶναι κληρονομίᾳ ἡθικῇ καὶ
ἡθικῇ παντὸς Ἐλληνος χριστιανοῦ ἀπὸ τῶν
πρώτων αἰώνων τοῦ Χριστιανισμοῦ μέχρι νῦν,
ἐκ νηπιακῆς ἥλικίας ἐμπνεόμενος, ἐν θρησκευ-
τικῇ ἀγωγῇ καὶ παιδεύσει καὶ διὰ τῆς εὐσε-
βείας ἀναπτυσσόμενος καὶ ἐνισχυόμενος. Οὐ
ἥλισμὸς καὶ ή ἡθικὴ ἀδιαφορία καὶ ή δοκησί-
σοφος ἀλλαζονεία, πάντα ταῦτα τὰ προϊόντα
ἥμμαθείας καὶ ἡθικῆς ἐπιπολαιότητος, δια-
φθορᾶς καὶ πορώσεως τείνουσι νὰ ἔξαλειψώσ-
τὸν πόθον τοῦτον. Ἀλλ' ή ἀληθῆς ἐπιστήμη
ή ἀπὸ εὐσεβείας ἐμπνεομένη μεθίστησιν αὐτὸν
εἰς φιλόσοφον καὶ φιλίστορα οστὴν πνευματι-
κὴν καὶ βουλὴν ἡθικήν, καὶ ἀληθοῦς φιλοπα-
τρίας ἐμπνέει τὸ αἴσθημα καὶ τοῦ καθήκοντος
δείκνυσι τὴν δόδον. Καὶ δπως πάσης ἀληθοῦς
ἡθικῆς ἡδονῆς ή ἀπόλαυσις οὐδένα φέρει κά-
ρον, ἀλλ' ἐπ' ἀπειρον αὐξάνει τὴν τοῦ ἐφετοῦ
ἐπιθυμίαν, οὕτω καὶ τῶν ιερῶν ιστορικῶν τό-
πων ή ἐπίσκεψις, τόπων, ἐν οἷς ή ἰδέα καὶ το-
ιδεῶδες ἔλαβον ὑπόστασιν ιστορικήν, καθίστα-
ται τέρψις ἡθική, οὐδένα ἐμποιοῦσα κόρο-
νέον δὲ διηγεῖται ἔξεγειρουσα καὶ ισχυρότερο
πόθον.

Ἐν τῇ ἐπισκέψει τῶν ἀγίων τόπων, η ψι-
στη τέρψις, ἡ ἥθικὴ καὶ τὸ ὑψιστον αἰσθημα
τῆς εὐσεβείας συνδέεται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ
δρυθόδξου Ἑλληνος μετὰ τοῦ ὑψίστου καθήκον-
τος φιλοπατρίας, οὐ μόνον διότι οὕτω τὸ
αἰσθημα τὸ θρησκευτικὸν καὶ σὺν αὐτῷ τὸ
ἥθικόν, ἀναζωογονούμενον καὶ ὑψούμενον καὶ
κρατινόμενον ὑψοῖ καὶ κρατύνει ἐμμέσως τὸ
ἐθνικὸν αἰσθημα, ἀλλὰ καὶ διότι δὲ Ἑλλην δρ-
θόδοξος λαμψάνει οὕτω ἀκριβεστέραν καὶ κα-
θολικωτέραν συνείδησ.ν ἐθνικὴν ἐρχόμενος εἰς
πνευματικὴν καὶ ἥθικὴν συνάφειαν πρὸς τὸ
ἐκεῖθεν τῶν γεωγραφικῶν δρίων τῆς Ἑλλάδος
μέγα ἴσταρικὸν πνευματικὸν κράτος τοῦ Ἑλλη-
νισμοῦ, γίνεται δὲ καὶ ἥθικὸς ἀρωγὸς τῆς ἐν
τῷ κράτει τούτῳ κρατερῶς ἀγωνιζομένης ἐλ-
ληνικῆς δρυθόδοξίας καὶ τῶν λειτουργῶν αὐτῆς.
Πρὸς ταῦτα ἀποβλέποντες ἐγράψαμεν διὰ μα-
κρῶν, μετὰ τὴν κατὰ τὸ 1895 γενομένην δευ-
τέραν ἡμῖν εἰς τὸ "Αγιον" Ορος ἀποδημίαν,
περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς παρ' ἡμῖν διοργανώ-
σεως μεγάλων θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν συ-
νοδειῶν πρὸς τὰ ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἐθνικὰ
κέντρα τοῦ δρυθόδοξου Ἑλληνισμοῦ καὶ προ-

πάντων εἰς τὸ Ἀγιον Ὁρος καὶ εἰς τὴν Ἱε-
ρουσαλήμ.

Καὶ μετὰ τὴν ἐπάνοδον δὲ ἐκ Παλαιστίνης τῷ 1899 συνηγόρησαμεν θερμῶς παρὰ τοῖς ἔνταῦθα συλλόγοις καὶ παρ' ἀνδράσιν ἀρμοδίοις ὑπὲρ διοργανώσεως μεγάλης συνοδείας εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα 1900. Οἱ πόθος ἡμῶν ἐξεπληρώθη ἐν μέρει τότε, ἀφοῦ δὲ ἀριθμὸς τῶν κατὰ τὸ Πάσχα ἐκεῖνο εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα μεθ' ἡμῶν μεταβάντων ηὗξήθη σημαντικῶς, περιλαμβάνων ἀξιωματικοὺς τοῦ στρατοῦ, καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἄλλον ἐγκρίτους πολίτας καὶ τίνας εὐσεβεῖς δεσποίνας. Ἐτι σημαντικώτερα ἦσαν τὰ γενόμενα κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος 1901. Αὐτῇ ἡ κυβέρνησις ἡ Ἑλληνικὴ ἡ μᾶλλον τὸ κράτος τὸ Ἑλληνικὸν μετέσχεν ἐπισήμως καὶ λαμπρῶς τῶν ἐν ἀγίοις τόποις ἑορτῶν καὶ ἀπέδειξε τὸ ὑπὲρ τούτων διαφέρον αὐτῆς, ἐπισημότατα, μεγαλοπρεπέστατα καὶ ἐπιδεικτικώτατα δι' ἀποστολῆς ναυτικῆς μοίρας διοκλήρου Ἑλληνικῆς εἰς τὰ ὕδατα τῆς Παλαιστίνης καὶ πλῆθος ἀξιωματικῶν καὶ ναυτῶν εἰς τὰ σεβάσματα τὰ ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει καὶ περὶ αὐτῆν. Τῷ λαμπρῷ τούτῳ ἔργῳ ἥκολονύμησεν ἔργον ἔτι λαμπρότερον, ἡ ἀποστολὴ σύμπαντος τοῦ θωρηκτοῦ στόλου εἰς τὸ Ἀγιον Ὄρος. Ὁποῖα καὶ διόσον σπουδαῖα ἀποτελέσματα ἥθικὰ ἐπήνεγκεν ἡ πρᾶξις αὕτη τὸ πολὺ δημόσιον γινώσκει μόνον ἐκ τῶν ἐν ταῖς ἐφημερίσι θημοσιευθεσῶν ἐνθουσιωδῶν περιγραφῶν τῆς γενομένης εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ναυτικὸν ἐν τῷ Ἀγίῳ Ὄρει ὑποδοχῆς, ἀλλ' οἱ γινώσκοντες τὴν κατάστασιν, ἐν ᾧ διετέλουν τὰ ἐκεῖ πράγματα ὑπὸ ἐποιψιν ἐθνικὴν μικρὸν πρὸ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, οὗτοι ἐννοοῦσι πόσον ἀληθῶς ὁφέλιμα ὑπῆρξαν τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα, πῶς ἡ, κρίμασιν οἵτε οἴδε Κύριος, ἐπὶ μακρὸν ἐκ τῶν τάξεων τῶν ἐν τῷ Ἀγίῳ Ὅρει πνευματικῶν μαχητῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ φυγαδευθεῖσα διμόνια καὶ ἡ ἐν τῇ ἐνότητι ἰσχὺς ἐπανῆλθε τέλεον καὶ πόσα συμφέροντα ἐθνικά, εἰς σοβαρὸν περιστάντα κίνδυνον, ἐσώθησαν καὶ πόσον οἰκτρῶς ἐψεύσθησαν αἱ ἐπίδειξι τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῶν κερδοσκοπούντων ἐπὶ τὴν οῃθυεῖσαν ἥθικὴν ἐκείνην ἀνωμαλίαν.

Αλλ' ή μεταβάσις τοῦ στόλου δεν ήτο η μόνη αἰτία ή ἐπενεγκοῦσα τοιαῦτα ἀποτελέσματα. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο συνέβη τὸ σπουδαιὸν ἐν τοῖς χρονικοῖς τοῦ Ἀγίου Ὁρους γεγονός τῆς αὐτόσε ματαβάσεως τοῦ ἐν Κων-

σταντινουπόλει "Ελληνος πρέσβεως Ν. Μαυροκορδάτου. Πρώτον νῦν μετά τὴν ὕδρυσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου ἐπεσκέψατο τὸ ἄγιον νῦμον Ὅρος Ἐλλην πολιτικὸς ἀνήρ, ἐπίσημον δῆτας κατέχων θέσιν ἐν τῇ πολιτείᾳ. Ὁ Ν. Μαυροκορδάτος, ὁ ἄριστος τῶν νῦν Ἐλλήνων διπλωματῶν, ἐπαξιώς ἀπὸ πολλῶν ἔτῶν ἀντιπροσωπεύων παρὰ τῷ Σουλτάνῳ καὶ τῇ Υ. Π. τὸν βασιλέα τῶν Ἐλλήνων καὶ τοσοῦτον ἐπιτυχῶς προστατεύων τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα ἐν τῇ ὁδωματικῇ πρωτευούσῃ, μεταβάς εἰς Ἀγιον Ὅρος περιῆλθεν ἀπάσας τὰς μονὰς καὶ τὰς σκήτας, καὶ πάντα τὰ ἀφορῶντα αὐτὰς ἐπισταμένως ἔξετάσας, καὶ πανταχοῦ τὸ καλὸν καὶ συμφέρον νομετήσας συνετέλεσε μεγάλως εἰς τὴν βελτίωσιν καὶ προαγωγὴν τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων.

Θὰ φανῶμεν ἵσως τοῖς πολλοῖς παρεκβαίνοντες πολὺ τοῦ προκειμένου ἡμῶν σκοποῦ ἀλλ' ἡ συνεφέλκυσις τῶν ἴδεων καὶ τῶν διανοημάτων ἐν τοῖς ἐθνικοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ζητήμασιν εἶνε τοσοῦτον φυσικὴ ἀναπόδραστος, δοσον καὶ ἡ ἡμικὴ θρησκευτικὴ καὶ ἐθνικὴ ἐνότης μεταξὺ τῆς ἀγίας πόλεως καὶ τοῦ Ἀγίου Ὅρους. Ἐπαναλαμβάνομεν δὲ ὅτι εἶναι ἐθνικὸν συμφέρον, ἐθνικὸν καθῆκον, ἐθνικὴ ἀνάγκη ἵνα οἱ ἄγιοι τόποι κατασταθῶσι παρ' ἡμῖν θρησκευτικὰ ἄμα δὲ καὶ ἐθνικὰ προσωνυμητήρια. Ὑπὸ θρησκευτικὴν ἐποψιν δὲν ἀρκεῖ, περιορίζομεν οἱ ἀπλῶς εἰς θεωρίας νὰ ἔξαιρωμεν τὴν ἀγιότητα καὶ τὴν τελειότητα τῆς Ὁροθοδξίας. Ἡ θρησκεία δὲν εἴνε ἀπλὴ θεωρία, ἀλλὰ καὶ πρᾶξις καὶ αἴσθημα καὶ βίος, παρ' ἡμῖν μάλιστα καὶ βίος ἰστορικός. Καὶ ὑπὸ ἀπλῆν θρησκευτικὴν ἐποψιν ἐπρεπε νὰ μιμωμεθα τὰς πράξεις ἐκείνας τῶν ἐτεροδόξων, αἵτινες θρησκευτικῶς ἔξεγείρουσι καὶ ὑψοῦσι τὸ αἴσθημα. Πρέπει νὰ βλέπῃ τις τὰ γινόμενα ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει καὶ ἰστάμενος πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως νὰ βλέπῃ τὰς ἀτελευτήτους σειρὰς τῶν δισκιλίων, τρισκιλίων καὶ ἐνίοτε πεντακισχιλίων προσκυνητῶν καθολικῶν ἐκ τῶν καθολικῶν χωρῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ἐχοχομένων, διερχομένων τὰς δόδους τῆς ἀγίας πόλεως καὶ εἰσερχομένων εἰς τὸν μέγαν Ναὸν ἐν ὦδαις πνευματικαῖς καὶ ψαλμοῖς κατανυκτικοῖς, ἥγονμένων ἀρχιερέων καὶ ἱερέων ἐκ τῶν περάτων τῆς οἰκουμένης εἰς προσκύνησιν τῶν ἀγίων τόπων μεταβανόντων, καὶ ἀπείρους πλήθους ἐπομένου λαϊκῶν προσκυνητῶν, ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ παίδων, ἐχοχομένων πάντων εἰς

προσκύνησιν τῶν πανσέπτων σεβασμάτων τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. Πρέπει νὰ βλέπῃ τις ταῦτα καὶ νὰ αἰσθανθῇ ἐν ἑαυτῷ βαθέως τὴν ἐξ αὐτῶν ἐντύπωσιν ἵνα νοήσῃ τὸ μέγεθός τῆς ἡμικῆς ὡφελείας τῆς ἐκ τοιούτων θεωριῶν καὶ προσκυνήσεων προερχομένης.

'Ἐκ τῶν εἰδημένων ἐνοεῖ τις τὴν ἀκάθεκτον, δύναμαι εἰπεῖν, ἡμικὴν ὁρμὴν τὴν προομήσασαν ἡμᾶς εἰς δευτέραν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀποδημίαν, ἐν ἑτοις μετὰ τὴν πρώτην, τὴν τῷ 1899 γενομένην.

2. Ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Ἱεροσόλυμα.

Τῇ 30 Μαρτίου 1900, ἡμέραν Πέμπτην, ἐπέβημεν ἐκ Πειραιᾶς τοῦ ἀγγλοαγγυπτιακοῦ ἀτμοπλοίου τοῦ ἀποπλέοντος εἰς Ἀλεξανδρειαν, ἔχοντες σύμπλους καὶ συμπροσκυνητὰς τῶν ἀγίων τόπων ἱκανοὺς διακεκριμένους πολίτας Ἐλλήνας, ἐν οἷς τὸν ὑποστράτηγον Τριτάκην, τὸν ἐπίατρον Παναγιώτην Γιαννακόπουλον, τὸν ἀξιότιμον καὶ ἀγαπητὸν φίλον Ἰω. Νικολαΐδην πρώην λογιστὴν τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, τὸν κ. Σπυρίδωνα Μωραΐτην διευθυντὴν τοῦ ἐν Τριπόλει Λυκείου, τὸν γυμνασιάρχην Δ. Δουκάκην, τὸν κ. Μερτσούδην, καὶ ἄλλους ἔτι κυρίους καὶ τινας κυρίας. Ὁ συνάδελφος κ. I. Μεσολωρᾶς ἀπῆλθεν ἐξ Ἀθηνῶν δύο ἡμέρας μεθ' ἡμᾶς. Μετὰ 48 ὥρων πλοῦν — ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ προστηγγίσαμεν καὶ εἰς τὴν Ρόδον ἐπὶ δύο μόνον ὥρας — κατεπλεύσαμεν τὸ Σάββατον — 1 Ἀπριλίου — 2 μ.μ. εἰς τὸν λιμένα Ἀλεξανδρείας, δπον μεταβιβασθέντες εἰς ἄλλο ἀτμόπλοιον τῆς ἀντῆς ἀγγλοαγγυπτιακῆς ἐταιρείας καὶ ἀποπλεύσαντες ἀφικόμεθα τὴν πρώτην τῆς ἐπαύριον, Κυριακῆς τῶν Βαΐων — 2 Ἀπριλίου — εἰς τὴν κατὰ τὴν εἰσόδον τῆς διώρυχος τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Πηλουσίου νεόκτιστον πόλιν Πόρτ-Σαΐδ. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἐν ᾧ ἐξ ἀνάγκης διήλθομεν δλην τὴν ἡμέραν, τοῦ ἀτμοπλοίου μέλλοντος νὰ ἀποπλεύσῃ ἐντεῦθεν περὶ λύχνων ἀφάς, ὑπάρχει δπος ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῆς Αἰγύπτου, ἀκμαία ἑλληνικὴ ἀποικία, διατρούσα ἐκκλησίαν καὶ σχολεῖα, συγκειμένη δὲ ἀπὸ ἐμπορίαν καὶ ἄλλα ποικίλα ἐπιτηδεύματα μετερχομένων Ἐλλήνων, καὶ ἡ διατριβὴ ἡμῶν ἐνταῦθα, καὶ νῦν ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν ἑτοις, ἥτο εὐάρεστος ὡς ἐν ἑλληνικῇ πόλει. Καφενεῖα, ξενοδοχεῖα, τὰ πάντα ἑλληνικά, καὶ οὐκ ὀλίγαι ἑλληνικαὶ οἰκογένειαι καὶ ἐκκλησία, ἐν ᾧ παρέστημεν εἰς τὴν τελετὴν τῶν Βαΐων, καθίστων

ἡμῖν εὐάρεστον τὴν διατριβήν. Εἰς τὴν πόλιν ταῦτην ἥλθον ἐκ τῆς ἀλλης Αἰγύπτου καὶ μεθ' ἐν συνοδείᾳ μεγάλῃ μεταβαίνουν εἰς τὴν ἀγίαν ἡμῶν ἀπέπλευσαν εἰς Ἱόπην ὡς προσκυνηταὶ τῶν ἀγίων τόπων πολλοὶ ἄλλοι Ἐλληνες.

Εἰς τὴν Ἱόπην ἀφικόμεθα τὴν πρώταν τῆς Μεγάλης Δευτέρας μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου.

Ἡ Ἱόπη εἶναι ἐπίνειον τῆς ἀγίας πόλεως οὐχὶ εὐλίμενον. Ἡ ἀποβίβασις εἰς τὴν ἐν μέσῳ πετρῶν καὶ σκοπέλων ἐκτεινόμενην ἀκτὴν εἶνε κινδυνώδης, ὅταν ἡ θάλασσα δὲν ἔναι γαληναία. Καὶ ὁ φόβος πάντως τοῦ κινδύνου τούτου ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν γένεσιν τοῦ μάθου τῆς βασιλόπαιδος Ἀνδρομέδας τῆς κινδυνευσάσης ἐνταῦθα νὰ καταποθῇ ὑπὸ τέρατος θαλασσίου, σωθείσης δὲ ὑπὸ τοῦ Περσέως, μύθου φοινικοῦ ἀρχαιοτάτου, μεταστάντος εἰς τὴν ἑλληνικὴν μυθολογίαν. Ἡ πόλις εἶνε ἀσκούντως μεγάλη καὶ κίνησις ἱκανῶς μεγάλη ὑπάρχει ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ τῇ ἀγορᾷ αὐτῆς, ἀλλ' ὑπὸ ἐποψιν καλλονῆς καὶ καθαιριότητος ἥκιστα δικαιολογεῖ ἡ Ἱόπη, τούλαχιστον ἐν τῇ νῦν καταστάσει, τὸ ἔτυμον τοῦ δύνοματος αὐτῆς — **Ιάφρα** ἑβραϊστὶ=δραῖος — ἐκτὸς ἀνὴ τοιαύτη κλῆσις ἀποδοτέα εἰς τοὺς περὶ τὴν πόλιν ἐκτεταμένους εὐανθεῖς καὶ εὐδένδρους κήπους, γέμοντας περσικῶν μήλων καὶ παντοίων ἄλλων ἐσπεριδοειδῶν καρπῶν οἵτινες ἀποτελοῦσι τὸ κάλλιστον φυσικὸν κάλλος καὶ φυσικὸν δῶρον τῆς πόλεως.

Οἱ ὁρθόδοξοι προσκυνηταὶ οἱ ἀποβαίνοντες εἰς τὴν Ἱόπην, διευθύνονται συνήθως εἰς τὴν ἐγ-

γὺς τῆς ἀκτῆς κειμένην μονὴν ἢ μᾶλλον ἔνωνα τοῦ Παναγίου Τάφου, δόποθεν ὕστερον ἐν συνοδείᾳ μεγάλῃ μεταβαίνουν εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν. Ἐνταῦθα δὲ καὶ κατὰ τὴν ἐπάνοδον φιλοξενοῦνται μέχρι τῆς εἰς τὸ ἀτμόπλοιον ἐπιβίβασης αὐτῶν. Ἐν τῷ μοναστηριακῷ δὲ τούτῳ ἔνωνι ὅπερ εἶνε καὶ κέντρον ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως ἐν Ἱόπη καὶ ἔδρα τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Πατριαρχοῦ καὶ ὡς ὅμοιον κέκτηνται καὶ οἱ Ἀρμένιοι καὶ οἱ Λατίνοι, καταγράφονται καὶ τὰ ὄνοματα καὶ ἔξαρχοι βούται διφιδόμενος τῶν τόπων προσκυνητῶν. Προϊστάμενος τοῦ μοναστηριακοῦ ἔνωνος τῶν ὁρθοδόξων καὶ ἀντιρόστωπος πατριαρχικὸς ἐν Ἱόπη εἶναι ἀπὸ ἔτῶν διαφορᾶς αὐτῆς, ἀλλ' ὑπὸ ἐποψιν καλλονῆς καὶ καθαιριότητος ἥκιστα δικαιολογεῖ ἡ Ἱόπη, τούλαχιστον ἐν τῇ νῦν καταστάσει, τὸ ἔτυμον τοῦ δύνοματος αὐτῆς — **Ιάφρα** ἑβραϊστὶ=δραῖος — ἐκτὸς ἀνὴ τοιαύτη κλῆσις ἀποδοτέα εἰς τοὺς περὶ τὴν πόλιν εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν μετάβασιν. Μέχρι τοῦ 1892, ἐν οἷς χρόνοις δὲν ὑπῆρχε συγκοινωνία σιδηροδρομικὴ μεταξὺ τῆς Ἱόπης καὶ τῆς ἀγίας πόλεως, οἱ προσκυνηταὶ μετέβαινον εἰς τὴν ιεροσόλυμα ἐν δημέρῳ δόδοιπορίᾳ δι' ἵππου ἢ πεζῇ γινομένη, σταθμεύοντες τὴν πρώτην νύκτα ἐν Ράμλῃ — Ἀριμαθαίᾳ κατὰ παράδοσιν — ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἔτους ἑκείνου μεταβαίνει τις ἔντος πέντε ὥραν ἐκ τῆς μιᾶς πόλεως εἰς τὴν ἐτέραν.

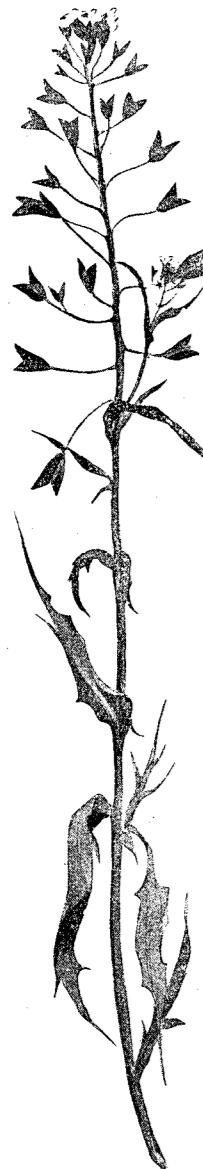
Ἐπεται συνέχεια.

Π. ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ

ΟΙ ΕΚΑΤΟ ΦΩΝΕΣ ΤΗΣ ΛΥΡΑΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΣΕΙΡΑ

Ω Μοῦσα μον, δλοι πέτρα σε φαντάζονται
Ποῦ σκαλισμένη μισοδείχνεις μιὰν ἵδεα:
Δυσκολοσίμωτη τοῦ κόσμου καὶ ἄχαρη,
Καὶ κάποτε γιὰ λίγους μόνο ώραία.
Ομως κανένας δὲ σοφίστηκε
Ταῦτι νὰ βάλῃ ἀπάνω 'ς τὴ μαρμαρωμένη,
Νάκούση ἔνα καρδιόχτυπο,
Σὰν καμπάνα θαράτου νὰ σημαίνῃ.

XX

Πατέρα καὶ μητέρα δὲν τοὺς γνώρισα,
Ο ἀντίλογος μὲν ἀνάθρεψε, μὲ πότισε τὸ μῆσος,
Γύρω μον τυποτένιοι, ή ἔχτρα αὐτοκρατόρισσα,
Λίγη φροντίδα μέσα μον καὶ πόλεμος περίσσος.
Γι' αὐτὸ καὶ τὴν Ἀγάπη σὰν ἐπρωταπάντησα
Να φέρη δλα τὰ ὄνειρα, νὰ σέρηγη δλα τὰ πάθια,
Μὲ ξάφνισε σὰν Ἀτλαντίδα ἀγράριστη γιγάντισσα,
Ποῦ θᾶβγανε ἀπὸ θάλασσας διάλογιτης τὰ βάθια.

XX

Ἀγράντια τὸ παράθυρο. Στὸ βάθιος
Ο οὐρανός, δλοι οὐρανός, καὶ τίποτ' ἄλλο.
Κι ἀνάμεσα, οὐρανόζωστον διόπληρο,
Ψηλόλιγρο ἔνα κυπαρίσσι τίποτ' ἄλλο.
Καὶ ἡ ξάστερος ὁ οὐρανός ἡ μαῦρος εἶναι,
Στὴ χαρὰ τοῦ γλαυκοῦ, 'ς τῆς τρικυμίας τὸ σάλο,
Ομοια καὶ πάντα ἀργολυγάει τὸ κυπαρίσσι,
Ἡσυχο, ώραιον, ἀπελπισμένο. Τίποτ' ἄλλο.

Καὶ τέτοιος ποῦ εῖμαι, καὶ μὲ τέτοια
Καρδιά, πονλὶ δλοτρέμονλο σ' ἀρρωστημένα στήθια,
Ἄπὸ τοὺς δυνατοὺς καὶ τοὺς μεστοὺς τοῦ κόσμου
Ἐγὼ εῖμαι πιὸ κοντὰ στὸ φῶς καὶ στὴν ἀλήθεια.

Γι' αὐτὸ μονγγρίζει μέσα μον βαθειά,
Καὶ μὲ δλη τὴν ἀχάμηνα μον καὶ μὲ δλο τὸ μαράζι,
Πρὸς δλοντοὺς τοὺς μεστοὺς καὶ δυνατοὺς τοῦ κόσμου
Μιὰ καταφρόνεση. Καὶ μοῦ ταιριάζει.

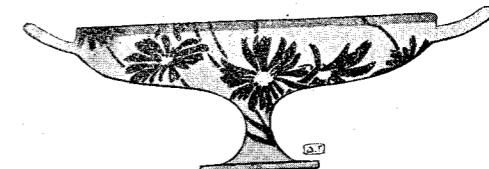
XX

Μέσ' τοῦ χειμῶνα τὴν καρδιὰ τῆς μηγδαλιᾶς τὰ λούλουνδα,
Ἄπὸ τὸν ἥλιο ἵλαρωσεν ὁ θυμωμένος μῆνας,
Τῆς Ὁμορφᾶς γύρω τριγύρω ἔνα στεφάνι πλέκετε,
Ξέσκεποι βράχοι καὶ βοννὰ γραμμένα τῆς Ἀθήνας.
Τὰ χιόνια εἶναι 'ς τὸν Πάρνηθα σὰν ἀνθισμα κι αὐτά,
Χαϊδεύει τὸν Κορυδαλὸ δειλὴ χλωράδα ὀνείρον,
Τοῦ θείου τοῦ Βράχου τοῦ γελᾶ ἡ Πεντέλη, κι δὲ Ὅμητρὸς
Ἀπούει γνωτὸς τὸ ἐρωτικὸ τραγούδι τοῦ Φαλήρου.

XX

Τοῦ Λόγου ἔσν τεραΐδα, τῆς μητέρας μον
Καὶ τῆς ψυχῆς μον γλῶσσα, καταφρόνια μόρια
Σκάφαν τὴν ὅψη σου, ἔσκυψαν τὸ μέτωπό σου.
Στυλώσον ὁρθή, σοῦ τραγούδω τὰ νικητήρια!
Ἄπὸ τοὺς κόσμους τοῦ Αἴριο τὸ μήνυμα τῆς νίκης
Ἐγὼ σοῦ φέρω, ώς ἀστεριοῦ, ποῦ ώς ἐδῶ κάτον
Ἡ λάμψη τοῦ ὑστερὸ ἀπὸ χρόνους θάρρη. Ω γλῶσσα
Τῆς Ρωμιωσύνης, ὡς πικήτρα τοῦ θαράτου!

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΧΑΤΖΗ ΚΑΡΑΝΤΑΝΗΣ

Η μικρά μας ιστορία, άναγεται εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς πικρᾶς δουλείας, εἰς τοὺς μαύρους ἔκεινους χρόνους, κατὰ τοὺς δρόμους δόλοκληρος ἡ Ἑλλὰς ἐδούλευε εἰς τὸν τύραννον δουλείαν πολυειδή καὶ πολύτροπον.

Ἡ ἐπάχθεια καὶ ἡ βαρύτης ἥτο ἀνάλογος τῶν πλεονεκτημάτων καὶ τῶν ἰδιαιτέρων εὐνοϊκῶν περιστάσεων, αἵτινες συνέτρεχον δι' ἐκάστην χώραν, ἡ ἐκμετάλλευσις δὲ ἐγίνετο τελεία καὶ ἀπολύτως ἔξαντλητική.

Οὕτω, ἐδῶ ἡ τυραννία ἀπετιμάτο εἰς χοήματα, χάρις εἰς τὸ εὔπορον τῶν ἀνθρώπων, ἐκεῖ εἰς εἶδον, ἀφοῦ ἡ παραγωγὴ εἰς τὸν τόπον ἐπλεόνασε καὶ ἥνθει, ἀλλοῦ εἰς χρυσὸν καὶ ἀργυρὸν ἀδιατίμιτον, τῶν κατοίκων τῶν τόπων ἐκείνων διατηρούντων κάποιον παλαιότερον ἀρχοντισμὸν εἰς κοσμήματα καὶ πολυτίμους λίθους, ἀλλοῦ δὲ — δπως εἰς τὰς νῆσους τοῦ Αἰγαίου Πελάγους — ὁ φόρος τῆς ὑποτελείας ἀπετιμάτο εἰς ἄνδρας, εἰς νέους ἀλκίμους καὶ στιβαρούς, δουλεύοντας τὴν Τουρκίαν ἐπί τι χρονικὸν διάστημα καὶ κατόπιν ἀπολυμένους καὶ ἐπιστρέφοντας εἰς τὰς πατρίδας των — ἐφ' ὅσον ἀπελύντο καὶ ἐφ' ὅσον ἐπέστρεφον, ἐννοεῖται ...

Νομίζω ὅτι αἱ τρεῖς μαζὶ νῆσοι, ἡ "Υδρα, αἱ Σπέτσαι καὶ τὰ Ψαρά, ὑπερχεοῦντο κατ' ἔτος

ν' ἀποστέλλουν 50 ἄνδρας, 50 νέους, οἵτινες κατέτασσοντο εἰς τὸ ναυτικὸν τῆς Τουρκίας, τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν λεγόμενον, τὸ χρησιμοποιούμενον εἰς δρᾶσιν πουρσαρικὴν μᾶλλον, παρὰ σύμφωνον μὲ τὴν φιλειρηνικὴν προσωνυμίαν του.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὁ φόρος αὐτὸς τῶν σωμάτων, νὰ εἴπωμεν οὕτω, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὁ βαρύτερος καὶ ὁ πλέον σκληρὸς φόρος ὃστις ἐσπάρασσε τὴν καρδίαν καὶ ἔσηπτε τὰ πνεύματα παριστάτερον, καὶ ἀνέπτυσσε τὴν ἐχθρότητα καὶ τὸ μῖσος, σιωπήλα ἐπὶ ἔτη καὶ ἀνεκδιήγητα ἀμφότερα. εἰς τὸ κατακόρυφον.

Ἡ μικρά μας ιστορία, βάσιν ἔχει αὐτὸς τὸ εἶδος τῆς ἀνθρωπίνης φορολογίας, ὁ ἥρως της δέ, ἡ μᾶλλον ἡ ἥρωτς της, πατρίδα ἔχει τὴν "Υδραν", εἰς τὴν δρόμον καὶ διεδραματίσθη τὸ ἀληθῶς τραγικάτατον καὶ χαρακτηριστικὸν αὐτὸς δρᾶμα. Εὐγενής "Υδραία δέσποινα μοῦ τὸ διηγήθη μίαν ἡμέραν, ἀπαράλλακτα ὡς ἐφθασεν εἰς αὐτὴν διὰ πατρογονικῆς παραδόσεως, μοῦ ἔδωσε δὲ καὶ φωτογραφίαν τοῦ ἥρωος, ἀντίγραφον περισσωτέστερης εἰκόνος, εὐρισκομένης ἀκόμη εἰς κάποιαν ἀλλήν τὸν δραϊκὴν οἰκογένειαν.

Ἔτο — λέγει ἡ ιστορικὴ παράδοσις — τὸ 1769, καὶ ἡ ἐποχὴ τῶν ἐκπατρισμῶν τῶν νησιώτῶν νέων, μεταξὺ δὲ τῶν κληρωθέντων ἐν "Υδρᾳ συγκατεριμέντο καὶ ὁ Χατζῆ Καραντάνης. Τὸ πρᾶγμα ἥτο ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέρον, ἐπειδὴ ὁ νέος ἀνῆκεν εἰς μεγάλην οἰκογένειαν, ἥτο δὲ μονογενὴς καὶ εἶχε νὰ φροντίσῃ αὐτὸς καὶ μόνος διὰ τὴν μητέρα του, αὐστηρὸν καὶ ἀγίαν μεσῆλικα, πασίγνωστον καὶ ἀνεγνωρισμένην διὰ τὴν ἀγαθότητά της καὶ τὴν εὐγένειαν.

Ἄλλ' ἥτο συγχρόνως τὸ πρᾶγμα καὶ ἀδιόρθωτον. Ἡ ἀπόφασις τῆς τύχης ἥτο ἀμετάλλητος, καὶ ὁ Χατζῆ Καραντάνης μετὰ τῶν λοιπῶν ἀνεχώρησε μίαν πρωΐαν, ἐν μέσῳ τῶν κοπετῶν καὶ τῶν θρήνων καὶ τῶν εὐχῶν καὶ τῶν εὐλογιῶν διοκλήρου τῆς νῆσου.

Ο καιρὸς ἐν τούτοις διὰ τὴν ἀτυχῆ παντέρημον μητέρα, ἔφευγε πικρὸς καὶ πολυδάκρυτος, μὲ τὴν ἀνυπόμονον ἀναμονὴν τῆς πολυποθήτου ἐπιστροφῆς, ἐπιστροφῆς ἡτοι, — ἀλλοίμονον! — ἐπέπρωτο νὰ γίνη τόσον ἀπροσδόκητος καὶ τόσον παραδόξος.

Ο Χατζῆ Καραντάνης, ρογιασθεὶς εἰς τὴν τουρκικὴν ὑπηρεσίαν, δὲν ἐπέστρεψε πλέον εἰς τὴν "Υδραν", ὡς ἀπλοῦς ἀφυπηρετήσας ναύτης, ἀλλ' ἥλθε μίαν ἡμέραν κυβερνήτης ἐνὸς δικρότου, σαρικοφόρος ὑπερήφανος, περαστικὸς ἀπὸ τὴν πατρίδα του, διὰ νὰ ἔδῃ τὴν μητέρα του καὶ τόσον παραδόξος.

Τὸ πρᾶγμα ἔκαμε κατάπληξιν εἰς τὴν μικρὰν νῆσον τὴν στένουσαν ἐπὶ ἔτη εἰς τὸν τυραννικὸν ξυγόν, δὲν ἐτόλμων δὲ νὰ πιστεύσωσιν οἱ ἀνθρωποι εἰς τὴν μεταβολὴν αὐτῆν, ἡτοι τοὺς καθύβριζε καὶ τοὺς ἐπλήγωντες βαθέως τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν.

Καὶ τὰ κρυφομηλῆματα ἔδιδαν καὶ ἐπεργανοῦσαν καὶ αἱ κορίσεις καὶ τὰ σχόλια· καὶ ίδιως ἔξηπτετο ἡ περιέργεια τοῦ νὰ μάθουν πῶς ὑπεδέχθη ἡ ἔξαιρετος ἐκείνη γυναικα τὸν μοναχογιούν της, ἡ εὐγενῆς ἐκείνη γραῖα, ἡ ὑψηλὴ καὶ εὐθυτενής, ἡ φοροῦσα πάντοτε ἀντί σίσημον ἀδήπτοτε κοσμήματος, ἵνα μεγάλον ἐλεφάντινον σταυρὸν ἐπὶ τὸ στήθους.

Καὶ ἐνῷ ἐπεργίμενον τὰ πάντα ἀπὸ αὐτῆν, δὲν ἐφαντάζοντο ποτὲ βεβαίως ἐκεῖνο τὸ δρόποιον ἔκαμε. Ἡ κατάπληξις ἄμα ὡς τὸ ἔμαθον ἥτο κεραυνοβόλος, ἀπελιθώμησαν δλοι εἰς τὸ γεγονὸς ἐκεῖνο, τὸ δρόποιον διεδόθη εἰς ὄλοκληρον τὴν νῆσον καὶ τὸ δρόποιον ἐγείνεται ἀφορμὴ νὰ συρρεύσουν κάτωθεν τοῦ μεγάλου της σεραγίου, σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἐμβρόντητοι ἀπαντες οἱ "Υδραιοί".

Ἡ Χατζῆ Καραντάνενα ἄμα ὡς τὸν εἶδε καὶ ἔμαθε παρ' αὐτοῦ ὅτι ἥλθεν εἰς τὴν "Υδραν" κυβερνήτης τουρκικοῦ δικρότου, ἔξητησε νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸν ἔξωτην διὰ νὰ ἔδῃ τὸ πλοῖον του, ἐκεῖθεν δὲ τὸν ἐκρήμνισε κάτω εἰς τὸ λιθόστρωτον, καταρασθεῖσα αὐτὸν μὲ δλην τὴν δύναμιν τῆς σπαρασσομένης ψυχῆς της.

Ο Καραντάνης ἀπὸ τὸ ὑψος ἐκεῖνο καταπεσὼν εἰς τὸ τουρκικὸν καλδερίμι, ἔμεινεν ἀπνοὺς, ἔβρεξε δὲ μὲ τὸ αἷμα του τὸ λίθινον ἔδαφος, μὲ τὸ αἷμα του τὸ δρόποιον χρόνια καὶ χρόνια κατόπιν, ἀνεξίτηλον, ἔδειχνε εἰς τοὺς διαβάτας τὴν τύχην ἐνὸς ἀλλαξιόπιστου.

Τὸ γεγονὸς τῆς ἀλλαξιόπιστίας του, εἶνε ἀληθές, δὲν διευκρινίσθη οὐδέποτε ἐξ ὄλοκλήρου,

ἀπομένει διπωσδήποτε πάντοτε μυστικόν ἀλλ' ὅτι ὁ Καραντάνης ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του Τούρκος τὴν περιβολὴν καὶ τὰ αἰσθήματα, δὲν εἶνε ζήτημα, ἀφοῦ καὶ χαρέμι ἀκόμη διετήρει εἰς τὴν τουρκικὴν πρωτεύουσαν, διὰ τὸ δρόποιον ἐπρόφθασε νὰ εἴπῃ τινὰ εἰς τὴν καθυβρισθεῖσαν οὕτω μητέρα του. Ἡ ἄγραφος ἀκόμη ιστορία τοῦ δραματικωτάτου αὐτοῦ ἐπεισοδίου, δημιούριον πρόσωπο τὸ δρόποιον ἡ ιστορία δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ ἀναγράφῃ ἄλλο, δὲν λέγει τί ἀπέγεινεν ἡ τεκνοκτόνος μήτηρ, λέγει δημως διὰ τὸ ἔργον της ἐκεῖνο. ἐχρησίμευσεν ὡς φοβερὸν μάθημα διὰ τοὺς μετέπειτα εἴλωτας τῶν τουρκικῶν πλοίων, τῶν δρόποιων οὐδὲτε ἔκτοτε ἐξεπατρίσθη, ὡς ἔλαιον δὲ διὰ τὴν μεγάλην πυρκαϊάν, ἡτοι κατόπιν ἐθάμβωντες τοὺς δρόποις μὲ τὸ μεγαλεῖον τῶν φλογῶν της.

Ο νοίᾳρχος Σαχτούρης — μοῦ ἔλεγεν ἡ εὐγενῆς κυρία, ἡτοι μοῦ διηγήθη τὴν ιστορίαν τοῦ Καραντάνη — ἥρεσκετο, εἰς ἔκτακτους περιστάσεις, νὰ ὑπενθυμίσῃ εἰς τὸν πόλην ναύτας τὴν τύχην τοῦ ἐκπατρισθέντος συμπατριώτου του, νὰ κεντᾷ δὲ οὕτω τὸ μῆσος των κατὰ τῶν ἀντιπάλων, κατὰ τῶν δρόποιων ἐπέπιπτε μὲ τὴν ιστορίαν ἐκείνην ἀμείλικτον λύσσαν του.

'Αλλὰ καὶ ὁ Κανάρης αὐτός, δὲν φαίνεται διλγύτερον μνήμων τοῦ δράματος αὐτοῦ, ἀφοῦ εἰς ἔνα ἀπειθήσαντα ναύτην του ἐβροντοφώνησε μίαν ἡμέραν μὲ τὴν ρωμαλέαν του φωνήν, — κατὰ τὴν ίδιαν κυρίαν πάντοτε —

— Θὰ σὲ πάω, βρέ, στὴν "Υδρα καὶ θὰ σὲ οἴξω ἀπὸ τὴν Κιάφα σὰν τὸν Καραντάνη.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω φαίνεται, ὅτι τὸ δράμα αὐτό, τὸ μοναδικὸν ἴσως εἰς τὴν ιστορίαν, δὲν ἔμεινε ένεον πρός τὴν μεγάλην ἐποποίεων τοῦ 21, τούλαχιστον ἐκείνην ἡτοι διεδραματίσθη κατὰ θάλασσαν, καὶ ἡτοι βεβαίως δὲν ὑπελείφθη τῆς διαδραματισθέσης ἐν τῇ ξηρᾷ.

"Αλλως τε καὶ τὸ δημοτικὸν τραγούδι, τὸ δρόποιον ἔνθυμονται οἱ γέροντες "Υδραιοί ἀκόμη ἐπαραδόσεως, τὸ λέγει τοῦτο, τὸ ἀνέκδοτον δημοτικὸν τραγούδι, τὸ δρόποιον ἀρχίζει μὲ τοὺς στίχους:

Τὸ μάθατε τί γένηκε στῆς Κιάφας τ' ἀκροτόπι,
Τοῦ Καραντάνη τὸ παιδί, τὸ Καρανταροπαῖδι,
Τῶροιξε ἡ Καραντάνερα, κείνη ἡ ἀντρογυνναῖκα,
Στὸ καλερίμι ἀπ' τὸν ὄντα, καὶ μέσον ἀκόμη τὸ αἷμα
Στὰ πετολίμαρα τῆς γῆς, ποῦ κύθη σὰν ποτάμι.
Καὶ τῶραν οἱ ἀντροι, καὶ ἡ παραπέρα ωσῆγα
Καὶ τῶραν οἱ ἀντροι, τὰ παιδιά κ' ἡ νεῖς καὶ τὰ πορφίται,
Μαράδες ποῦχανε παιδιά καὶ νεῖς ποῦχαν ἀδέρφαι.

Δυστυχῶς τὸ τραγοῦδι δὲν τὸ γνωρίζω δλό-
κληρον διὰ νὰ τὸ παραθέσω. Οὐδ' εἶνε — ἐφ'
ὅσον ἐνθυμοῦμαι — πουθενὰ δημοσιευμένον,
ῶστε νὰ σώζεται τουλάχιστον διὰ τὸν εὐθετον
χρόνον κατὰ τὸν δποῖον θὰ ἀποφασισθῇ συ-
στηματικῶς εἰς τὸν καταρρέον νὰ μελετηθῇ ή ίστορία μας.

Τὸ τραγοῦδι τὸ ἡκουσα ἡμιτελές, ὡς τὸ πα-

ραθέτω, ἀπὸ τὴν Ἰδίαν κυρίαν ἥτις μοῦ ἔδωσε
τὴν εἰκόνα τοῦ Καραντάνη καὶ μοῦ διηγήθη
τὴν σπαρακτικὴν καὶ διδακτικότην ίστο-
ρίαν του.

Κρῆμα ὅτι δὲν σώζεται ἡ εἰκὼν τῆς ἡρωϊ-
δος μητρός. Αὐτῆς ή μορφὴ ἡξίζε νὰ μείνῃ
ἀθάνατος!

ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΝ ΘΗΒΑΙΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ*

Πρὸς ἑσᾶς Ἰσμαΐλπεην Ἀγάτζο καὶ ἐπιλοίπονος Ἀγάδες.

Ο Σερασκέρης.

Εἰς Θήβας.¹

Ο κατὰ τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα Στρατάρχης
πρὸς ἑσᾶς Ἰσμαΐλπεην Ἀγάτζο καὶ ἐπιλοίπονος
Μπιμπασάδες.

Καὶ μετὰ τὸν χαιρετισμόν μου Σᾶς
φανερώνω, ὅτι ὁ Κιράλης² μου Καποδί-
στριας μὲ ἔστειλεν ἐδῶ μὲ τὰ Στρατεύ-
ματα, καθὼς μὲ βλέπετε. Ὁ Μεγαλο-
δύναμος ΘΕΟΣ μὲ ἐβοήθησεν ἔως τώρα
καὶ εἰς κάνενα μέρος δὲν ἐντροπιάσθη-
σαν τὰ γενναῖα ἀρματά μου. Ὅλαι αἱ
ἐπαρχίαι, καθὼς εἰσῆνε βακούφιδες³, ἐλευ-
θερώθησαν μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Μεγα-
λοδυνάμου ΘΕΟΥ, καὶ τὰ Κάστρα ὁ Ἐ-
πακτος, τὸ Μισολόγγι, τὸ Ἀνατολικόν, ἡ
Βόνιτζα ἔπεσαν εἰς τὴν ἔξουσίαν μας καὶ
ὅλοι οἱ Τούρκοι, ὅσοι ἦσαν εἰς αὐτὰ εν-
ρήκαν μεγάλον μερχαμέτι⁴ καὶ ἐπάησαν
εἰς τὸ Βιλαέτι τους μὲ τὸ ἔρζι⁵ τους καὶ
μὲ τὰ πράγματά τους. Σᾶς κάμω ἀκόμη
βακούφιδες,⁶ ὅτι ἡ Ἀλαμάνα, τὸ Μα-

κρυνόρος καὶ ὅλα τὰ ἐκεῖθε μέρη εἶναι
καλὰ πιασμένα ἀπὸ τὰ Στρατεύματά μας.
Ἴμιτάτι¹ κάνενα δὲν ἥμπορεῖτε νὰ προσ-
μένετε ἀπὸ πάνω, ἐπειδὴ καὶ ὁ Σουλ-
τάνος εἶναι στενοχωρημένος ἀπὸ τοὺς
Μοσχόβους, οἵ δποῖοι ἔκαμαν ντισπάρκο
εἰς τὴν Νηάδα καὶ πέρασαν καὶ τὴν
Καβάλλα.

Ἐχω μπόρτζι² εἰς τὸ Ἱρτζι μου³ νὰ
σᾶς κάμω ἵφαντὲ⁴ ὅλα αὐτά, καὶ ἐπειτα
νὰ σᾶς εἰπῶ, ὅτι ἐγὼ θενάμπω μούτλακ
μέσα εἰς τὰς Θήβας κατὰ τὴν προσταγὴν
τοῦ Κιράλη μου. Τηρᾶτε, ὅτι τὰ στρατεύ-
ματα μου στέκονται ἔτοιμα νὰ σᾶς δι-
χθοῦν. Μὴν τηρᾶτε, ὅτι εἶναι μόνα αὐτὰ
τὰ στρατεύματα, τὰ δποῖα ἥμποροῦν νὰ
σᾶς κάμουν φέτι⁶. ἄλλα ἔφθασαν εἰς τὴν
Λεβαδιὰ τὰ στρατεύματα τοῦ Ἐπάκτου,
τοῦ Μεσολογγιοῦ καὶ τῆς Βόνιτζας.

Δὲν ἐπιθυμῶ ὅμως νὰ γίνῃ αἴματοχυ-
σία καὶ ἀπὸ σᾶς ἄλλοι νὰ σκοτωθῆτε
καὶ ἄλλοι νὰ σκλαβωθῆτε. Ἀκόμη μέσα

* Η πολύτιμος αὕτη ἐπιστολὴ εὑρίσκεται ἐν τῷ φα-
κέλῳ 2122 τοῦ τμῆματος τῶν χειρογράφων τῆς Ἐθνι-
κῆς Βιβλιοθήκης ὑπ' ἀριθ. 2916. Δ. Γρ. Κ.

¹ Ἡ ἐπιγραφὴ τῆς ἐπιστολῆς εἶχε τὸν τίτλο: « Τοῦ κατὰ πολλὰ ἡγαπητοῦ μου
καὶ ἀδελφοῦ [Καπετάν Βασί]λη Μπούζηου. Τῆς ὧδας δούλητο ». ² Η ἐπιγραφὴ τῆς ἐπιστολῆς εἶχε τὸν τίτλο: « Τοῦ κατὰ πολλὰ ἡγαπητοῦ μου
καὶ ἀδελφοῦ [Καπετάν Βασί]λη Μπούζηου. Τῆς ὧδας δούλητο ».

¹ ἐπικονιάν. ² χρέος. ³ τιμή μου. ⁴ ἐκθέσω. ⁵ ἔξα-
παντος. ⁶ ἐκπόρθησιν.

αὐτοῦ εἶναι τόσες φαμηλιαῖς καὶ τόσοι
δρωμαῖοι, ὅποι δὲν ἐπιθυμῶ νὰ γίνουν
ζιάνι,¹ μήτε νὰ πάθουν τίποτε ζερεκαν-
τάρ². Ἐχω λοιπὸν μπόρτζι εἰς τὴν τι-
μήν μου καὶ εἰς τὴν παληκαργιὰ τῶν
Στρατευμάτων μου νὰ σᾶς εἰπῶ τὸ ὑστε-
ρινὸ τζεβάπι³ μου. « Αν θέλετε νὰ ἀφή-
σετε τὸν τόπον Σᾶς δίδω τὸ τιμημένον
ὅδι⁴ καὶ μπέσα μου⁵ νὰ εὐγῆτε καὶ νὰ
πηγαίνετε μὲ τὴν τιμήν Σᾶς, μὲ τ' ἀρματά
Σᾶς καὶ μὲ τὰ πράγματά σας ἡ εἰς τὰ
Βιλαέτια Σᾶς, ἡ δποῦ θέλετε. Ἀπὸ τὴν
Εὔριπον δὲν ἥμπορεῖτε νὰ προσμένετε
κάνενα ἴμιτάτι ἐπειδὴ ὁ Ἀνηφορίτης
— τὸ Κιζίλ γιοκουσοῦ — εἶναι καλὰ πια-

σμένα καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ
ἐπῆραν μὲ γιουροῦσι¹ τὰ δύο ἐκεῖ Ταμ-
πούργια, καὶ ἀφάνισαν σήμερα πρωῒ καὶ
αὐτὸν τὸν Ὄμερο Πασσᾶ μὲ ὅλον τοῦ τά-
σκέρι. « Αν δημος δὲν θελήσετε νὰ εὐγέτε
μὲ τὴν τιμήν Σᾶς, τὸ κοίμα ἀς εἶναι εἰς
τὸν λαμόν Σᾶς καὶ δι' ὅλα τὰ κακὰ νὰ
δώσετε Σεῖς ντζεβάπι εἰς τὸν Θεόν.

Σᾶς δίδω τὸ τιμημένο Σελάμι² καὶ
προσμένω τὸ Τζεβάπι σας μὲ τὸν πα-
ρόντα δποῦ στέλλω.

Στρατόπεδον ἔμπροσθε τῶν Θηβῶν.

Ο Σερασκέρης

(Σφραγίς) ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

¹ βλαβῶσι. ² μέχρι τοῦ ἐλαχίστου. ³ ἀπάντησιν.

⁴ γνώμη. ⁵ λόγον μου.

¹ ἔφοδον. ² χαιρετισμόν.

ΕΝ ΚΕΙΜΗΛΙΟΝ

Οὗτο βεβαίως πρέπει νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ ἀπὸ τὸ Χάνι τῆς Γραβιᾶς ἐπιστολὴ
τοῦ Ὀδυσσέως Ἀνδρούτσου πρὸς τὸν γενναῖον ὁπλαρχηγὸν Βασίλην Μπούσ-
γον, τῆς δποίας τὸ πρωτότυπον κατέχει ἡ Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη, εὐρεθὲν μεταξὺ πολυ-
πληθῶν παλαιῶν ἐγγράφων ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ τῶν χειρογράφων καὶ συνερ-
πληθῶν παλαιῶν ἐγγράφων ὑπὸ τοῦ Ἐπακτονού μας κ. Δ. Γρ. Καμπούρογλου. Τὰ ἐγγράφα ταῦτα ἀνήκον ποτὲ εἰς τὸν Ἰω-
γάτου μας κ. Δ. Γρ. Καμπούρογλου. Τὰ ἐγγράφα ταῦτα ἀνήκον ποτὲ εἰς τὸν Ἐπακτονού μας καὶ παρεδόθησαν εἰς τὸ τμῆμα τῶν χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, ἡ
δποία κατέχει ἡδη ὑπὲρ τὰς δέκα χιλιάδας ιστορικὰ ἐγγράφα, ἀπίνα ἐν τῇ Νέᾳ Βι-
βλιοθήκῃ ὃ ἀποτελέσωσι τὸν πυρῆνα τοῦ Ἰστορικοῦ Ἀρχείου τοῦ Κράτους.

« Η ἐπιστολὴ τοῦ Ἀνδρούτσου αὗτη ἐδημοσιεύθη καὶ ὑπὸ τοῦ Ἰ. Φιλήμονος
ἐν τῷ Ιστορικῷ αὗτοῦ Δοκιμῷ περὶ τῆς Ἐλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.

« Ηδη διὰ τῆς ἀναδημοσιεύσεως αὕτης ἡθελήσαμεν ἰδίως νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς
ἀναγνώστας μας τὸ πανομοιότυπον.

« Η ἐπιγραφὴ τῆς ἐπιστολῆς ἔχει τὸν τίτλο: « Τοῦ κατὰ πολλὰ ἡγαπητοῦ μου
καὶ ἀδελφοῦ [Καπετάν Βασί]λη Μπούζηου. Τῆς ὧδας δούλητο ». ² Η ἐπιγραφὴ τῆς ἐπιστολῆς εἶχε τὸν τίτλο: « Τοῦ κατὰ πολλὰ ἡγαπητοῦ μου
καὶ ἀδελφοῦ [Καπετάν Βασί]λη Μπούζηου. Τῆς ὧδας δούλητο ».

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Κατὰ πολλὰ ἡγαπημένε μον καὶ ἀδελφὲ Μποῦζγο, σὲ χαιρετῶ καὶ τὰ μάτια σου φιλῶ. Μὲ τὸ ἀδελφικόν μον σοῦ φανερόνω λοιπὸν μάθε ὅτι καὶ ἐγὼ ἥλιθα ἀπόψε ἐδῶ εἰς Χάνι τῆς Γραβιᾶς, καὶ ἐσύ, εὐθὺς ὅποι λάβης τὸ παρόν, νὰ μάσης τοὺς συντρόφους δοσους καὶ ἀν εἶναι, ἔνας νὰ μὴν λείψῃ, καὶ αὖτοι αὐγὴ κίνα καὶ ἔλα ἐδῶ νὰ ἀνταμωθοῦμεν. Πάρε καὶ τὸν Θανάση Τζοῦτζον καὶ ἄλλον κάνεναν προεστόν. Σὲ προσμένω χωρὶς ἄλλο καὶ θεόθεν ὑγίαινε.

1821

3 (.) Mayo

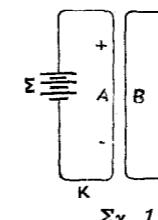
Γραφιὰ

*'Αδεληφός σου ΑΗΣΕΟΣ
ΑΝΤΡΗΤΖΟΥ*

Ο ΑΣΥΡΜΑΤΟΣ ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ

Οπως παράσχωμεν ἐνταῦθα εἰς δὲ λίγας κεφαλαιώδεις γραμμὰς ιδέαν τινὰ ὑπὸ τὴν ἀπλουστάτην μορφὴν τοῦ ἄνευ σύμματος τηλεγράφου, τοῦ δυναμένου νὰ ὀνομασθῇ καὶ ἀσυρμάτου, ἀνάγκη πρῶτον νὰ ὑπομνήσωμεν τὰ περὶ ἡλεκτρικῶν ρευμάτων ἐξ ἐπαγγῆσης ὅπως ἀμέσως ἐξ ἀρχῆς ἀρθῇ τὸ μυστήριον τὸ δοποῖον ἐκ πρώτης ὅψεως φαίνεται περικαλύπτον τὴν λειτουργίαν τοῦ τηλεγράφου τούτου.

Ἐὰν ὑποθέσωμεν (σκ. 1) τὸν δύο ἀγωγοὺς
μιᾶς στήλης Σ ἡγωμένους οὗτως ὥστε νὰ διαρ-
ρέωνται ὑπὸ τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος (κύ-
κλωμα κλειστὸν) καὶ παραλλήλως πρὸς τους

$$\Sigma_{Y_1} 1$$

λωμεν τὴν ἔντασιν τοῦ φεύγαντος, σχηματίζεται φεῦγα ἐπὶ τοῦ σύρματος τούτου Β, χωρὶς τοῦτο πρὸς οὐδεμίαν στήλην νὰ εὑρίσκεται ἐν συναφείᾳ. Τὸ φεῦγα τοῦτο ὀνομάζεται φεῦγα ἐξ ἐπαγωγῆς.

Ίδον λοιπὸν ἀμέσως μία ἀπλουστάτη μορφὴ τοῦ ἀσυρμάτου τηλεγράφου. Πρόγραμμα ἐνῷ τὸ σύρμα Β εὑρίσκεται εἰς ἀπόστασιν τινὰ ἀπὸ τὸ Α, παράγεται ἐπ' αὐτοῦ ρεῦμα δυνάμενον μάλιστα νὰ ἐνδειχθῇ ἐπὶ γαλβανομέτρου Κ παρεμβεβλημένου εἰς τὸ σύρμα Β χωρὶς τὸ σύρμα τοῦτο νὰ εὑρίσκεται πρὸς οὐδεμίαν σπέλλην εἰς συνάφειαν.

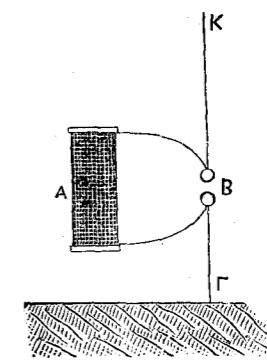
‘Η τοιαύτη δῆμως ἐκ τοῦ σύρματος Α ἐνέργεια ἐπὶ τοῦ Β δὲν δύναται· νὰ ἔξασηκῆται παρὰ μόνον ὅταν τὰ σύρματα ταῦτα εἰνίοτε φυγοῦνται εἰς αιχοὰν ἀπ' ἄλλήλων ἀπόστασιν.

Ἐν τούτοις διάφορα πειράματα ἔδειξαν ὅτι
ὅσῳ ταχύτερον διακόπτεται τὸ ορεῦμα τῆς στή-
λης ἢ μεταβάλλεται ἡ ἔντασις αὐτοῦ, τόσῳ
ἰσχυρότερον ἀποτέλεσμα ἐπέρχεται ἐπὶ τοῦ
σύρματος B, καὶ εἰς τόσῳ μεγαλείτερον ἀπό-
στασιν δυνάμεθα νὰ ἀπομακρύνωμεν τὸ σύρμα
B ἀποτελεσματικῶς.

“Ωστε δπως ἔχωμεν ἐπίρειαν οεύματος ἔξ
ἐπαγωγῆς εἰς μεῖζονας ἀποστάσεις, ἐπρεπε νὰ
αὐξηθῇ ἀκόμη περισσότερον δ ἀριθμὸς τῶν
διακοπῶν τοῦ οεύματος τῆς στήλης κατὰ δευ-
τεοόλεπτον ἢ τῶν ἀλλαγῶν τῆς ἐντάσεως.

Τοῦτο ἐπειένθη διὰ τοῦ ὁργάνου τὸ
ὅποιον θὰ περιγράψωμεν ἵδη τοῦ ἀποτελοῦ-
τος στοιχειωδῶς τὸν πομπὸν τοῦ ἀσυρμάτου
τηλεγράφου.

Πομπός.—^oΑς φαντασθῶμεν (σχ. 2) διτ ἔχομεν μίαν ἡλεκτρικὴν στήλην Α ἡ ἄλλην ἡλεκτρικὴν πηγὴν ὡς εἶνε ἡ ἀτρακτος τοῦ Ruhmkorff, τῆς ὁποίας οἱ δύο πόλοι ἀπολίγουσιν εἰς δύο σφαιράς ενδισκομένας εἰς μικρὰν ἀπ' ἄλλήλων ἀπόστασιν καὶ ἐκεῖθεν δ μὲν εἰς εἰς κεραίαν Κ δ δ ἔτερος ποδὸς τὴν γῆν εἰς Γ· ἅμα ὡς τεθῆ

ΣΥΓΧΡΟΝΗ

τερον αὐτὸ σύρμα ἔτι μᾶλλον. Πάλιν δικαιος εἰς μεγάλας ἀποστάσεις δὲν ἐπροεῖπται τὸ σύρμα B.

Ο φυσικὸς Hertz ὅμως, ὁ ὀποῖος ἐπειραμ-
τίσθη διὰ τοῦ ὁργάνου τούτου, ἀνεκάλυψεν
ὅτι ἐκάστη τοιαύτη ἐκκένωσις ἔξ ής παραγέται
ὅ σπινθήρ, δὲν εἶνε ἀπλῆ ἄλλα γίνεται κατόπιν
σειρᾶς αἰωρίσεων, ἀκριβῶς ὡς ἐκχρεμὲς δὲν
ἐπανέρχεται ἀμέσως εἰς τὴν κατάστασιν ἰσοψ-
ροπίας ἀλλὰ μετὰ σειρὰν αἰωρήσεων. Οἱ Hertz
μάλιστα ἀπέδειξεν ὅτι ἀναλόγως τῆς περιόδου
τῶν ταλαντώσεων τούτων, παράγονται ὥρι-
σμένα ἀποτελέσματα, δηλαδὴ ὅτι ἄλλαι μὲν
ἔχουσιν ὡς ἀποτέλεσμα τὰς φωτεινὰς ἀκτῖνας
τοῦ σπινθήρου, καθ' ὅμοιον δὲ τρόπον ἄλλαι
ταλαντώσεις μεταξὺ τῶν αὐτῶν δύο δια-

δοχικῶν σπινθήρων ἔχουσιν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν παραγωγὴν χημικῶν λεγομένων ἀκτίνων ἀριστών, χρηματιστῶν ἄλλων ἀκτίνων καὶ τέλος ἄλλων ἀκτίνων ἀριστών ἡλεκτρικῶν, αἵτινες ἔχουσι τὰς αὐτὰς ἴδιοτητας τῶν φωτεινῶν καὶ ἐπὶ πλέον τὴν ἴδιοτητα νὰ γίνωνται αἰσθηταὶ ἐπὶ τοῦ κλειστοῦ ἔκεινου σύρματος Β (σχ. 1) ἐκ μεγάλων ἀποστάσεων, νὰ παράγωσιν ἐπ' αὐτοῦ φεῦμα ἐξ ἐπαγωγῆς, νὰ χορηγούσι μᾶλλον ὡς φορεῖς τοῦ ἡλεκτρισμοῦ εἰς τὸ σύρμα τοῦτο ὅταν τὸ συναντῶσι.

Ἐξ ὅλων λοιπὸν τῶν ταλαντώσεων τούτων, μόνον ἔκειναι αἵτινες παράγουσι τὰς ἀκτίνας ταύτας, αἱ διόποιαι ἐπειδὴ διαδίδονται ὡς κύματα ὀνομάσθησαν κύματα ἡ ἀκτίνες τοῦ Hertz, μόνον αὐταὶ εἶνε χοησιμοποιήσιμοι διὰ τὴν ἀνεύ σύρματος τηλεγραφίαν, διότι ἐπιτρέπουν εἰς τὸν ἡλεκτρισμὸν νὰ διαδοθῇ εἰς μεγίστας ἀποστάσεις προλειαίνουσαι τὸν δρόμον του. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ὁ Hertz παρήγαγεν ἀποτελέσματα εἰς ἀρκετῶν μέτρων ἀπόστασιν.

Εἰς μεγάλας ὅμως ἀποστάσεις, καίτοι τὰ κύματα τοῦ Hertz ἔφθανον, ἐν τούτοις τὸ σύρμα Β δὲν ἦτο ἀρκετὰ εναίσθητον διότι φανερώνη τὴν ἄφειν των. Ὁ Lodge ἐν τούτοις ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ὁ Branly ἐν Γαλλίᾳ ἔφευρον, ταντοχρόνως καὶ ἀνεξαρτήτως ἀλλήλων, ἐν ὅργανον τὸ διόποιον εἶνε εἰς ἄκρον εναίσθητον εἰς τὰ κύματα τοῦ Hertz καὶ τὸ διόποιον ὀνομάσθη cohéreur ἡ radiocondueteur, ἐλληνιστὶ δυνάμενον νὰ ὀνομασθῇ φοηφόρος ἡ συνάπτης. Τὸ δόργανον τοῦτο ἀποτελεῖ τὸν δέκτην τοῦ τηλεγράφου.

Δέκτης. — Ὁ φοηφόρος οὗτος (σχ. 3) Ρ ἀποτελεῖται ἐξ ὑαλίνου σωλῆνος πλήρους φωνησάτων νικελίου μετ' ἐλαχίστης ποσότητος φωνησάτων ἀργύρου, ἀτινα ἐνεκατῆ τῆς μικρᾶς ὅξειδώσεως, ἥν ἐπὶ τούτῳ ἔχουσιν, ἀποτελοῦσι τὸν δόλον σωλῆνα δυσηλεκτραγωγόν. Εἰς τὰ δύο

ἄκρα τοῦ σωλῆνος ἐν ἐπαφῇ μετὰ τῶν φωνησάτων ἔρχονται τὰ ἡλεκτρόδια μιᾶς στήλης ἡλεκτρικῆς Σ, ὃν τὸ ἐν συγκοινωνεῖ μὲ μίαν κεραίαν K, τὸ δ' ἐτερόν μὲ τὴν γῆν.

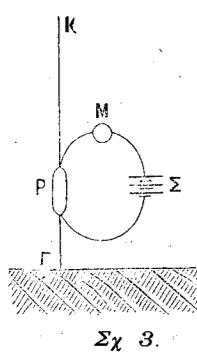
Ο φοηφόρος οὗτος ἔχει μίαν περίεργον ἴδιοτητα. Ἐνῷ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν εἶνε δυσηλεκτραγωγός, ἀμά δόμως πληγῇ ὑπὸ κυμάτων

τοῦ Hertz καθίσταται εὐηλεκτραγωγός, δηλαδὴ ἐπιτρέπει εἰς τὸ φεῦμα τῆς στήλης νὰ διέλθῃ καὶ θέσῃ εἰς κίνησιν ἔνα σημειωτὴν Morse M. Μικρὸν κτύπημα ἔξωτερικῶς καθιστᾶ ἐκ νέου τὸν φοηφόρον δυσηλεκτραγωγόν.

Λειτουργία τοῦ τηλεγράφου. — Ὅπουθε σωμεν ὅτι ἐν τῷ σταθμῷ τῆς ἀποστολῆς τίθεται εἰς κίνησιν ἡ ἀδροκτος Ruhmkorff. Μεταξὺ τῶν σφαιρῶν θέλουσι παραχθῆ πληθὺς ἀπειρῶν σκεδὸν αἰωρήσεων ὃν τὸν ἀριθμὸν ὑπολογίζουσιν εἰς 100 ἑκατομμύρια ἔως ἐν διεκατομμύριον ἀνά δευτερόλεπτον, αἱ διόποιαι θέλουσι παραγάγῃ φεῦμα μεταξὺ τῆς κεραίας καὶ τῆς γῆς (σχ. 2). Ταντοχρόνως ὅμως ἐκτὸς τῶν σπινθήρων θέλουσι παραγεσθαι καὶ κύματα τοῦ Hertz τὰ διόποια θέλουσιν ἐπιτρέπει εἰς τὰ ἡλεκτρικὰ φεῦματα ταῦτα νὰ φθάνωσιν εἰς μεγίστας ἀποστάσεις καὶ κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν περὶ τὴν κεραίαν νὰ διαδίδωνται. Τὰ φεῦματα ταῦτα θέλουσι συναντήσῃ ἀπὸ τῆς κεραίας τοῦ πομποῦ καὶ τὴν κεραίαν τοῦ δέκτου καὶ διαφεύγοντα πρὸς τὴν γῆν (σχ. 3) θέλουσι διέλθει διὰ τοῦ φοηφόρου διὰ τὰ καταστήσωσι εὐηλεκτραγωγόν. Τὸ φεῦμα τῆς στήλης τότε θὰ διέρχεται διὰ τοῦ φοηφόρου, τὸ κύκλωμα θὰ κλείσται καὶ ὁ σημειωτὴς M θὰ ἐνεργῇ.

Ίδον τίνι τρόπῳ ἐπετεύχθη ἡ ἀνεύ σύρματος τηλεγραφία, ἥτις ἐπειδὴ τὰ κύματα τοῦ Hertz περιβάλλουσι τὰ διάφορα ἀντικείμενα ἀτινα συναντῶσι, δὲν κωλύεται ὑπὸ παρεμπιπόντων ἐμποδίων, λόφων κλπ. Ἐν τούτοις ἐπειδὴ τὰ κύματα τοῦ Hertz διαδίδονται κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν ἀπὸ τῆς κεραίας τοῦ πομποῦ, εἶνε φανερὸν ὅτι οὐχὶ εἰς ἄλλα πλειότεροι ταντοχρόνως δένται δύνανται νὰ λαμβάνωσι τηλεγραφήματα, ὅπερ μειοῖ τὴν ἀξίαν τῆς ἐφευρέσεως ἐφηρομοσμένης ἐν πολέμῳ, ἐνῷ αὐξάνει αὐτὴν ἐν τῇ περιπτώσει δέκτου κινητοῦ. Ὁμοίως προβλέποντιν διτι αὐξανομένων τῶν σταθμῶν τοῦ ἀσύρματου τηλεγράφου θὰ ἐπέρχεται ἀκόμη καὶ ἐν καιορφεῖον μεγίστη σύγχυσις.

Πανταχόθεν ὅμως καταβάλλονται προσπάθειαι πρὸς ἀρσιν τῶν ἀτόπων τούτων καὶ τελειοποίησιν τῶν διαφόρων ὀργάνων, οὕτως ὥστε σήμερον εἰς ἑκατοντάδων χιλιομέτρων ἀπόστασιν ἐπετεύχθη συνεννόησις, εἰσαγμένης ἥδη τοῦ τηλεγράφου τούτου ἐπὶ πάντων σχεδὸν τῶν ἔνων στόλων κατόπιν μάλιστα τῶν τελειοποιήσεων τοῦ Marconi.

Σχ. 3.

Ο ἀσύρματος τηλέγραφος ὠρισμένως ἐπιφυλάσσει νέας ἐκπλήξεις διὰ τὸ μέλλον.

Ἐὰν πρὸς ὑποδοχὴν τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων τοῦ σπινθήρος τοῦ πομποῦ, ἡ φύσις ἐπροίκισε τὸν ἀνθρώπον διὰ τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς χιτῶνος, τίς δύναται νὰ βεβαιώσῃ ὅτι μίαν ἡμέραν δὲν θὰ δειχθῇ ὅτι ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐδρᾷει λειτουργοῦν ἐν συνδρομῇ ὠρισμένων συνηθητικῶν ἐπιφύλαξιν ὃς μίαν θερμοηλεκτρικὴν συσκευὴν; Καὶ τίς οὐδὲ ἀν μίαν ἡμέραν φαινόμενα τινὰ παράδοξα καὶ δυσεξήγητα ὡς ἡ τηλεπάθεια καὶ ὁ ζωϊκὸς μαγνητισμὸς ἡ ὑπνωτισμός, δὲν θεωρηθῶσιν ὡς ἀποτελέσματα τῆς ἡλεκτρικῆς ἐπιδράσεως, ἐπαγμένης ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπουν νευρικοῦ συστήματος διὰ ἀκτίνων ἡ κυμάτων Hertz, τὰ διποῖα ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου πιθανὸν νὰ εὐρίσκωσι δέκτας τελειοτέρους τῶν φοηφόρων;

Ἀνθυποπλοίαρχος ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΡΕΔΙΑΔΗΣ, Β. Ν.

Α Π Α Ρ Χ Α Ι

Μία σκέψις τῆς Διευθύνσεως, νὰ ἐνθαρρύνῃ — ἐφ' ὅσον τοῦτο ἐπιτρέπεται ἀπὸ τὰς ἀξιώσεις τοῦ περιοδικοῦ τούτου καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἀναγνωστῶν του — τὴν πρὸς τὸν ἀγῶνα τῶν γραμμάτων κατερχομένην ἥδη νεότητα, μὲ ἔκαμε νὰ φυλλομετρήσω μετὰ πολλῆς ὑπομονῆς καὶ μετὰ προσοχῆς ἰδιαιτέρας τὸ χαρτοφυλάκιον τῶν „Παναθηναίων“ νὰ παρουσιάσω δὲ ἀπὸ τῶν στηλῶν αὐτῶν, διτι εὐπροσωπότερον καὶ μὲ προσδοκίας κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον εὐέλπιδας, ἐν αὐτῷ εὐρίσκεται.

Δυστυχῶς πρὸς τὸ παρόν οὐδὲν ὑπάρχει ἀξιονήσιμον πρὸς δημοσίευσιν πεζογράφημα· ἐκ τῶν εὑρισκομένων ὅμως εἰς χεῖρας μου ποιημάτων, καὶ τὰ δημοσίευμα καὶ ἄλλα τὰ διποῖα ποιητικῆς γλώσσης, τὴν ἔλλειψιν τῆς βαθύτερας μελέτης αὐτῆς, ἀνεύ της διποίας οὐδὲν ἀξιοσημείωτον, οὐδὲν βιώσιμον δύναται νὰ παραχθῇ. Κυρίως διὰ τοὺς νέους ποιητὰς ἡ μελέτη τῆς γλώσσης ἡ συστηματικὴ καὶ ἀδιάκοπος εἶνε ἀναπόφευκτος.

Αὐτὴ τοὺς χειραγωγεῖ, αὐτὴ τοὺς διαπλάτει, αὐτὴ τοὺς διαμορφώνει, τοὺς ἔξυπνα τὸ κρυμμένον αἴσθημα, τοὺς ἀνοίγει τὸν κόσμον τῆς σύμερον, καὶ τὰς ἔργαζωνται μὲ περισσότερον συνείδησιν καὶ μὲ βαθιτέραν γνῶσιν.

Τὸ γλωσσικὸν ζήτημα συνδέεται ἀμέσως μὲ

ὅπως παραχθῶσι δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ παραχθῇ ταυτοχρόνως καὶ φῶς, πιθανὸν νὰ ἔχωσιν ὡς ἀποτέλεσμα ὠρισμένας ἐντυπώσεις ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, διτι τείνει δισμέραι ἡ ἐπιστήμη νὰ παραδοξαστεῖ ἡλεκτρικὴν συσκευήν; Καὶ τίς οὐδὲ ἀν μίαν ἡμέραν φαινόμενα τινὰ παράδοξα καὶ δυσεξήγητα ὡς ἡ τηλεπάθεια καὶ ὁ ζωϊκὸς μαγνητισμὸς ἡ ὑπνωτισμός, δὲν θεωρηθῶσιν ὡς ἀποτελέσματα τῆς ἡλεκτρικῆς ἐπιδράσεως, ἐπαγμένης ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπουν νευρικοῦ συστήματος διὰ ἀκτίνων ἡ κυμάτων Hertz, τὰ διποῖα τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου πιθανὸν νὰ εὐρίσκωσι δέκτας τελειοτέρους τῶν φοηφόρων;

τὴν ποιητικὴν τέχνην. Οὐ μησανρὸς τῆς γλώσσης εἶνε δεμένος μὲ τὴν ποίησιν εἰς κόμβον ἀδιάρροητον καὶ στερεόν, δὲν δύναται δὲ παρ' ἥμιν ἰδιαιτέρως νὰ νοηθῇ χωρισμένον τὸ ἐν τοῦ ἄλλου, διότι ἡ ποιητικὴ τέχνη, ἥτις παρουσιάζει ἑκάστοτε τὴν βλάστησίν της, τὴν παρουσιάζει καλλιεργημένην ἐπὶ διαφέροντος, διποσθήποτε, γλωσσικοῦ ἐδάφους.

— Γράφω, ἐννοεῖται, διὰ τὰς διαφόρους μεγάλις περιόδους, τὰς παρουσιαζούσας τὰς διαφορὰς καὶ τὰς ἀνομοιότητας, τὰς συγγενείας καὶ τὰς ἀποξενώσεις τῆς γλώσσης, καθ' ἃς περιόδους παρήχθησαν ἄξια λόγου φιλολογικὰ ἔργα, ἰδιαίτατα δὲ ποιητικά.

Αἱ περίοδοι αὗται — ἐπαναλαμβάνω — πρέπει νὰ μελετῶνται μετὰ προσοχῆς φιλολογικῶς, διότι μόνον οὕτω, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, οἱ νέοι θὰ διαμορφώσουν μίαν γλῶσσαν ποιητικὴν καὶ διμοιριόδρομον, οὐ σιαστικῶς καὶ δχι κατὰ τύπους.

Οἱ νεόβγαλτοι, τοὺς δόποιους τὰ „Παναθήναια“ παρουσιάζουν καὶ θὰ παρουσιάσουν, ἃς λάβουν ὡς παράδειγμα τοὺς προγενεστέρους αὐτῶν.

Κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, οἱ διακρινόμενοι σήμερον μεταξὺ τῶν ποιητῶν μας — πρὸς τοὺς δόποιους ἐλπίζω καὶ αὐτοὶ νὰ ἀμιλῶνται μίαν ἥμέραν — εἶνε ἄφογοι ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔποψιν, τοῦτο δὲ ὠρισμένως ὀφείλεται — καὶ ἃς λέγονταν διτὶ θέλουν οἱ ἐπιπόλαιοι — εἰς τὴν συστηματικὴν μελέτην τῆς γλώσσης. Μάλιστα. Ἐξ ἑτέρου δημοσίου αἵξεναι φιλολογίαι, — διότι ἐννοεῖται διτὶ ἡ μελέτη τῆς κλασικῆς ἀκμῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος περιλαμβάνεται κυρίως εἰς τὰ ἀνωτέρω, — δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἔνεα τῶν μελετῶν των πράγματα. Καὶ ἔξι αὐτῶν ἐπίσης πολλὰ ἔχουν νὰ διδαχθῶν καὶ πλεῖστα ὅσα νὰ μάθουν, ἀρκεῖ μόνον ἡ ἐκλογὴ τῶν ἀναγνωσμάτων των νὰ εἶναι ἐπιτυχῆς καὶ ἡ μελέτη των προσεκτικὴ καὶ βαθεῖα.

Ἐντυχῶς, μεταξὺ τῶν ποιημάτων τὰ δόποια σήμερον δημοσιεύω, τινὰ εἶνε μεταφράσεις, τοῦτο δὲ εἶναι ἀπτὸν δεῦγμα διτὶ καὶ αἵξεναι φιλολογίαι μελετῶν διποσθήποτε ὑπὸ τῶν νέων μας.

Ταῦτα πρὸς τὸ παρὸν ὡς μικρὰ εἰσαγωγὴν τῶν κάτωθι ποιημάτων, μεταξὺ τῶν δόποιων περιλαμβάνονται καὶ δύο ἐκ τῆς ἐκδοθείσης πρὸς τινῶν ἥμερῶν συλλογῆς τοῦ νεαροῦ ποιητοῦ κ. Γούναρη, ἐπιγραφομένης Πόθων ἀντίλαλοι.

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΠΕΘΑΜΜΕΝΕΣ ΑΓΑΠΕΣ

Στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας μας τῆς γῆς
Χαρὸς ζωῆς θὰ μᾶς μεθύσουν,
Τὸ νεκρικὸ κρέββατο μας
Γάμου στολίδια θὰ στολίσουν.

· Απ' τὴ σαπῖλα τὴν ἀχόραγη
Ζωὴ ἀπὸ θάρατο βγαλμένη,
· Αρνη, θὰ βγοῦν οἱ πόθοι μας
Καὶ κάθ' ἐλπίδα πεθαμμένη.

Κι' ὅταν σὲ φίλημα ἔρωτος
Προαὶ ζεφύρου τὰ ἐνάρονν,
Κανούργιες τῆς ἀγάπες μας,
Τὸν πόθους μας θὰ ξεφτερώνον.

Πόθοι κι' ἀγάπες τῶν νεκρῶν,
Χαρούμενες ξαναγεννιέστε πάλι.
Τὸ μυστικό σας τὸ σκοπό
· Η Φύση στὴν ψυχή μου ψάλλει.

ΠΕΤΡΟΣ ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Ο ΚΙΣΣΟΣ

Μέσα σὲ σπίτια ἐρημωμένα,
ποῦ δὲ Χρόνος ἔχει καλασμένα,
Καὶ στέκουν πένθιμα στὴ στράτα,
Παλὸς ἐνθύμησες γεμάτα,
Σκορπίει δὲ Ἡλιος δὲ χρυσός
Παρηγοριὰ καὶ εὐθυμιά,
Κι' ἀνθίζει πρόσιτος κισσός,
Νέα ζωὴ στὴν ἐρημία.

Μέσ' στὰ ἐρείπια, πᾶχει δὲ Χρόνος
Κ' ἡ ἐρημὰ κι' δὲ μαῦρος πόνος
Μέσ' τὴν καρδιά μου μαζωμένα
· Απ' δνειρὰ τόσα σβυμένα,
· Ελαμψὲ δὲ ἥλιος δὲ χρυσός
Τῆς ὅψης σου, ποῦ ἔσφρον εἶδα,
Κι' ἀνθίσε — πρόσιτος κισσός —
Νέας ζωῆς γλυκειὰ ἐλπίδα.

FRITHIOFS SAGA ΤΟΥ TEGNÉR

· Απόσπασμα ἀπὸ τὴν „Ἐπιστροφὴ“ τοῦ Frithiof

· Ογυναῖκα, γυναῖκα! - λέγει δΦρίτχιοφ μὲ πόνο-
Πρώτη σκέψη ποῦ ἥλθε στὸ Λόκε,¹ ἵταν μόνο,

· Ερα ψέμα, ἔνα ψέμα, ποῦ γλυκὸ σὰν τὸ μέλι,

· Μὲ γυναίκεια μορφὴν ἐδῶ κάτω τὸ στέλλει:

· Γαλαρόματο ψέμα, ποῦ μὲ δάκρυα στὰ μάτια

· Τὶς καρδιές μας ξεσχίζει καὶ τὶς κάνει κομμάτια,

· Εὐ ἀφρόστηθο ψέμα μὲ τὰ ρόδινα χεῖλη,

· Καὶ μὲ πίστη, ποῦ μένει, ὅσο χιόνι τὸ Απρίλη,

· Τσακπινὰ στὴν καρδιά του, ποῦ δὲν χωρατείνει,

· Κι' ἔνας ψεύτικος δροκος² στὰ χειλάκια χορεύει“.

· Απὸ τὸ Σονηδικὸν

ΖΕΦΥΡΟΣ

ΧΑΜΟΣ

· Ω! τὴν ἀπέραστη νυχτιά! ...

· Ω! τὴν ἀμύλητη νυχτιά! ...

· Τίποτε πλειά. Καὶ τῶνειρο

· Ποῦ κάποτε μοῦ φάτιζεν ἐντός μου,

· Βαθειὰ θαμμένο πρόβεται

· Στὴν καταχνὰ τὴν ἀφωτη τοῦ κόσμου.

· Κ' ἡ λάμια, ἡ λάμια τῆς Ζωῆς

· Σκλάβο μὲ σφίγγει καὶ μὲ γονατίζει:

· Καὶ μιὰ σωπῆ, καὶ μιὰ σωπῆ

· Ατάραγη, τὰ χεῖλη μου σφραγίζει.

· Ω! χέρια ποῦ μὲ ζώνετε,

· Σκόρπια μαλλιά, ποῦ ἀπλώνετε,

· Χρυσᾶ τὰ κύματά σας στὸ φεγγάρι,

· Βονβὸ τὸ κάπι πωχασα

· Καὶ πεθαμένη ἡ μυστική σας χάρη...

· Κι' ὅλο πυκνώνει ἡ συννεφιά,

· Ποῦ τὴν ψυχή μου μέσα σαβανώνει,

· Κι' ὅλο μακραίνει ἡ ἐρημία,

· Ποῦ δλάρφανη τοιγάρω μὲ κυκλώνει,

Καὶ σβύνονν πέρα ἀφάτιστα

Τοῦ θολωμένου δρίζοντος τὰ βάθη,

Μὲ τὸ παληό μου τῶνειρο,

Μὲ τὸ γλυκὸ τραγοῦδι μου ποῦ ἔχάθη!

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΑΡΤΑΚΗΣ

Εἶναι τυχίες ποῦ συλλογοῦμαι μόνο ἐσένα,

ἀγάπη μου δρφανὴ ξενητεμένη,

ἐμπρός μου ἀναστάνονται τὰ περάσμένα

κ' οἱ πόροι μου ἔνπνουν οἱ κοιμισμένοι...

Παλιὰ χαμένη δὲν μὲ θλίβει εὐτυχία,

τέτοιαν ἐμεῖς δὲν εῖχαμε, καὶ μόνο

τοῦ ἔρωτός μας ἡ πτωχὴ κι' ἀγνὴ ίστορία πρὸς τὸν παλιὸ μοῦ φέρνει νέο πόνο.

Στοὺς δρόμους μέσα μὲσ' στῆς νύχτες φοβισμένοι,
παιδὶ ἐσύ, παιδὶ κέγδω μαζί σου,
σὺ μοῦλεγες αἰώνια, δὲν μένη, κ'
κ' ἔγδω τὴν Μοῖρα ὀνόμαζα.... Θυμήσον!

ΓΙΑ ΤΟ ΛΑΓΓΑΔΙ

Γοήγορα, Μαῦρε, κέγνυρεν δὲ ἥλιος πίσω στὸ βούνο,
κ' αἱ ἥμερες ἀπλώθηκαν σκιές μέσ' στὸ λαγγάδι,
γοργὰ τῆς νύκτας πίσω μας πλακώντει τὸ σκοτόδι
νὰ κρύψῃ πέλαγα στεριές, καὶ ἀπὸ μὲ τὸν οὐρανό,
γρήγορα, Μαῦρε, κέγνυρεν δὲ ἥλιος πίσω στὸ βούνο
κ' αἱ ἥμερες ἀπλώθηκαν σκιές μέσ' στὸ λαγγάδι.

Βάλε φωτιὰ στὰ στήθη σου στὰ πόδια σ' ἀπλωσε
πτερά,

ἀπ' τὴν δική μου τὴν φωτιά, κι' ἀπ' τὸ δικό μου πόθο,
τὸ ξέρεις, Μαῦρε μου, ἐσύ, στὰ σωθικὰ τὶ νηφώδω,
ἀφοῦ μαζὶ περάσαμε ὡς τώρα λόπη καὶ χαρά,

βάλε φωτιὰ στὰ στήθη σου στὰ πόδια σ' ἀπλωσε
πτερά

...

...

...

...

...

...

...

Κ. Σ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ

¹ Ο Θεός τοῦ Κακοῦ ἐν τῷ σκανδιναυϊκῷ μυθολογίᾳ.

Θ Α Ι Σ*

Μυθιστόρημα ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ. — Μετάφρασις Ν. ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΓΛΟΥ

“Οταν ἤνοιξε τοὺς δρυμαλικούς, εἶδε τριγύρω μοναχούς μὲ μελανὰς καλύπτρας, οἵ δοποῖοι ἔχουν ύδωρ εἰς τὸ πρόσωπόν του καὶ ἀπήγγελλον ἔξορκισμούς. Τινὲς ἔξ αὐτῶν ἔμενον ἔω, φέροντες εἰς τὰς χειρας κλάδους φοινίκων.

— Διεσχίζαμεν τὴν ἔρημον, εἶπεν εἷς ἔξ αὐτῶν, ἥρουνσαμεν κραυγάς εἰς τὸν τάφον καὶ εἰσελθόντες σ' εὔρομεν ἀναίσθητον ἐπὶ τοῦ τάφου. Βεβαίως οἱ δαίμονες θὰ σὲ κατέβαλον, τραπέντες ἔπειτα εἰς φυγὴν δταν μᾶς εἶδον.

Ἐγείρων τὴν κεφαλὴν δ Παφνούτιος ἥρωτησε μὲ ἔξησθενημένην φωνὴν.

— Ποιοι εἶσθε, ὀδελφοί μου, καὶ διατί κρατεῖτε κλάδους φοινίκων εἰς τὰς χειρας; μήπως ἥλθατε πρὸς ἔνταφιασμόν μου;

Καὶ τοῦ ἀπήντησαν:

‘Ἄγνοεις, ὀδελφέ μου, δτι ὁ πατήρ μας Ἀντώνιος ἔκατὸν καὶ πέντε ἥδη ἐτῶν, εἰδοποιήθη περὶ τοῦ προσεχοῦς του θανάτου καὶ κατέρχεται τοῦ δρους Κολξίνου εἰς τὸ δοποῖον ἐμόνυμε, δπως εὐλογήσῃ τὰ ἀναρθριμῆτα τῆς ψυχῆς του τέκνα. Βαδίζομεν μὲ φοινίκας εἰς προϋπάντησιν τοῦ πνευματικοῦ μας πατρός. Ἀλλὰ σύ, ὀδελφέ μου, πῶς ἄγνοεις τοιοῦτον μέγα γεγονός, καὶ πῶς δὲν ἥλθε κανεὶς ἀγγελος νὰ σὲ εἰδοποιήσῃ ἐντὸς τούτου τοῦ τάφου;

Δὲν εἶμαι φεῦ! ἄξιος τοιούτου θαύματος, ἀπήντησεν δ Παφνούτιος. Καὶ οἱ μόνοι συγκάτοικοι μου εἶνε οἱ δαίμονες καὶ οἱ βρυκόλακες. Δέεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ. Εἶμαι Παφνούτιος δ ἀββᾶς τῆς Ἀγτινόης, ἀθλιέστατος μεταξὺ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ.

Εἰς τὸ δύνομα τοῦ Παφνούτιου δλοι ἔκινησαν τοὺς φοινίκας ψυμφίζοντες ἐπαίνους καὶ ὁ διμιλῆσας ἥδη ἐπανέλαβε μὲ θαυμασμόν.

— Εἶσαι λοιπὸν τῷ δύντι, δ ἄγιος ἔκεινος Παφνούτιος, δ περίφημος διὰ τὰς ἀρετὰς του δστις λέγεται δτι θὰ ἔξισθη μίαν ἥμέραν καὶ μὲ αὐτὸν τὸν Ἀγτώνιον; Σὺ λοιπόν, ἀξιοσέβαστε, ἀπέδωσες εἰς τὸν Θεόν τὴν ἑταίραν

* Τέλος, 2dε σελ. 360.

Θαῖδα καὶ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸν ψηλῆς στήλης ἥρπαγης ἀπὸ τὰ Σεραφεῖμ. Οἱ ἀγρυπνοῦντες κάτωθεν τῆς στήλης εἶδον τὴν θαυμασίαν σου ἀνάληψιν. Τῶν ἀγγέλων αἱ πτέρυγες σὲ περιεκύλουν μὲ λευκὰ νέφη καὶ ἐκτεταμένη ἡ δεξιά σου ἥλιδογει τὰς κατοικίας τῶν θυητῶν.

Τὴν ἐπαύριον, δταν δ λαὸς δὲν σὲ εἶδε πλέον ἀφῆκε μακρὸν γογγυσμὸν πρὸς τὴν ἀκρωτηριασμένην στήλην. Ἀλλ’ δ Φλαβιανὸς δ μαθητῆς σου ἐδημοσίευσε τὸ θαῦμα καὶ σὲ ἐγκατέστησεν εἰς τὴν ἀρχηγίαν τῶν μοναχῶν. Μονος ἔνας ἀπλοῦς ἀνθρωπος, δνομαζόμενος Παῦλος, ἥθελησε νὰ ἀντιταχθῇ εἰς τὴν κοινὴν γνώμην καὶ ἐβεβαίωσεν δτι σὲ εἶδεν ἀρπαζόμενον ἀπὸ τοὺς διαβόλους. Ὁ λαὸς ἥθελε νὰ τὸν λιθοβολήσῃ καὶ εἶνε θαῦμα δτι ἔξεφυγε τὸν θάνατον.

Εἶμαι δ Ζώσιμος, ἥρουνσαν τῶν μοναχῶν αὐτῶν, τοὺς δοποῖους βλέπεις πρὸ τῶν ποδῶν σου “Οπως αὐτοί, γονυπετῶ καὶ ἔγω ἐμπροσθέν σου διὰ νὰ εὐλογήσῃς μαζὺ τὸν πατέρα μετὰ τῶν τέκνων. Κατόπιν, ἐὰν θέλῃς, θὰ μᾶς διηγηθῆς τὰ θαύματα τὰ δοποῖα ἔκαμε διὰ σοῦ δ Θεός.

— Μακρὰν νὰ τοῦ μὲ εὐνοήσῃ διὰ θαύματων, ἀπήντησεν δ Παφνούτιος, δ Κύριος μὲ ἐδοκίμασε διὰ φρικῶν πειρασμῶν. Δὲν ἥρπαγην παρὰ τῶν ἀγγέλων, ἀλλὰ εἶδον τεῖχος, σκιᾶς νὰ ἐγείρεται πρὸ τῶν δρυμαλιμῶν μου καὶ νὰ βαδίζῃ ἐμπροσθέν μου. “Εζησα ἐν δνείρῳ διότι ἐκτὸς τοῦ θεοῦ τὸ πᾶν εἶνε δνείρον. Οταν ἐταξίδευσα εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἥκουσα εἰς διάστημα δλίγων ὠρῶν πολλὰς ὄμιλίας, καὶ διέγνωσα δτι ἡ στρατιὰ τοῦ ψεύδοντος εἶναι ἀναρθριμῆτος. Ἡ στρατιὰ αὐτὴ μὲ καταδιώκει καὶ περικυλοῦμαι ἀπὸ τὰ ἔιφη τῆς.

Ο Ζώσιμος ἀπήντησεν.

— Γνωρίζεις, σεβάσμε πάτερ, δτι οἱ ἄγιοι καὶ πρὸ πάντων οἱ ἐρημίται τῶν μοναχῶν ἔξετείνοντο εἰς τρεῖς σειράς, ἀποτελοῦσαι γιγάντιον ἥμικλιον. Τὴν πρωτην τῶν αἰσθήσεών μου ἔξηρεθησον διὰ τοῦ οἴνου καὶ ἐθεωρούμην δικαίως ὃς δ μεγαλείτερος οἰνοπότης τῆς Μαδάβρας. Ἡμην μολαταῦτα χριστιανὸς καὶ διετήρουν, μεθ’ ὅλα τὸν ἀμαρτήματα, τὴν πίστιν μου εἰς τὸν ἐσταυ-

ρωμένον Ίησοῦν. Ἐφοῦ κατέφαγον τὴν περιουσίαν μου εἰς ἥδονάς καὶ ἥρχισα ἥδη νὰ δοκιμάζω τὴν πτωχεύαν, ἐσωφρονίσθην βλέπων τὸν ωμαλεώτερον τῶν συντρόφων μου νὰ ἀσθενήσῃ ἀπὸ ἀσθένειαν φοβεράν. Οἱ πόδες του δὲν τὸν ὑπεστήριζον πλέον, αἱ ἀνήσυχοι

χεῖρες του ἥροντοντο ὑπερούντοντο νηρεσίαν. Οἱ θολωμένοι

δρυμαλμοὶ του ἐκλείσθησαν πλέον φοβεράν.

— Αδελφὲ Ζώσιμε, εἶπε, δόσε μου ἔνα

κλάδον φοινικος καὶ ἂς ὑπάγωμεν εἰς προϋπάντησιν τοῦ πατρός μας.

— Ἐμπρός, εἶπεν δ Ζώσιμος, ἡ στρατιωτικὴ ιεραρχία ἀρμόδιει εἰς τοὺς μοναχούς, οἵτινες εἶνε κατ’ ἔξοχὴν στρατιῶται. Σὺ καὶ ἔγω, ὃς ἥρουνσεν, θὰ βαδίζωμεν ἐμπρὸς καὶ οἱ ἄλλοι μᾶς ἀκολουθοῦν ψαλλοντες ὑμνους.

Καὶ ἔξεκίνησαν ἐνῷ δ Παφνούτιος ἔλεγε.

— Ο Θεός εἶνε μονάς διότι ἐκπροσωπεύει τὴν ἀλήθειαν ἡ δοποία εἶνε μία. Ο κόσμος εἶνε ποικίλος διότι ἐκπροσωπεύει τὴν πλάνην.

‘Αποφεύγετε ὅλα τῆς φύσεως τὰ θεάματα καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ κατ’ ἐπιφάνειαν ἀθωτέρα. Ἡ ποικιλία, ἡ δοποία τὰ καθιστᾶ ἐνχάριστα, εἶνε δεῖγμα τῆς φαυλότητός των. Διὰ τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ ἴδω φυτὸν παπύρου ἐπὶ τῶν κοιμωμένων ὑδάτων, χωρὶς νὰ αἰσθανθῶ πέπλον μελαγχολίας ἐπὶ τῆς ψυχῆς μου. Πᾶν δ τι αἱ αἰσθήσεις ἀντιλαμβάνονται εἶνε πονηρόν. Ο ἐλάχιστος κόκκος ἄμμου περικλείει καὶ ἔνα κίνδυνον, καὶ κάθε πρᾶγμα ζῶν ἐμβάλλει εἰς πειρασμόν. Ἡ γυνὴ ἀποτελεῖ σύνθεσιν δλῶν τῶν πειρασμῶν, οἱ δοποῖοι εὑρίσκονται ἐσπαρτεῖνοι εἰς τὸν ἐλαφρὸν ἀέρα, τὴν ἀνθρισμένην γῆν καὶ τὰ καθαρὰ ὑδατα. Εὐτυχής ἐκεῖνος δηστις κατέστη βωβός, τυφλὸς καὶ κωφός καὶ δηστις δὲν ἐννοεῖ τίποτε ἐκ τοῦ κόσμου, δπως δυνηθῇ νὰ ἐννοήσῃ τὸν Θεόν.

Ο Ζώσιμος σκεφθεὶς τοὺς λόγους τούτους ἀπήντησε.

— Πρόπει, σεβαστέ μου πάτερ, νὰ σοῦ ἔξομολογηθῶ τὰ ἀμαρτήματά μου, ἀφοῦ καὶ σὺ μοῦ ἥροιξες τὴν ψυχήν σου. Τοιουτούρως κατὰ τὴν ἀποστολικὴν συνήθειαν θὰ ἔξομολογήσωμεν ἀλλήλους. Πρὸιν γύνω μοναχὸς διήγαγον ζωὴν πλήρη ἀνομημάτων. Εἰς τὴν Μαδάβραν, πόλιν περίφημον διὰ τὰς ἑταίρας της, ἔζητησα παντοειδεῖς ἔρωτας συμποσιάζων μὲ νέους διεφθαρμένους καὶ μὲ αὐλητρίδας.

Δὲν θὰ ἥδυνασο νὰ φαντασθῆς μέχρι τίνος βαθμοῦ ἔφθασεν ἡ μανία τῶν ἐπιθυμιῶν μου. Τὸν πυρετὸν τῶν αἰσθήσεών μου ἔξηρεθησον διὰ τοῦ οἴνου καὶ ἐθεωρούμην δικαίως ὃς δ μεγαλείτερος οἰνοπότης τῆς Μαδάβρας. Ἡμην μολαταῦτα χριστιανὸς καὶ διετήρουν, μεθ’ ὅλα τὸν ἀμαρτήματα, τὴν πίστιν μου εἰς τὸν ἐσταυ-

ρωμένον Ίησοῦν. Ἐφοῦ κατέφαγον τὴν περιουσίαν μου εἰς ἥδονάς καὶ ἥρχισα ἥδη νὰ δοκιμάζω τὴν πτωχεύαν, ἐσωφρονίσθην βλέπων τὸν ωμαλεώτερον τῶν συντρόφων μου νὰ ἀσθενήσῃ ἀπὸ ἀσθένειαν φοβεράν.

Οι πόδες του ἐκλείσθησαν πλέον φοβεράν.

— Βαρύτερον τοῦ ζωήντος του, τὸ πνεῦμα του ἔβινθιζετο τοῦ σώματός του, τὸ πνεῦμα του ἔβινθιζετο εἰς ὑπνον, διότι δ Θεός τὸν εἶχε μεταβάλει εἰς

κτηνός διὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ διὰ τὴν κτηνώδη του ζωήντοντο καὶ ἐκ τοῦ λάρυγγος μου

μοῦ εἶχε ἥδη ἐμπνεύση σωτηρίους σκέψεις,

ἀλλὰ τὸν φύλου μου τὸ παράδειγμα ὑπῆρχε δι’ ἐμὲ πολυτιμώτερον ἀκόμη καὶ ἐποδιένησε

τοιαύτην ἐντύπωσιν ὅστε ἐγκατέλειψα τὸν κόσμον καὶ κατέφυγον εἰς τὴν ἔρημον. Πρὸ δι-

κοσαετίας ἥδη ἀπολαμβάνων ἀτάραχον εἰρήνην. Μετέρχομαι μετὰ τῶν μοναχῶν μου τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὑφαντοῦ, ἀρχιεκτονος, ξυλουργοῦ καὶ γραφέως ἀκόμη, μολονότι ἀποστρέψωμαι τὴν γραφὴν καὶ προτιμῶ πάντοτε τῆς σκέψεως τὴν δρᾶσιν.

‘Ακούων ταῦτα δ Παφνούτιος ὑψώσε πρὸς τὸν οὐρανὸν τοὺς δρυμαλμοὺς καὶ ἐψιθύρισεν.

— Τὸν ἀνθρωπὸν αὐτόν, Θεέ μου, τὸν μολυσμένον ἀπὸ ἐγκλήματα, τὸν μοιχὸν καὶ τερόσυλον θεωρεῖς μὲ γλυκύτητα καὶ ἀποστρέψεις ἀπ’ ἐμοῦ τὰ δματα, μολονότι τηρῶ τὰς ἐντολάς σου. Πόσον εἶναι δικαιοσύνη σου σκοτεινή, ω Θεέ μου, καὶ αἱ βουλαί σου ἀνεξήνιαστοι.

Ο Ζώσιμος ἔξετεινε τοὺς βραχίονας.

— Παρατήρησον, σεβαστὲ πάτερ. Θὰ ἔλεγε τις δητις τὰ δύο ἀκρα τοῦ δρῦσοντος πλημμυροῦ μελαναὶ σειραὶ μεταναστῶν μυρμήκων. Εἶναι οἱ ἀδελφοί μας, οἱ δοποῖοι βαδίζονται αὐτοὶ εἰς προϋπάντησιν τοῦ Ἀγτώνιου.

— Ο Ζώσιμος ἔξετεινε τὸν τόπον τῆς συνεντεύξεως, ἀπεκαλύφθη πρὸ αὐτῶν μεγαλοπρεπὲς θέαμα. Αἱ στρατιαι τῶν μοναχῶν ἔξετείνοντο εἰς τρεῖς σειράς, ἀποτελοῦσαι γιγάντιον ἥμικλιον.

Τὴν πρωτην τῶν αἰσθήσεών μου ἔξηρεθησον διὰ τοῦ οἴνου καὶ ἐθεωρούμην δικαίως ὃς δ μεγαλείτερος οἰνοπότης τῆς Μαδάβρας. Ἡμην μολαταῦτα χριστιανὸς καὶ διετήρουν, μεθ’ ὅλα τὸν ἀμαρτήματα, τὴν πίστιν μου εἰς τὸν ἐσταυ-

νοβῖται τοῦ Νείλου ἀπετέλουν τὴν δευτέραν σειράν. Ὅπισθέν των ἥροντο οἱ ἀσκηταὶ οἱ ζῶντες εἰς μέρη ἀπομεμακρυσμένα. Ἀλλοι ἔφερον ἐπὶ τῶν μαυρισμένων των σωμάτων ἀμορφαράκη, καὶ ἄλλοι εἶχον πλεγμένας καλάμους ὡς μόνον ἔνδυμα. Πολλοὶ ἦσαν γυμνοί, ἀλλ ὁ Θεὸς τοὺς εἶχε καλύψει μὲν δασὺ τρίχωμα, ὅμοιον μὲν ἐκεῖνο τῶν προβάτων. Ἔφερον ὅλοι πράσινον φοίνικα εἰς τὰς κεῖσας καὶ ἐσχημάτιζον ὡς ἔνα σμαράγδινον οὐράνιον τόξον; ὅμοιοι μὲν τὰ τάγματα τῶν πιστῶν τὰ ἐνοικοῦντα τοὺς οὐρανούς.

Ἐβασίλευε τοιαύτη τάξις εἰς τὴν συνάθροισιν αὐτήν, ὡστε ὁ Παφρούτιος ἕνδεν ἀκόπως τοὺς μοναχοὺς τοῦ τάγματος του καὶ συγκατελέχθη μετ' αὐτῶν ἀφοῦ ἐκάλυψε τὸ πρόσωπόν του διὰ νὰ μὴ ἀνακαλυφθῇ καὶ ταράξῃ τὴν εὐσεβῆ προσδοκίαν των. Αἴφνης μεγάλη κραυγὴ ἤκουσθη.

— Ο ἄγιος! ἐκραύγαζον πανταχόθεν. Ἰδοὺ ὁ ἄγιος! Ἰδοὺ ὁ μέγας ἄγιος! Ἐκεῖνος, πρὸ τοῦ ὅποιον ὁ Ἀδης ἥττηθη, ἔρχεται πρὸς ὅμᾶς! Ἰδού ὁ προσφιλῆς τοῦ Θεοῦ! ὁ μέγας Ἄντωνιος!

Ἐπειτα μεγάλη σιγὴ ἐπεκράτησε καὶ τὰ μέτωπα ἔκλιναν πρὸς τὴν ἄμμον.

Ἐκ τοῦ ὑφους ἔνδος λόφου, ἐν τῇ ἀπειρίᾳ τῆς ἐρήμου, ὁ Ἄντωνιος ἐπροσώρει ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τῶν προσφιλῶν του μαθητῶν Μακαρίους καὶ Ἀμάνου. Ἐβάδις μὲν βραδέα βῆματα ἀλλ ἡτο εὐθυτενῆς ἀκόμη καὶ ἔβλεπε κανεὶς ἐν αὐτῷ τὰ λείφανα ὑπερανθρώπου δυνάμεως. Ἡ λευκὴ του γενειάς ἡπλοῦτο ἐπὶ τοῦ εὐρέος στήθους του καὶ τὸ λευκόν του κρανίου ἔροιπτεν ἀκτίνας φωτὸς ὡς τὸ μέτωπον του Μωϋσέως. Οἱ ὄφθαλμοί του εἶχον ἀετοῦ βλέψια, καὶ μειδίαμα παιδικὸν ἔλαμπεν ἐπὶ τῶν στρογγύλων παρειῶν του. Ὁπως εὐλογήσῃ τὸν λαόν του ὑψώσε τὸν ἄνθρωπον τοῦ κουρασμένους ἀπὸ αἰῶνα διλόκληρον ἀπέιρων ἔργων, καὶ ἡ φρωνή του ἀντίχησε τελευταῖον εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς τῆς ἀγάπης.

Ἀλμέσως ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τοῦ ζῶντος αὐτοῦ τείχους ἀντίχησε ἡ ἀρμονία ὡς κεραυνοῦ βοὴ ὁ ψαλμός: Εὐτυχῆς ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον.

Συνοδεύμενος ἀπὸ τὸν Μακάριον καὶ τὸν Ἀμάναν, ὁ Ἄντωνιος διέτρεχε τὰς τάξεις τῶν πρεσβυτέρων, τῶν ἀνακωρητῶν καὶ τῶν κοινοβιτῶν. Ὁ διπασιαστῆς αὐτός, ὅστις εἶχεν ἵδη οὐρανὸν καὶ κόλασιν, ὁ μοναχὸς ὅστις ἐκ τοῦ κοιλωμάτου ἔνδος βράχου εἶχε κυβερνήσῃ τὴν

ἐκκλησίαν, ὁ ἄγιος ὅστις εἶχε ὑποστηρίξει τὴν πίστιν τῶν μαρτύρων κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ὑψίστης δοκιμασίας, ὁ φήτωρ τοῦ ὅποιου ἡ εὐγλωττία εἶχε κεραυνοβολήσει τὴν αἰρεσιν, ὅμιλει τρυφερῶς εἰς ἔκαστον τῶν τέκνων του, ἀπεχαιρέτα αὐτοὺς οὐκείως εὑρισκόμενος εἰς τὴν παραμονὴν τοῦ μακαρίου θανάτου του, τὸν ὅποιον θάνατον ὁ Θεός, ὅστις τὸν ἥγάπα, τοῦ εἶχεν ἐπὶ τέλους ὑποσχεθῆ.

Εἰς τοὺς ἡγονιμένους Ἐφραήμ καὶ Σεραπίωνα ἔλεγε.

— Διοικεῖτε πολυάριθμα στρατεύματα καὶ εἰσθε καὶ οἱ δύο περιφημοὶ στρατηγοί. Εἰς τὸν οὐρανὸν θὰ σᾶς ἐνδύσω διὰ τοῦτο χρυσῆν πανοπλίαν καὶ ὁ ἀρχάγγελος Μιχαὴλ θὰ σᾶς ὀνομάσῃ χιλιάρχους τῶν ταγμάτων του.

Βλέπων ἔπειτα τὸν γηραιὸν Παλαίμωνα, τὸν ἀσπάζεται καὶ λέγει.

— Ιδοὺ τὸ καλλίτερον καὶ τὸ ἡπιώτερον τῶν τέκνων μου ἡ ψυχή του χύνει ἀνθέων ἀρώματα ὅμοια ἐκείνων τῶν κυάμων τοὺς ὅποιους σπείρει κατ' ἔτος.

Εἰς τὸν ἀββᾶν Ζώσιμον ὅμιλησεν ὡς ἔξης.

— Δὲν ἀπηλπίσθη ἀπὸ τὴν θείαν μαροθυμίαν καὶ διὰ τοῦτο ἡ εἰρήνη τοῦ Κυρίου ενδίσκεται ἐν σοί. Τὸ κρίνον τῆς ἀρετῆς σου ἔνθισεν ἐπὶ τῆς κόπρου τῆς διαφθορᾶς σου.

Εἰς ὅλους ἀπέτεινε λόγους ἀλανθάστον σοφίας.

Εἰς τοὺς πρεσβυτέρους ἔλεγε.

— Πέριξ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ ὁ ἀπόστολος εἶδε εἰκοσιτέσσαρας γέροντας καθημένους μὲ λευκοὺς χιτῶνας καὶ μὲ ἐστεμένην τὴν κεφαλήν.

Καὶ ἔλεγεν εἰς τοὺς νέους.

— Εστὲ εὐτυχεῖς. Ἀφήσατε τὴν μελαγχολίαν εἰς τοὺς εὐτυχεῖς τοῦ κόσμου τούτου.

Ἐπειθεώρει τοιουτορόπως τὸ μέτωπον τῶν νῦκῶν στρατευμάτων, καὶ ἔσπειρε παρασινέσεις. Βλέπων ἀντὸν πλησιάζοντα ὁ Παφρούτιος ἐγονυπέτησε κατατρυχόμενος ἀπὸ ἐλπίδα καὶ φόβον.

— Πάτερ μου, πάτερ μου, ἐκραύγαζεν ἐν τῇ ἀγωνίᾳ του. Ἐλθὲ εἰς βοήθειάν μου, πάτερ μου, διότι ἀποθνήσκω. Ἐδωσα εἰς τὸν Θεόν τὴν ψυχὴν τῆς Θαΐδος, κατώκησα τὴν κορυφὴν κίονος καὶ τὴν κρύπτην τάφου. Τὸ μέτωπόν μου αἰώνιώς εὑρισκόμενον ἐπὶ τῆς ἄμμου ἔγινε ὀζῶνες ὡς γόνυ καμήλου. Ὁ Θεὸς μολαταῦτα ἀπεστράφη ἀπ' ἐμοῦ. Ἐνδιόγησόν με, πάτερ μου, καὶ θὰ σωθῶ. Ραντεῖς με ὑσώπον καὶ καθαρισθήσομαι, πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθρήσομαι.

Ο Ἄντωνιος δὲν ἀπήντα. Περιέφερε τὸ βλέμμα του, τοῦ ὅποιου κανεὶς δὲν ἡδυνήθη νὰ ὑποστῇ τὴν λάμψιν, ἐπὶ τοῦ ἀββᾶ τῆς Ἀντινόης καὶ σταματήσας αὐτὸν ἐπὶ τοῦ Παύλου, τὸν ὅποιον ὠνόμαζον ἀπλοῦν, ἡτένισεν αὐτὸν ἐπὶ πολὺ καὶ τῷ ἔνευσε νὰ πλησιάσῃ. Ἐπειδὴ δ' ὅλοι ἥπόρουν, διότι ὁ ἄγιος ἀπετένετο εἰς τὴν παραμονὴν τοῦ μακαρίου θανάτου του, τὸν ὅποιον θάνατον ὁ Θεός, ὅστις τὸν ἥγάπα, τοῦ εἶχεν ἐπὶ τέλους ὑποσχεθῆ.

— Ο Θεὸς ἔχαρισεν εἰς αὐτὸν περισσότερα δῶρα παρὰ εἰς ὑμᾶς ὅλους. Ὅψωσον τοὺς δοφθαλμούς, υἱέ μου Παῦλε, καὶ εἰπὲ τί βλέπεις εἰς τὸν οὐρανόν.

Παῦλος δ' ἀπλοῦς ὑψώσε τοὺς δοφθαλμούς, τὸ πρόσωπόν του ἔλαμψε καὶ ἡ γλώσσα του ἔλυθη.

— Βλέπω εἰς τὸν οὐρανόν, εἰπε, κλίνην ἐστολισμένην διὰ χρυσοῦ καὶ πορφύρας. Τρεῖς παρθένοι ἀγρυπνοῦν πέριξ αὐτῆς ὅπως καμμία ἀλλή ψυχὴ μὴ πλησιάσῃ ἐκτὸς τῆς ἐκλεκτῆς διὰ τὴν ὅποιαν ἡ κλίνη αὐτῆς προωρίσθη.

Νομίζων ὅτι ἡ κλίνη αὐτῆς ἡτο τὸ σύμβολον τῆς δόξης του, ὁ Παφρούτιος ὑψάριστε ἡδη τὸν Θεόν. Ἀλλ' ὁ Ἄντωνιος τῷ ἔνευσε νὰ σωπήσῃ καὶ νὰ ἀκούσῃ τὸν Απλοῦν, ὅστις ἐψιλούριζεν ἐν ἐκστάσει.

— Αἱ τρεῖς παρθένοι κιοῦν, διμιοῦν καὶ μοῦ λέγουν «Μία ἄγια πρόκειται νὰ ἐγκαταλεύψῃ τὴν γῆν. Θαῖς ἡ Ἀλεξανδρινὴ ἀποθνήσκει. Ἐστρώσαμεν τὴν κλίνην τῆς δόξης της, διότι εἰμεθα αἱ ἀρεταὶ της, ἡ Πίστις, ὁ Φόβος καὶ ἡ Ἀγάπη».

Ο Ἄντωνιος ἥρωτησεν.

— Τὶ ἄλλο βλέπεις, καλόν μου παιδίον;

Ο Παῦλος ἐφερεν εἰς μάτην τὰ βλέμματά του ἐκ τοῦ ζενίθου εἰς τὸ ναδίο, ἐκ τῆς δύσεως εἰς τὴν ἀνατολήν, δταν αἴφνης οἱ δοφθαλμοί του συνήντησαν τὸν ἀββᾶν τῆς Ἀντινόης.

— Ενας ορός τορόμος ἔκαμε τὸ πρόσωπόν του τότε νὰ ωχιάσῃ, οἱ δὲ δοφθαλμοί του ἀντικατέστησαν τὸν ἀββᾶν τῆς Ἀντινόης.

— Βλέπω, ἐψιλούρισε, τρεῖς δαίμονας, οἱ δοποῖοι ἐτοιμάζονται πλήρεις χαρᾶς νὰ συλλάβωσι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃ εἰς δόμοιάζει μὲ πύργον, ὁ ἄλλος μὲ γυναῖκα δ ἄλλος μὲ μάγον. Καὶ οἱ τρεῖς φέρουν χαραγμένα μὲ διάπυρον σίδηρον τὰ ὄντωματα των, ὁ πρώτος ἔπι τοῦ μετώπου, ὁ ἄλλος ἔπι τῆς κοιλίας καὶ διά τοιτος ἔπι τοῦ πεπτικοῦ τάφου. Καὶ τὰ διατριβάνια τῆς ψυχῆς μου, τὴν αἰώνιον ζωὴν ὡς ἔαν δλα αὐτὰ ἐσήμαινον τίποτε, δταν ἔβλεπε κανεὶς τὴν Θαΐδα. Πῶς λοιπὸν δὲν ἥσθανθη ὅτι μακαρία αἰώνιότης ὑπῆρχε εἰς ἓν καὶ μόνον φίλημα τῆς γυναικὸς αὐτῆς, καὶ δτι ἄνευ αὐτῆς ἡ ζωὴ δὲν εἶχε σημασίαν, καὶ ἥτο ἐν

Αφοῦ ὑμῖνησ τοιουτορόπως ὁ Παῦλος μὲ τοὺς δοφθαλμούς ἐντρόμους καὶ μὲ κρεμαμένα χείλη ἐβυθίσθη πάλιν εἰς τὴν ἀπλότητά του.

Καὶ ἐπειδὴ οἱ μοναχοὶ τῆς Ἀντινόης ἥτενιζον μετ' ἀνησυχίας τὸν Ἄντωνιον, ὁ ἄγιος τοῖς εἶπεν

— Ο Θεὸς μᾶς ἀνεκούνωσε τὴν θείαν του ἀπόφασιν, ἀς λατρεύσωμεν αὐτὸν σιωπῶντες.

Καὶ παρῆλθε.

Ἐβάδιζεν εὐλόγων. Ο ἥλιος κατῆλθεν εἰς τὸν δρῖζοντα, τὸν ἐκάλυπτε μὲ δοξαν, καὶ ἡ σκιά του ὑπεριμέτρως μεγεθυνθείσα ἐκ θάματος, ἔξετλιστεστο ὅπισθη τον ὁ ὄντανόν.

Ορθιος ἀλλὰ κεραυνοβολημένος ὁ Παφρούτιος οὔτε ἔβλεπεν, οὔτε ἥκονε πλέον τίποτε. Οι λόγοι ούτοι μόνον ἐπλημμύρουν τὰ ὄτα του: «ἡ Θαῖς ἀποθνήσκει». Ποτὲ δὲν τοῦ εἶχε ἔταιθει τοιαύτη σκέψις. Εἴκοσι εἴτη ἥτενιζε κεραλήν νεκροῦ καὶ διότι μὴ ἰδέα τῆς ἀποσβέσεως τῶν δοφθαλμῶν τῆς Θαΐδος διὰ τοῦ θανάτου τὸν κατέπληττε ἀπελπιστικῶς.

«Ἡ Θαῖς ἀποθνήσκει» Λόγος ἀκατανόητος! «Ἡ Θαῖς ἀποθνήσκει»!

Οποία φοβερὰ καὶ νέα ἔννοια εἰς τὰς τρεῖς ταύτας λέξεις! «Ἡ Θαῖς ἀποθνήσκει». Πρὸς τί τότε ὁ ἥλιος, τὰ ἀνθη, οἱ ρύακες καὶ ἡ δημιουργία δλη; «Ἡ Θαῖς ἀποθνήσκει». Πρὸς τί τὸ σύμπατον; Καὶ αἴφνης ἀνεπήδησε: «Νὰ τὴν ἐπανίδω, νὰ τὴν ἔδω ἀκόμη». Καὶ ἥρωες νὰ τρέχῃ. Δὲν ἐγνώριζε οὔτε ποῦ ενδίσκεται, οὔτε ποῦ ἐπήγαινε, ἀλλὰ τὸ ἔνστικτον τὸν ὠδήγει ἀλανθάστως καὶ ἔβαδιζεν εὐθὺν πρὸς τὸν Νεῖλον. Συῆνος ιστίων ἐπλημμύρει τὰ ὄδατα τοῦ ποταμοῦ. Ἐπήδησε ἐπὶ πλοιαρίου δδηγούμενον οὐρανὸν ποτίσαν τὸν οὐρανὸν Νουβίων καὶ ἔξηπλωμένος εἰς τὴν πορώδων, μὲ τοὺς δοφθαλμούς κατατρώγοντας τὸ ἀπειρον, ἐφώνησε μὲ πόνον καὶ λύσαν.

Πόσον ἥμην τρελλὸς νὰ μὴν ἀπολαύσω τὴν Θαΐδα, ἐν δσω ἀκόμη ἥτο καιόρος. Πόσον ἥμην τρελλὸς νὰ νομίζω ὅτι ὑπῆρχεν εἰς τὸν κόσμον ἄλλο πρόγμα ἐκτὸς αὐτῆς! Οποία παραφρόνησις! Εσκεπτόμην τὸν Θεόν, τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μου, τὴν αἰώνιον ζωὴν ὡς ἔαν δλα αὐτὰ ἐσήμαινον τίποτε, δταν ἔβλεπε κανεὶς τὴν Θαΐδα. Πῶς λοιπὸν δὲν ἥσθανθη ὅτι μακαρία αἰώνιότης ὑπῆρχε εἰς ἓν καὶ μόνον

κακὸν ὅνειρον! ΖΩ ἡλίθιε! τὴν εἶδες καὶ ἐπεύμησες τὰ ἀγαθὰ τοῦ ἄλλου κόσμου. ΖΩ δειλέ! τὴν εἶδες καὶ ἔφοβήθης τὸν Θεόν. Τί εἶνε ὁ Θεός καὶ τί εἶνε ὁ οὐρανός! καὶ τί δύνανται νὰ σοῦ προσφέρουν τὸ δόπιον νὰ ἀξῖζῃ καὶ τὸ ἐλάχιστον μόριον ἔκεινον τὸ δόπιον αὐτὴν θὰ σοῦ ἔδιδε. ΖΩ ἀξιοθρήνητε, παράφων! οὕτω ἀνεξήτεις τὴν θείαν ἀγαθότητα ἔξω τῶν χειλέων τῆς Θαῖδος! Ποία χεὶρ σοῦ ἔκλει τοὺς δόφινα μούς; Κατηραμένος ἔκεινος ὅστις σὲ ἀπετύφλωσε. Ἡδύνασο νὰ ἀγοράσῃς μὲ τὸν κολασμὸν σου, μίαν στιγμὴν τῆς ἀγάπης της καὶ δὲν τὸ ἔπραξες. Σοῦ ἥνοιγε τοὺς βραχίονάς της τοὺς πλασμένους ἀπὸ τὴν σάρκα καὶ τὰ ἀρώματα τῶν ἀνθέων καὶ δὲν ἔβυθισθης εἰς τὰς ἀρρήτους γοητεύσεις τοῦ ἡμικεκαλυμμένου στήθους της. Ἡκουσες τὴν ζηλότυπον φωνὴν ἡ δοπία σὲ διέτασσε νὰ ἀπέχῃς. Σὲ ἥπατησαν, γελοῖε! ὡς λύπη! ὡς τύψις! ὡς ἀπελπισία! Νὰ μὴ δύναται κανεὶς νὰ συναποφέρῃ εἰς τὴν κόλασιν τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἀληθιμούτου ὥρας καὶ νὰ ἀνακράξῃ πρὸς τὸν Θεόν: „Καῦσον τὴν σάρκα μου, ἀποξήρανον ὅλον τὸ αἷμα τῶν φλεβῶν μου, θραύσον τὰ δστᾶ μου, ἀλλὰ δὲν θὰ δυνηθῆς ποτὲ νὰ μοῦ ἀφαιρέσῃς ἀνάμνησιν ἡ δοπία μὲ δροσίζει καὶ μὲ ἀρωματίζει εἰς αἰῶνας αἰώνων!.....

ΖΩ Θαῖς ἀποθνήσκει! Θεέ, ἀν ἔγνωριζες πῶς ἀδιαφρῷδι διὰ τὴν κόλασιν σου! ΖΩ Θαῖς ἀποθνήσκει καὶ δὲν θὰ γείνῃ ποτὲ ίδική μου, ποτέ! ποτέ!

Καὶ ἐνῷ ἡ λέμβος ἡκολούθει τὸ γοργὸν ρεῦμα, ἔμεινεν ἡμέρας ὀλοκλήρους πρηνῆς ἐπαναλαμβάνων

— Ποτέ! ποτέ! ποτέ!

Ἐπειτα, ἀναλογιζόμενος ὅτι η Θαῖς εἶχε παραδοθῆ εἰς ἄλλους παρὰ εἰς αὐτόν, ὅτι εἶχε σκορπίσει εἰς τὸν κόσμον κύματα ἀγάπης καὶ ὅτι αὐτὸς δὲν εἶχε κανὸν ἐμβάψει τὰ χεῖλη του, ἥγειρετο ὅρθιος, ἀγριος καὶ ἔφωναζεν ἀπὸ πάνον. Μὲ τοὺς ὄνυχας ἔξεσχιζε τὸ στήθος του καὶ ἔδακνε τὴν σάρκα τῶν βραχιόνων του.

Καὶ ἐσκέπτετο.

— Ἀν ἡδυνάμην τουλάχιστον νὰ φονεύσω δλους ὅσους ἥγαπήσει.

ΖΩ ἰδέα δλων αὐτῶν τῶν φόνων τὸν ἐπλημμύρει ἀπὸ γλυκεῖαν παραφρόν. Ἐσκέπτετο νὰ φονεύσῃ τὸν Νικίαν βραδέως, βαθιμηδόν, ἀτενίζων αὐτὸν εἰς τὸ βάθιος τῶν δόφινα μῶν. Ἐπειτα ἡ μανία του κατέπιπτεν αἰφνιδίως καὶ ἔκλαιε καὶ ὠλόλυζε καθιστάμενος ἥπιος καὶ γλυκύς. Μία τρυφερότης ἄγνωστος ἐμάλασσε τὴν

ψυχήν του καὶ τοῦ ἥρχετο ἡ ἐπιθυμία νὰ φρημῇ εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ παιδικοῦ του φύλου καὶ νὰ τοῦ εἴπῃ: Σὲ ἀγαπῶ. Νικία, διότι τὴν ἥγαπήσεις. Ομῆλησόν μου περὶ αὐτῆς, εἰπέ μου τί σοῦ ἔλεγε. Καὶ τοῦ διεπέρα τὴν καρδίαν ὡς σίδηρος ἡ φράσις αὐτη: «Η Θαῖς ἀποθνήσκει».

— Ήμερήσιον φῶς καὶ σεῖς σκιαὶ ἀργυραῖ τῆς νυκτός, ἀστέρες, οὐρανοί, δένδρα μὲ τρεμούσας κορυφάς, ἄγρια μηρία, ζῶα κατοικίδια, ψυχὴ ἀγωνιώδης τῶν ἀνθρώπων, δὲν ἀκούετε; «Η Θαῖς ἀποθνήσκει». Αὖγαὶ καὶ πνοαὶ καὶ ἀρώματα, ἔξαφανισθῆτε, ἔκλεψατε, σχήματα καὶ ιδέαι τοῦ σύμπαντος. «Η Θαῖς ἀποθνήσκει». Αὐτὴ ἀπετέλει τὴν καλονήν τοῦ σύμπαντος, καὶ πᾶν τὸ πλησιάζον αὐτὴν ἔκοσμειτο ἀπὸ τὰς ἀντανακλάσεις τῆς χάριτος της. Πόσον ἥτο συμπαθῆς ὁ γέρων ἔκεινος καὶ οἱ σοφοὶ οἱ δοπίοι ἐκάθηντο πλησίον της εἰς τὸ συμπόσιον τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ πόσον ἀρμονικοὶ ἦσαν οἱ λόγοι του. «Ενα σμῆνος ἀπὸ μορφάς γελαστὰς ἐπλανᾶτο εἰς τὰ χεῖλη των καὶ τὰς σκέψεις των δλας ἐμύρωνε ἡ ήδονή. Καὶ ἐπειδὴ η πνοὴ τῆς Θαῖδος ἥτο ἐπ' αὐτῶν, πᾶν διτι ἔλεγον ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἀγάπην, καλονήν καὶ ἀλήθειαν. Γοητευτικὴ ἡ ἀσέβεια προσεδίδε τὴν χάριν της εἰς δλους τοὺς λόγους των, καὶ τοὺς ἔκαμε νὰ ἐκφράζουν εὐχερῶς πᾶν ἀνθρώπινον μεγαλεῖον.

Καὶ δλα αὐτὰ εἶνε φεῦ! ἐν ὅνειρον, η Θαῖς ἀποθνήσκει. ΖΩ! θὰ ἀποθάνω ἐκ τοῦ θανάτου της! Ἀλλὰ δύνασαι τάχα νὰ ἀποθάνης, ἐμβρυον ἀποξηραμένον, βρέφος πλέον εἰς τὴν χολὴν καὶ τὰ ἄγονα δάκρυα, ἀθλιον ἐκβόλιον τὸ δοπίον νομίζεις ὅτι θὰ γευθῆς τὸν θάνατον, ἀφ' οὐ δὲν ἔγνωρισες τὴν ζωήν! Αρκεῖ τουλάχιστον νὰ ὑπάρχῃ Θεός ὥστε νὰ μὲ κολάσῃ. Τὸ ἐλπίζω καὶ τὸ θέλω, μισητὲ Θεέ, ἀκούεις; Βύθισόν με εἰς τὴν κόλασιν. Πρέπει νὰ ὑπάρχῃ μία αἰωνία κόλασις ὥστε νὰ ἔξαντλήσω εἰς αὐτήν, τὴν αἰωνιότητα τῆς λήθης ἡ δοπία εὐρίσκεται ἐν ἐμοί.

· · · · ·

— Η Ἀλβίνα ἔδεχθη περὶ τὸ λυκαυγές τὸν ἀββᾶν τῆς Ἀντινόης ἔμπροσθεν τῶν κελλίων.

— Καλῶς ἥλθες εἰς τὰ θυσιαστήρια τῆς εἰρήνης, ἀξιοσέβαστε πάτερ, ἀφοῦ βεβαίως ἔρχεσαι διὸ νὰ εὐλογήσῃς τὴν ἀγίαν, τὴν δοπίαν μᾶς ἔδωκες. Γνωρίζεις ὅτι ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἀπείρῳ ἀγαθότητί του τὴν καλεῖ πλησίον του. Πῶς εἶνε ἄλλως τε δυνατὸν νὰ ἀγνοῇς εἰδησιν τὴν δ-

ποίαν οἱ ἄγγελοι διαλαλοῦν ἀπὸ ἔρημον εἰς ἔρημον; Ἄληθῶς ἡ Θαῖς ἔγγίζει εἰς τὸ μακάριον τέλος της, καὶ πρέπει δι' ὀλίγων νὰ σὲ πληροφορήσω περὶ τῆς διαγωγῆς της, τὴν δοπίαν ἐπέδειξε μεταξὺν ἡμῶν. Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν σου ἔμεινε κλεισμένη ἐν τῷ κελλίῳ τὸ δοπίον εἶχε σφραγίσῃ καὶ ἔγω τῆς ἀπέστειλα μὲ τὴν τροφήν της καὶ ἔνα αὐλόν ὅμιον μὲ ἔκεινον τὸν δοπίον εἰς τὰ συμπόσια παιζούντων αἵ νεάνιδες τοῦ ἐπαγγέλματός της. «Ἐπραξα τοῦτο δπως τὴν ἐμποδίσω νὰ μελαγχολήσῃ καὶ δπως τὴν βοηθήσω νὰ ἐπιδείξῃ τόσον τάλαντον καὶ χάριν ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ δσον καὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων. «Ἐπραξα φρονίμως, ἀφοῦ η Θαῖς καθ' ὅλην τὴν ήμέραν ἔξημνει τὸν Θεὸν διὰ τοῦ αὐλοῦ της καὶ αἱ παρθένοι προσεκλυόμεναι ἀπὸ τὸν διπλούς τοῦ ἀσθράτου τούτου δργάνου, ἔλεγον: „Ἀκούμεν τὴν ἀηδόνα τῶν οὐρανίων πεδιάδων, καὶ τὸν θνήσκοντα κύκνον τοῦ ἐστραυρωμένου Ἰησοῦ“.

Τοιουτορόπως η Θαῖς ἔξετέλει τὴν μετάνοιάν της δταν μετὰ ἔξηκοντα ήμέρας η θύρα αἴφνης τὴν δοπίαν εἶχε σφραγίσῃ ἥγεωχθη ἀφ' ἔαυτῆς καὶ η ἔξαργίλου σφραγίς ἔθραυσθη ἀφ' ἔαυτῆς χωρὶς ἀνθρωπίνη χειρὶ νὰ τὴν ἔγγισῃ. «Ἐκ τοῦ θαύματος αὐτοῦ ἔννόησα ὅτι η δοκιμασία τὴν δοπίαν τῆς εἶχε ἐπιβάλει. ἔληγε καὶ δτι ὁ Θεὸς συνεχώρει εἰς τὴν αὐλήτριδα τὰ παραπτώματά της. «Ἐκτοτε συνεμείσθη καὶ αὐτὴ τὴν ζωὴν τῶν ἄλλων θυγατέρων μου, ἔργαζομένη καὶ προσευχομένη ὡς αὐταί, καὶ τὰς ἐπαραδειγμάτικεν δλας διὰ τῆς μετριοφορούντης τῶν λόγων καὶ τῶν κινήσεών της καὶ ἔφαίνετο μεταξὺ των ὡς αὐτὸ τὸ ἀγαλμα τῆς αἰδοῦς.

Κάποτε ἔφαίνετο μελαγχολικὴ ἀλλὰ τὰ νέφη παρήρχοντο. «Οταν εἶδον ὅτι εἶχε προσκολληθῆ εἰς τὸν Θεὸν διὰ τῆς πίστεως, τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς ἀγάπης, δὲν ἔδιστασα νὰ χρησιμοποιήσω τὴν τέχνην της καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν καλλονήν της εἰς παραδειγματισμὸν τῶν ἀδελφῶν της. Τὴν παρεκάλεσα λοιτὸν νὰ παριστάῃ ἔνωπιόν μας τὰ κατοχθόματα τῶν ἴσχυρῶν γνωμικῶν καὶ τῶν σοφῶν παρθένων τῆς Γραφῆς Οὐρώς ἔμιμειτο τὴν Ἐσθήτη, τὴν Δεβώρα, τὴν Ἰουδήθ, τὴν Μαρίαν, ἀδελφὴν τοῦ Λαζάρου καὶ Μαρίαν τὴν μητέρα τοῦ Ἰησοῦ. «Ἐννοῶ, σεβαστέ μου πάτερ, δτι η αὐστηρότης σας ταράσσεται εἰς τὴν ἰδέαν τῶν θεαμάτων τούτων. Θὰ ἔσυγκινεῖσθε καὶ σεῖς διὰ τὸν ἔνωπινον ἔγεννήθης εἰς τὴν ἀηδόνα τῶν θεαμάτων τούτων. Θὰ τὴν ἔκλεπτε εἰς τὰς εὐσεβεῖς αὐτὰς σκηνάς,

Τὴν ἔκάλεσε.

— Θαῖς!

Ἐκείνη ὑψώσε τὰ βλέφαρα καὶ ἔστρεψε τοὺς λευκοὺς βολβοὺς τῶν δρμάλων τῆς πρὸς τὸ μέρος τῆς φωνῆς. «Ἄλβίνα ἔκαμε νεῦμα εἰς τὰς πεπλοφόρους νὰ ἀπομακρυνθῶσιν δλίγα βήματα.

Θαῖς, ἔπανέλαβεν δι μοναχός.

— Εκείνη ὑψώσε τὴν κεφαλήν. Λεπτὴ πνοὴ ἔζηληθε τῶν χειλέων της.

— Σὺ εἶσαι, πάτερ μου; «Ἐνθυμεῖσαι τὸ υδωρ τῆς πηγῆς καὶ τοὺς καρποὺς τῶν φοινίκων τοὺς δποίους ἔδρεψαμεν;... Τὴν ἡμέραν ἔκεινην ἔγεννήθης εἰς τὴν ἰδίως ἀγάπην.... εἰς τὴν ζωήν.

— Εσιώπησε καὶ ἀφησε τὴν κεφαλήν της νὰ πέσῃ.

Ο θάνατος ἔξετείνετο ἐπ' αὐτῆς, καὶ ὁ ἴδρως τῆς ἀγώνιας ἔστεφε τὸ μέτωπόν της. Ρηγνύουσα τὴν σιωπὴν μία χειλίδων ὑψωσε τὴν κλαυθμηρὰν φωνὴν της. Ἐπειτα οἱ λυγμοὶ τοῦ μοναχοῦ ἀνεμίχθησαν μὲ τὴν ψαλμωδίαν τῶν παρθένων.

Αἴφνις ἡ Θαῖς ὠρθόῳδη ἐπὶ τῆς κλίνης της. Οἱ δρθαλμοί της, δύμοιοι μὲ ταῖς ἡνοίχθησαν ὑπερμεγέθεις καὶ μὲ τεταμένους πρὸς τοὺς ἀπωτάτους λόφους τοὺς βραχίονας, εἶπε μὲ φωνὴν δροσεράν.

— Ιδοὺ τὰ ρόδα τῆς αὐγῆς.

Οἱ δρθαλμοί της ἀνέλαμψαν καὶ λεπτὴ φλὸς ἔχωματισε τὰς παρειάς της. Ἀνέξη γλυκτέρα καὶ ὀραιοτέρα παρὰ ποτέ. Γονυπετής δι Παφνούτιος τὴν ἔσφιγξε εἰς τοὺς μελανοὺς βραχίονάς του.

— Μήνι ἀποθνήσκης, ἀνέκραξε μὲ φωνὴν παράδοξον, τὴν δοῖαν οὐδὲ αὐτὸς δὲν ἀνεγνώριζε. Σὲ ἀγαπῶ, μὴν ἀποθνήσκης, σὲ ἀγαπῶ, ἀκουσόν με, Θαῖς μου. Σὲ ἡπάτησα ὑπῆρξα ἔνας ἄθλιος τρελλός. Ο Θεός, δι οὐρανός, ὅλα αὐτὰ δὲν εἶνε τίποτε. Μόνον ἡ ζωὴ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἡ ἀγάπη τῶν ὄντων εἶνε ἀλληλῆ. Σὲ ἀγαπῶ, μὴν ἀποθνήσκῃς, εἶσε πάρα πολὺ πολύτιμος. Ἐλθέ, ἀς φύγωμεν, ἀς φύγωμεν, θὰ σὲ φέρω μαρφάν ἐπὶ τῶν βραχίονων μου. Ἐλθέ, ἀς ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους, ἀκουσόν με, φιλάτη μου καὶ εἰπέ: „Θὰ ξήσω, θέλω νὰ ξήσω“. Θαῖς, Θαῖς, ἔγέρθητι.

Ἐκείνη δὲν τὸν ἤκουε. Αἱ κόραι τῶν δρθαλμῶν της ἔπλεον εἰς τὸ ἀπειρον.

Καὶ ἔψιθροιζε.

— Ο οὐρανὸς ἀνοίγεται. Βλέπω τὸν ἄγγελον, τοὺς προφήτας καὶ τοὺς ἡγίους..... Μεταξὺ αὐτῶν ενδισκεται καὶ ὁ καλὸς Θεόδωρος μὲ τὰς χεῖρας πλήρεις ἀνθέων. Μοῦ προσμειδιᾶ καὶ μὲ κράζει. Δύο Σεραφεῖμ ἔρχονται πρὸς ἐμέ. Πλησιάζουν..... Πόσον εἶνε ωραῖα.... Βλέπω τὸν Θεόν.

Ἐξέβαλε στεναγμὸν εὐφροσύνης καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς ἔπεσεν ἀδρανῆς ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου. Ἡ Θαῖς ἦτο νεκρά.

Εἰς ἓνα ἀπηλπισμένον ἐναγκαλισμὸν δι Παφνούτιος τὴν κατέρωγε μὲ ἐπιθυμίαν, μὲ λύσαν καὶ μὲ ἔρωτα.

Ἡ Ἀλβίνα ἀνέκραξε.

— Φύγε, κατηραμένε!

Καὶ ἔψαυσεν ἡπίως διὰ τῶν δακτύλων τῆς τὰ βλέφαρα τῆς νεκρᾶς. Ο Παφνούτιος ὥπισθυχώρησε μὲ τοὺς δρθαλμοὺς καιομένους ὑπὸ φλογῶν, αἰσθανόμενος τὴν γῆν νὰ ἀνοίγεται ὑπὸ τὰ βήματά του.

Αἱ παρθένοι ἐτόνιζον τὸν ὕμνον τοῦ Ζαχαρία.

— Εὐλογητὸς δι Κύριος, δι Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ.

Αἴφνις ἡ φωνή των κατεπνίγη. Ιδοῦσαι τὸ πρόσωπον τοῦ μοναχοῦ, ἔφευγον τρομαγμέναι καὶ κράζουσαι.

— Ἔνας βρυκόλακας! ἔνας βρυκόλακας! Εἶχε καταστῆ τόσον ἀπαίσιος, ὥστε φέρων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ προσώπου, ἔψαυσε τὴν ἀσχημίαν του!

χιστον, τὴν δοῖαν δὲν θέλομεν ἡμεῖς νὰ ἀνατρέψωμεν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν συμφωνοῦν ποτὲ ὅτι νεοέλληνες νὰ σιωπήσουν αὐτὴν τὴν ἡμέραν.

Εἶδα ἓνα χαρτοφάναρον τὸ δοῖον ἔκαψε καὶ ἐκαίετο μετὰ τὸ τέλος τῆς χθεσινῆς λαμπαδηφορίας. Αὐτὴ ἡ μικρὰ πυρκαϊά ἐσήμαινε τὴν λῆξιν μιᾶς φασαρίας. Καὶ ἐκεῖνος ποὺ ἐκράτει τὸ χαρτοφάναρον ἐφαίνετο εὐχαριστημένος διὰ τὸ πυροτέχνημα. Ο ἀνθρωπός εἶχε τὴν γνώμην ὅτι δι οὐρανού τῆς χαρτίνης λαμπάδος ἔλλειν, ὅπως ἔλληξε καὶ δι προορισμὸς μιᾶς ἄλλης λαμπάδος, ἐπίσης χαρτίνης, ἡ δοῖα εἶχεν ἀνάφει μέσα του τὸ πρῶτη τῆς 25 Μαρτίου διὰ νὰ σβύσῃ τὸ βράδυ.

— Αν σωρεύσωμεν τοὺς λόγους ποὺ ἔξεφωνήθησαν αὐτὴν τὴν ἡμέραν! — Αν τοὺς βάλωμεν τὸν ἓνα ἀπάνω εἰς τὸν ἄλλον! Τί θὰ γίνη; — Ενας τύμβος ἀπὸ λέξεις. Ο ωρταρός εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν εἶνε δι θεντικὸς ποιητὴς τῶν λαῶν, ὅταν λέγη τὴν ἀλήθειαν. Οταν λέγη μόνον ὕμνους, δηλαδὴ ψεύματα, εἶνε ἀπλούστατα μία τενεκεδένια χοάνη ἐφαρμοζομένη εἰς κάθε φωνογράφον τοῦ δρόμου. Καὶ φαντάζομαι μίαν συμφορὰν διὰ τοὺς ωρταράς — μίαν εὐεργεσίαν διὰ τὸν λαόν. Αν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀπαγορευθῇ ἡ κοῆσις τῶν λέξεων «παλιγγενεσία», «μεγαλουργήματα», «πατέρες», «δόξα», «βάρθιαροι». Αν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνη αὐτό, οἱ ωρταρές μας δὲν θὰ ἥμιποροῦσαν νὰ διμιήσουν, ἔλλειψει λέξεων.

Καὶ δὲν ὑπάρχει ἀνθρωπός νὰ ἔγγισῃ τὸ βάθμος αὐτοῦ τοῦ γεγονότος τὸ δοῖον ὀνομά· ζεται ἔλληνικὴ ἐπανάστασις. Καὶ δὲν ἀκούεται ωρταρός νὰ κοίνη τοὺς ἀνδρας τοῦ 21 ὡς ἀνθρώπους. Δὲν σκέπτονται ὅτι δσον χαμηλότερα τοὺς καταβάσουν, τόσον πλέον τιτᾶνες θὰ ἀναδειχθοῦν. Διὰ νὰ τοὺς παριστάνουν ὡς θεότητας καὶ ὅχι ὡς ἀνθρώπους ἀπὸ πηλὸν καὶ αὐτούς, κατήντησε νὰ μὴν τοὺς ἐννοοῦν οἱ σημερινοὶ παρὰ μόνον ὡς ὑπερανθρωπίους δυνάμεις. Ενῷ ἦσαν ἀνθρωποι ἀπλούστατα ἀνώτεροί μας. Τὸ πῶς ἦσαν ἀνώτεροί μας, αὐτὸ εἶνε ἀγνωστὸν εἰς τοὺς ωρταρές καὶ ἀκατόρθωτον νὰ τὸ εἰποῦν. Ενῷ αὐτὸ εἶνε τὸ μεγάλον.

Ποῖοι θὰ κάμιουν ὥστε δι λαὸς νὰ γνωρίσῃ πλησιέ στερεα τοὺς πατέρας του; Αὐτὸ εἶνε ζήτημα βιβλίου; Σχολείου; Ρητορικῆς; Δὲν ἔχειρο. Αλλ’ ἔτοι εἶνε ιστορία ποὺ πρέπει νὰ σταλάξουν τὰ πορίσματά της εἰς τὰ βάθη τῆς ἔλληνικῆς ψυχῆς. εἶνε ἡ ιστορία τοῦ 21. Καὶ αὐτὸ θὰ γίνη ἄμα σφάξωμεν εἰς μίαν νύκτα τοῦ ἀγίου Βαρθολομαίου δλους τοὺς ωρταρές της 25 Μαρτίου.

Διαπρεπής συμπολίτης μας ἔδεχθη πέρυσιν εἰς τὸ σπίτι του τὴν ἐπίσκεψιν μιᾶς ἐπιτροπῆς.

— Τί θέλετε;

— Νὰ διμιήσετε εἰς τὸ σωματεῖον μας μεθαύριον τὴν 25 Μαρτίου..

— Τὸ θεωρεῖτε εὔκολον;

— Βεβαίως, ἄμα θελήσετε.

— Καὶ τί νὰ εἰπῶ;

— Τὰ συνήθη. Νὰ παραστήσετε εἰς τοὺς σημερινοὺς τὸ ἔργον τῶν πατέρων των..

— Εὐχαρίστως ἔρχομαι, ἀλλὰ σᾶς εἰδοποιῶ δι τη θάνατον σημερινούς.

— Η ἐπιτροπὴ ἀπεχώρησε.

Βλέπει κανεὶς κάποτε τόσον σπαρακτικὰς ἀντιμέσεις! Εἰς τὸ τράμ δύο ἐπιβάται ἐρητόρευον — συνωμίλουν δηλαδὴ ἀλλὰ οἱ Ἑλλήνες ορητορεύονται καὶ ὅταν συνομίλουν — περὶ τῆς ἐπαναστάσεως.

Μία τρέμουσα φάρδος ἀπὸ τὸ δρόμον εἰδοποίησε τὸ τράμ νὰ σταθῇ. Εστάθη καὶ εἰληθύθη ἔνας γέρων μόλις συρόμενος. Ἡτο δι μόνος ζῶν εἰς τὰς Ἀθήνας ἀγωνιστής τῆς ἐπαναστάσεως. Οι δύο Ἑλλήνες ἔξηκολούθουν νὰ φτησεύονται.

Καὶ δι ἀνθρωπὸς ποὺ ἐπολέμησε, δι ἀνθρώπος δι ποιοῖς ἐπραξει, ἡτο ὑποχρεωμένος νὰ ἀκούῃ τὴν ωρτορικὴν τῶν ἐλευθέρων.

Ἐντυχῶς τὸ τράμ ἔκαμεν θόρυβον, εὐτυχῶς δι ἀγωνιστής εἶνε τόσον γηραιός, ὥστε ὑποθέτω ὅτι δὲν εἶχε τὸ δυστύχημα νὰ ἀκούῃ τίποτε.

— Ω ταμπούδα, ὡ λόγοι, καὶ ὡ κρότοι! — Ω ἐξωτερισμός, ὡ πειθαρχία εἰς τὴν συνθήκην!

— Αλλ’ ὡ συνείδησις, ποὺ εἰσαι;

ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

ΑΠΟ THN BOHN. — Ξέχω φανατικὴν ἀντιπάθειαν πρὸς τὸν ἀνθρωπὸν, δι διποῖος εἶνε φεύγεις εἰς τὰ φερσίματα του. Περισσοτέραν πρὸς τοὺς ἄλλους οἱ διποῖοι τὸν ἀνέχονται. Αὐτοὶ εἶνε λόγοι νὰ μισῆσι τὸν νεοέλληνα δι διποῖος ἐορτάζει — νὰ μισῆσι ὑπερανθρωπίους δι διποῖος λέγει ψεύματα καὶ δι διποῖος ἀνέχεται νὰ ἀκούῃ βομβοῦσαν γύρω του μίαν ἔθνικὴν ψευτιάν.

ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

ΤΟΥ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Οι διαγωνισμοί ἀνέκαθεν, πρωτοστατοῦντος τοῦ Λασ-
σανείου, δὲν μᾶς ἐσνείμισαν οὔτε εἰς καταπλήσσοντα
οὔτε εἰς θυμασίαν ἀποτελέσματα. Τὸ ποσὸν πάντοτε
ἔνει αὖθις, ή συγκομιδὴ γενναίᾳ ἀλλά η ποιότης
μερικῶς μόνον καλῆ.

Αὐτὸς συνέβη, δύος ἡτοί ἐπόμενον καὶ εἰς τὸν Φωτογραφικὸν Διαγωνισμὸν τῶν „Παναθηναίων“. Ἀπεδείχθη καὶ τώρα ἔκεινο τὸ δοποῖον ἐλέγαμεν ἄλλοτε περὶ φωτογραφίας, ὅτι πολλοὶ εἶνε τοῦ κλητοῦ τῆς τέχνης τοῦ Διαγωνέου εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὀλίγοι δῆμοι οἵ ἐκλεκτοί. Βλέπομεν μάλισταν σήμερον φωτογραφικήν ἀλλ' ἀνεμέναειν καὶ μᾶλλον καλλιτεγγικὴν κίνησον.

Εστάλονται πολλάι φωτογραφία είς τὸν διαγωνισμὸν τῶν „Παναθηναίων“ καὶ ὑποθέτομεν, διὰ ἀνέπδοκειτο νὰ τὰς ἀπαρυθμήσῃ κανεῖς θά δινήρχοντο εἰς ἀρχέτας ἔκαπονταίδας. Μολιτάντα δυστυχῶς ἐλάχιστα εἰνὲ ἐντὸς δόλου αὐτῷ τὸν πλήθυσον αἱ φωτογραφίας διὰ τὰς ὅποιας ἀξέξει κανεῖς νὰ ὄμιλήσῃ, αἱ ὅποιαι νὰ παρουσιάζουν ἕνα χρῶμα πρωτότυπον ὀλίγον, μίαν σύνθεσιν ἀρμονικήν, μίαν ψυχῆν ξωγράφου, καὶ ὅχι φωτογράφου. Αἱ περισσότεραι ἔξι αὐτῶν περιορίζονται εἰς τὰ ενκοιλώτατα στιγμῶντα καὶ καπίμα δὲν ἐλέγχει φροντίδα φωτός, σπουδὴν φωτοσκιάσεων. Τὰ καλλιτεχνικὰ ἀποτελέσματα τὰ ὅποια καταφένονται εἰς τὰς προσωπογραφίας τῶν ἄγγελων φιλούσται, αἱ φωτοσκιάσεις αἱ ἡ λα Ρέμβραντ τῶν Ἀμερικανῶν, οἱ συνδυασμοὶ τεχνητοῦ καὶ φυσικοῦ φωτός τοῦ Πιγκώ καὶ τῶν Γάλλων, δὲν ἔφθασαν ἀκόμη εἰς τὴν Ἐλλάδα. Εἶνε τυπωμέναι ἐπὶ τοῦ ἀκαλαιούσητον ἀριστοτυπικοῦ χάρτου, μὲ τὴν ἀφόροην στιλπνότητα, ὡς ὅποιος βασιλεύει φαίνεται εἰς ὀλόκληρον τὴν Ἀνατολήν.

Ωραίας φωτογραφίας ὅπως πάντοτε, πεπειδαμένου χειριστοῦ τῆς τέχνης αὐτῆς, ἀποστέλλει ἔνας τῶν πρυτάνεων ἐρασιτεχνῶν τῆς φωτογραφίας ὁ κ. Κοκόλης. "Ἐν ἑστωειδὸν τοῦ ἑργαστηρίου τῆς κυρίας Φλωρᾶ, ἐν ἄλλῳ τοῦ κ. Ιακωβίδου, δύο μεγεθύνσεις καὶ δύο ὀδιαιότατα τοπία ἀποτελοῦντι τὴν συλλογὴν τοῦ κ. Κοκόλη. "Ολα τὰ καρακτηρίζει ἀρκετά καλή ἐκλογὴ καὶ δῆλα πρὸ πάντων τα καρακτηρίζει τελεία γνῶσις τοῦ χειρισμοῦ τῆς μηχανῆς καὶ τῆς ἐκπιώσεως. Εὐδίοκετα κανένες πρὸ φωτογραφῶν διὰ τάξ ὅποιας δὲν δύναται νὰ εἴπῃ τιποτε κακόν, νὰ εὔρῃ οὐδὲν ἐπιλήμμαν.

Δύναμις φωτογραφίας τοῦ κ.Γ. Μαρίνου, ἡ μία παριστῶσα χειμερινὸν τοπίον τῆς Κηφισιάς καὶ ἡ ἀλλή προσωπογραφίαν, ἔχουν πολὺ καλλιτεχνικὴν τὴν ὄψin. Μολονότι τὸ degradó δὲν στολίζει ίδιαιτέρως τὴν προσωπογραφίαν, ἐλέγχει ὅμως μίαν ίδιοφυνταν συνθέσεως πολὺν συμπαθητικὸν. Καὶ τὸ τοπίον εἶνε μὲ πολλὴν λεπτότητα ἀνεπτυγμένον καὶ τυπωμένον ἐπὶ γάρτου ἀρκετά καλλιτεχνικοῦ.

“Ο κ. Μ. Βελούδης ἔχει ἀπόστειλει πολλὰς φωτογραφίας, παραπόλλας κατά τὴν κοίσιν τῆς ἐπιτοοπῆς. Αν

έσκεπτετο νά ἐκλεξῃ ἐξ αὐτῶν, θὰ ἀπέστελλε πολλὰ στιγμότυπα ιδιαιτέρως ἐνδιαφέροντα, τὰ δόποια χάνονται δόλεν εἰς τὴν πλημμύραν. Ὄπωσδήποτε ὑπάρχουν ἐλληνικά τοπία ἀληθίους καλλονῆς μέσα εἰς τὴν συλλογήν του κ. Βελούδινο, δστις διὰ τοῦτο εἶνε ἔξιος συγγαστοπίον.

Ο κ. Εμπ. Τιμανταφυλίδης ξέτειλε διάφορα τοπία, πολὺ λεπτά και πολὺ καλῶς διαλεγμένα, έμφασίνοντα τὸν καλλιτέχνην.

Ο υ. Μερτζανώφ ἀπέστειλε πανοραμικά τινά τοπία τὰ δύοια οὗτε ἐνδιαφέροντος στεροῦνται, οὓτε τέχνης. Τὸ μόνον ἔλαττομα τοῦ ἐρασιτέχνου εἶνε ὅτι πάντοτε καθαρίζει ὅχι τὰ πρῶτα ἐπίπεδα ἀλλὰ τὰ τελευταῖα, ληφθεὶς ὅτι τοιουτοπρόπως παραμελεῖ τὸν κυριωτάτον κανόνα τῆς προοπτικῆς καὶ καταστρέφει τὴν ἐντύπωσιν τοῦ θεατοῦ. "Ἄν αἱ εἰκόνες του εἴχον τὰ πλησιέστερα ἀντικείμενα καθαρὰ καὶ ὅχι τὰ ἀπώτερα, θὰ ἦσαν πολὺ καλά.

ον τραπεν πλουτού κακώς.
Ο ρ. Καστρωτής ἀποστέλλει διάφορα τοπία ἐλληνικά, ἐκ τῶν ὅποιων πολλὰ ἔινε ὡραῖα καὶ πολλὰ μέτρια καὶ πολλά ἀποτυχημένα. Ἐπεστήσαμεν τὴν προσοχήν μας ἐπὶ τὸν ὥραιον καὶ φανταξόμεθα ὅτι ὁ ἔρασιτένγχος ἔχει πολλήν εἰδικότητα εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ θέματος του καὶ ὅτι δὲν στερείται αἰσθήματος.

‘Ο’ κ. Π. ἀποστέλλει ἐπίσης διάφορα στιγμιότυπα τὰ δῶποια εἶνε ἐνδιαφέροντα κατὰ τὸ θέμα ἄλλα τὰ δῶποια εἶνε κακῶς ἐμφανισμένα. Δὲν ἔχομεν χῶρον δυστυχῶς διὰ νὰ συμβουλεύσωμεν τὸν διαγωνιζόμενον πᾶς γίνεται ἡ ἐμφάνισις καὶ πᾶς εἶνε τρόπος νὰ μῆ και ἡ κανεῖς τὰς πλάκας του. Ἐλπίζομεν ἄλλως τε ὅτι θὰ συνεπίστησην.

Ο κ. Δεκάηδος ἀπέστειλε δύο μετριώτατα στιγμιότυπα: ὁ κ. Πούβλιος Οβίδιος Νάσων δύο τοτία τὰ δόποια θάησαν πολὺ καλά εἰς τὴν ρωμαϊκὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν δόποιαν ἡ φωτογραφία δὲν εἶχε ἔφευσθαι. "Ο ..

Σταματῶμεν. Ὄλοι οἱ ἄλλοι ἀποστείλαντες εἶνε καλλίτερον νὰ βυθισθοῦν εἰς τὴν λήθην. Καὶ παρερχόμεθα.

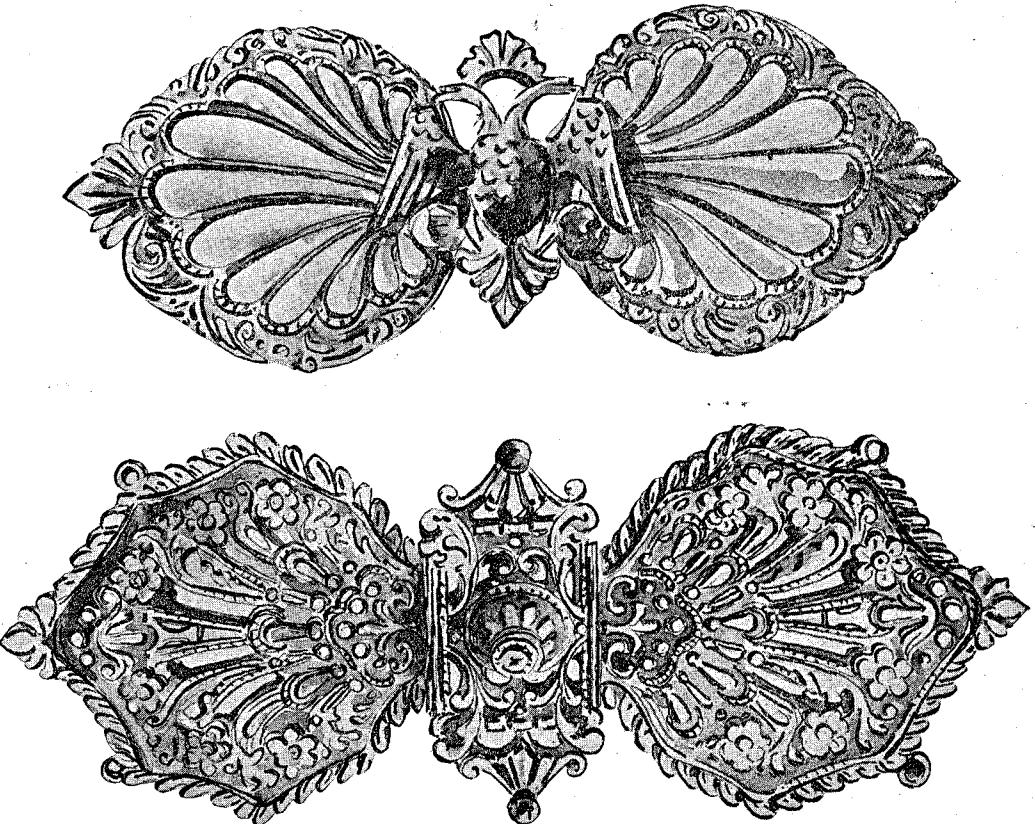
Τὸ ἀπότελεσμα τῆς φωτογραφικῆς μας Ἐκθέσεως δύνωσήποτε δὲν είναι ἀποθαρρυντικόν. Απεδείχθη ὅτι ὑπάρχουν ἔρασιτέχναι πολλοὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅτι ἡ στιγμοτυπία καλλιεργεῖται ἰδιαιτέρως, καὶ ὅτι δύναται σημά- σιγά - σιγά ἡ ὁραιά καλλιτεχνία καιδιάδειπνος, καὶ δια- σκέδασις, ἡ ὄποια εἰς τὴν Ἔνδρην συναντώμεται μὲ τὰς ῥώμιας τέγνας, θά ἀναπτυγμῇ τελείως καὶ ἐδύ-

Μὲ τὴν ἐπίτιδα αὐτὴν καὶ ἡ ἐπιτροπὴ παραμένει. ἀπονέμουσα τὸ χρυσοῦν μετάλλιον εἰς τὸν κ. Κοκόλην καὶ ἀρνιοῦνται εἰς τοὺς κ. Βελούδιον καὶ Μαρίνον ἔτη-

Αἱ ἀνωτέρῳ φωτογραφίᾳ ὁ ἀποτελέσον τοῦ "Ἐκδεσιν,
προσειτήν μέχρι τοῦ προσεχούς Σαββάτου ἢ
Ἀποιλίου καθ' ἑκάστην 10-11 π. μ. καὶ ἤθη μ. π.

• H Ἐπιτοοπή:

*N. Ἐπισκοπόπουλος Θωμᾶς Θωμόπουλος
Κίμων Μιχαηλίδης*

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ - ΠΟΡΠΑΙ - ΣΧΕΛΙΑ Θ. ΑΝΝΙΝΟΥ

ГРАММАТА ТЕХНИ ЕΠΙΣΤΗΜΗ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Προς τὸν πρόεδρον τῆς ἐπὶ τῶν ἑορτῶν τοῦ Σολωμοῦ Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπέστειλεν δὲ ἐν Ζακύνθῳ παρεπιδημῶν ἀρχιδούξ τῆς Αὐστρίας Λουδοβίκος Σαλβατόρος χιλίας δραχμάς, μὲ τὴν κατωτέρῳ ὁραίᾳ ἐπιστολήν·

Zagórnego, 29)3)02.

'Εγτιμότατε κ. Φ. Καρρέο

Ως εις πρόεδρον της ἐπὶ τοῦ ἀνδριαντος τοῦ Σολωμοῦ Επιτροπῆς πέμπω πρὸς ὑμᾶς ἐλαχίστην εἰσφοράν μου δραχμῶν χλίων.

Εἰς ἀκέρων χαίρου βλέπων τιμώμενον διὰ μαριμάρι νου μηνημένου τὸν ἐπιφανῆ Ιάνιον, εὔχομαι δὲ ταῦτα χρόνως, ὅπως ἐν τῇ καρδιᾷ τῶν Ἀλλήλων διατηρητῇ ὁ αὐτὸς πατριωτισμός, ὁ ἐκπινεύσας τὸν δαμιούργον πουτίγην συντελεῖ οὕτω εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόσδοκας τῆς χώρας. Τοῦτο θά εἶναι κατ' ἔμμήν γνώμην

τὸ μᾶλλον ἀρραγεῖς μηνιμεῖνον, ὅπερ οὐδεμίᾳ σεισμικὴ δόνησις δύναται νὰ καταρρίψῃ καὶ ὅπερ θὰ ήδην πατοῦνται τὸν αἰγαλεόπεδον εἰς τὸν αἰγαλεόπεδον, ὅπερ θὰ έχει τὸν αἰγαλεόπεδον εἰς τὸν αἰγαλεόπεδον.

Δέχθητε τὴν ἔκφρασιν τῆς ὅλως ίδιαξούσης ὑπολήψεως μου.

ΑΒΧΙΔΙΟΥΣ ΛΟΥΛΑΒΙΚΟΣ ΣΑΛΒΑΤΩΡ

ΑΡΧΙΔΟΥΞ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΖΑΛΕΩΝ

αὐτήν ἀλλ' οὔτε ἔχουν δίκαιον οἱ νομίσαντες ὅτι τὸ ἔργον τοῦ Ταΐν ἐγγάλειν ἔν εἰσαγόντω περιουσιούν, ὅστις ενορέσκεται εἰς τινὰ μέρη μονὸν καὶ δχὶ συστηματικῶς. Ἀπόδειξις δὲ πρὸς τὴν φύσιν ἔρως του.

Ο Ταίν εἰργάσθη τεσσαράκοντα ἔτη δύποις θέσῃ μιαν βάσιν κριτικῆς ἀντικειμενικήν. Ἡθέλησε ἐλευθερώνων αὐτήν ἀπό τὰς μεταβολὰς τοῦ γού στον, τοῦ συριμοῦ, τῆς ἀτομικῆς ἰδιοτοπίας, νὰ τὴν καταστήσῃ ἀνάλλοιότον. Ἡθέλεσε νὰ δημιουργήσῃ κλίμακα καλλιτεχνικήν καὶ φιλολογικήν διὰ τῆς δροίας νὰ μετοχται ἡ ἔξια τοῦ συγγραφέων ἢ τοῦ καλλιτέχνων, ἀπαραδίλλακτα δύποις επινοιούντων μὲ ἀκρίβειαν ὑπὸ τοῦ φυσιοδίσου δικοιούδειλος καὶ τῷ πορθματον.

Την κλίμακαν αὐτήν ἔνομος στὸ Ταῖν ὅτι εὑρε διά τῆς ἀναγωγῆς τῶν καλλιτεχνικῶν ἔργων εἰς τὸ κοινὸν μετρον τοῦ περιβάλλοντος, τῆς φυλῆς, καὶ τῆς στιγμῆς ἀλλ ἡ γνακάσθη νά ἐγκαταλεύψῃ τὴν μέθοδον τοῦ ὁν μὴν διηγένηται νά ἐξηγήσῃ διατί οἱ καλλιτέχναι ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας περιβάλλοντος καὶ φυλῆς παιρίγγαγον ἔργα τόσον διάφορα.

Εσπερήνθη τότε νά εύη ένον κριτίουν, τὸ διοῖον νά κατατάσσῃ τὰ πνευματικὰ προϊόντα ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος ἢ τοῦ ἀγαθοτοιοῦ τοῦ χρακτῆρος καὶ τῆς ἐπὶ τῷ αὐτῷ συναντήσεως τῶν ἀποτελεσμάτων. Τοῦ χρακτῆρος ἢ σπουδαιότητος κρίνεται ἀναλόγως τῆς βαθύτητος ἢ τῆς ἐπιτελικαιότητός του τὸ ἀγαθοποιόν, ἀναλόγως τῆς προσεγγίσεως ἀπομακρύνσεως ἀπό τῆς ίδεώδους ή θυτῆς ..

Ο Βρυνετίερ παραδέχεται τὴν νέαν μέθοδον, καίτοι ἀναγνωρίζει δι τὸ πομακούνεται αὗτη τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἔδαφους.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝ τὸ κατωτέρῳ ἀπόσπασμα τοῦ «Κυμβελίνου» τοῦ Σαζέπη, μεταφρασθὲν εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν καὶ σταλέν ἡμῖν ὥπτὸ τοῦ ἐν Λονδίνῳ ἐλληνομαθούς κ. Αιονέλ Χόρτον Σμίθ.

ΒΕΛΑΡΙΟΣ ΓΥΙΑΝΡΙΟΣ - ΑΡΒΙΡΑΓΟΣ

ΒΕΔ. Ἡ δεῖν ἐπὶ ἔσοδίνατ' εἰ δὲ τῆς πάλεως τρόπους σάφεῖ πάστασθε, καρτα δὲ εἰδότες ἐπάσχεται αὐτοί, καὶ τιμωριῶν δόμουν λετεύεται καὶ μὴ δυσχερῶν ἵως τέργην, οὐδὲ ἔξαρκοῦσιν πτῶμα ἀφυττον, εἰ δὲ μή, ὁδὸς αὐτοῖς γοῦν, φύσει τῷ πεσεῖν φύβος ἔνυματος ἐστιν κατάστατον δογὸς πόνον, μάχθον τινὸς ὅστις ἐκνυνγετεῖν δογεῖ κάνδηνον ὃς δέξαν τε καὶ τιμὴν μόνον, ή τῷδε μαστεύοντος φρούδος οὔχεται, κακόστομον δὲ τούπγραφον οὐδὲ θύσσον ἡ εὐπραξίας μηδὲ ἐσχεῖν ἄλλα καὶ θαμὰ καλλιστα ποιοῦν ἐσθὶ ἀμὲν ηταμασμένη, χεῖρος δὲ τοῦτο, προσκυνεῖν φύροι βίᾳ· ὁ παῖδες, ἐν μοι πάν τοδὲ ἐκμάθω τις ἄλλος, ἐσχομένον γάρ οὐδῆς Ρωμαίας πρέπει αἰχματοῖς, καὶ δὴ τῶν μέγιστον ὀλβίστην τοπούτος ἐκλινούσιν αὐτός, εὐφιλῆς δὲ ἐμοῦ δὲ Κυνηγέλιος, χῶπτον ἀσπιστοῦ τύχοι λόγος τις, ὃνομα τοῦδον οὐ μαρχῶν ἀπῆρη ἥνθισται τοῦδε ὡς κλιώδοις ἐγραυποιος γαμαῖ δένδρον τοι βροῦσθαι νυκτὶ δὲ ογκότης μιᾶ, εἴδη ἀσταγή τις εἴδη ὀποῖον μὲν δακτῆ-

**ΓΥΙ.
ΒΕΛ.** μαργούντι τυφώ παπαγάχη πορούσωε με
ώς πάντι ἄρδε αστάθμητοι αλέν ή χάρις.
οὐκ ἡδικηροῦ οὐδέν, ως πάλαι λέγω,
εἰ μὴ δύ' ἄνδρος ὅρκουσι, δίπτυχον στύγος,
πίστιν τελεῖν γενεδόκινοι κρατοῦντι· ἐμήν,
πρὸς Κυμβέλινον ὕμοσαν καθεστάγαι

Ἐντομότηη με τοῖσι Ρωμαίοις ὅθεν
φργὴ τοιάντη κάποιος εἰκοστὸν τόδε
πλάκες τε καὶ τόδ' ἄντοιον ἀττὶ παντελοῦς
γῆς εἰσ' ἔμοιγε καῦνθάδ' ἐσθλὸν ἐς τὸ ρῦν
βίον διαζῶν ὥδ' ἐλευθέρως κρέα
θεοῖς ἔπισα πλείον' εὐσεβῇ κρόνον
τοῦ πρὸν παραστατοῦντος. εἴπα δ', εἰς δοῃ,
οὐ γὰρ κυναγῶν ταῦτα χώρας φύσας νέβρον
βαλὼν ἀνάξει τοῦδε θονατηρούν,
τῷ δ' ὑστεροῦντες τῷδ' ὑπηρετήσετον
νῦνδι αὖτις κρατούντων δεισιδέουθ' ίὸν δόμοις
μὲν φρονδορον ἀλλ' εἶ, ἐν νάπαις δ' ὑμᾶς μενῶ.
Ἵ.

πινθῆρες ὡς ἄρ' οἴκτοι εὐκροποιοι φύσεως·
φύντες γάρ οἶδ' ἀνακτος οὐκ ἴσασι πο,
οὐδὲ αὐτοὺς φῶς ἔτ' εἰσοφάν δοκεῖ
πατήσῃ δὲ δῆμέν εἰμι κάτεμφαμένοι
φάλικος ἐν τῷδε τῷδε νεύοντες κάρα,
ἥμοις τυγάντων ἀπεται φοντίς στεγῶν,
ψόσις δ' ἐπῆρε καὶ ἀλοῦς σιμικοῖς τὸ ἔχειν
σφρόγημα πάντων ἀρχικώτατον πολὺ.
μὲν γὰρ ἀρχῆς διάδοχος Βρετανικῆς
ανακτος ὁ Πολένδωρος, ὃν Γινδήτοις
κλῆταις ὁ φύσος, ὁ μάτι τὸν Δέ, ἥμην ἂν
οὔτιστα καθίζειν πάνθ' οὐδὲ ηρίστενος· Αρει
ούντοις διέκλιθο, δομινὶ πρὸς λόγους μέρος
οὐδὲ ἐξεπήδησ, ἦν δὲ τοιάδ' αὐτὸν λέγω,
Οὐδέν τε περιότος ὅδ' ἐλάκτιον αὐχένα;
έγγει παροιδὴ ἀλια καὶ τοτὲ ἀρχικόν,
τρέπει θὲ ιδρωτε νεῦρο ἄμιντοντον νέος,
ιοφῆταις δὲ τάσσει σχῆμαθ ἀριστῶν λόγοις.
δι αὖτε νεύκτων Αρβίσαγος ὁ ποτὶ κλίνων,
τὸν Καδέναλος, προσδρομεῖ μαμίαται,
μηνυχον αὐτοῖς ἐμφάλων μήδισις χάριν,
φοροῦμι ἔαντοι μᾶλλον ἐξέφην· ἔτι.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ. Συνεδρίασις της 11 Μαρτίου.
Ο κ. Γκρανέζ δώματος περὶ τοῦ παρόντος καὶ
οὐ μόλιοντος τοῦ λιμένος τοῦ Πειραιῶς καὶ τῶν
συνθηκῶν τῆς ἐν αὐτῷ προόδους τοῦ ἐμπορίου καὶ
διοικητικῶν. Ἐξετάζον τὸν Πειραιά, αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν
ὡς λιμένα, εἴτε ὅτι εἶναι εἰς ἐκ τῶν καλλίστων,
μιστὶ καὶ ἀσφάλειαν ἔχει καὶ εὐρυχωρίαν ἀρκετήν,
υναμένην εὐνόλων νάυα προσανηθῆν, καὶ βάθος ἵκανὸν
απάτα τὸ πλεύσιον αὐτοῦ μέρος. Ἐτεγον δὲ σπου-
δατόταν προσόν αὐτοῦ εἶνε ὅτι δὲν ὑπόκειται εἰς
ιηνεκεῖς προσχώσεις, ὡς ἄλλοι λιμένες, ἐν οἷς καὶ
οὐ Ἀμβρούσιον, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ συν-
ηρηθῶσιν ἄνευ ἀνέντων ἐκσαφαρίας. Υπὸ ἐμπο-
τηκην ὄμοις καὶ βιομηχανικὴν ἔποιην ἔξεταζόμε-
ος ὁ Πειραιεὺς φαίνεται ὅτι δὲν ὀφείλει τὴν παροῦ-
αν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ εἰς ἄλλο τι, εἰμὶ εἰς τὸ ὅτι εἶνε
πίνειον τῆς πρωτευούσης. Εάν δὲ ὑποτεθῇ ὅτι ἡ
ρωτεύουσα ἥδε μετατεθῇ ἀλλαχοῦ, ὁ Πειραιεὺς
όθινος θὰ ἀπολέσῃ ἀπασαν αὐτὸν τὴν εὐδαίμονίαν.
Οἱ ἐμπόριοι αὐτοῦ εἶνε σχεδὸν ἀποκλειστικῶν εἰσα-
γωγικόν, ἐξ αὐτοῦ δὲ τροφοδοτοῦνται αἱ ἐπαρχίαι,
ἄλλοι ἀλλοι πόλεις συνεκέντρωσαν ἥδη τὸ ἔσα-
γωγικὸν ἐμπόριον, ὡς αἱ Πάτραι καὶ αἱ Καλάμαι τὸ
τῆς σταφίδος, τοῦ ἐλαίου, τῶν σύκων, τοῦ οἴνου κλπ.,
δὲ Βόλος τῶν σιτηρῶν, ἓπαρχοι, μεγάλη πιθανότης
ἢ συγκεντρωθῆ ἐκεῖ καὶ τὸ εἰσαγωγικὸν ἐμπόριον καὶ
βιομηχανία, οὕτω δὲ ὁ Πειραιεὺς νὰ καταπέσῃ.
Ἄλλα καὶ ἀν δὲν συμβῇ τοῦτο, πάλιν ἡ ἀνάπτυξις τοῦ
τειραιών δὲν δύναται νὰ εἶναι μεγάλη, διότι χριώς
φροφορεῖ τὴν Πειλοπόννησον, ἥδη ὅσον ἦτο ἐπιδεκτικὴ καλλιεργείας,
τας πρὸ ἐπών παρετήρησεν ὁ Γεριμανός γεωλόγος Φί-
λιψων, ὁ δὲ πληθυσμός αὐτῆς ἥδην θετῆς πολλὰ μέρη

περιμέτρως, εἰς τοῦτο δὲ καὶ μόνον ὀφεῖλονται αἱ μεταναστεύσεις. Τὸ ἀδιόρθωτὸν μειονέκτημα τοῦ λιμένος τοῦ Πειραιῶς είναι ὅτι δὲν ἔχει ὅπισθεν αὐτοῦ ἐκτεταμένην καὶ πλουσίαν χώραν παραγόντα πολλὰ καὶ καταναλλούσαν πολλά. Ὁ σιδηρόδρομος τῆς Λαρίστης δὲν δύναται νὰ διορθωθῇ τὸ μειονέκτημα τοῦτο, διότι τὰ ἐμπορεύματα θὰ προτιμῶσι πάντοτε τὴν εὐθυγράμμην διά θαλάσσης εἰσαγωγὴν καὶ ἔξαγωγὴν τοῦ λιμένων τοῦ Βόλου καὶ τῆς Θεσσαλονίκης, ὅπει διά τοῦ σιδηροδρόμου τῆς Λαρίστης θὰ ταξιδεύεται μόνον οἱ ἐπιβάται οἱ θέλοντες νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τὸ ταχιδρομεῖτον τῶν Ἰνδῶν ἀναμφιβολίος θὰ προτιμήσῃ τὸν σιδηρόδρομον τῆς Βαγδάτης, ἀλλὰ καὶ ἀν διέλθει διά Πειραιῶς, δὲν θὰ προσέλθῃ πολλὴ ὥραζεια, ὅπως συνέβη καὶ εἰς τὸν λιμένα τοῦ Βρινδισίου. Συνετέραντε λοιπὸν ὁ κ. Γκραμγκέ οὗτος διεθνῆ σημασίαν δὲν δύναται ποτὲ νὰ ἀποκτήσῃ ὁ Πειραιεὺς, ὅπως τὸ Ἀμβούργον, ή ὁ Ροτερόδαμον, η Ἀμβέρσα καὶ ἄλλοι λιμένες, ὅπισθεν τῶν ὅπιον ὑπάρχουσι μεγάλαι καὶ πλούσιαι χώραι, ὡς κέντρον τοῦ Ἑλληνισμοῦ δῆμος δύναται ὁ Πειραιεὺς νὰ ἔχῃ ἀρκετὴν ἀκόμη ἐπίδοσιν ὡς καὶ αἱ Ἀθήναι.

Ημετές άναγράφοντες χρονογραφικῶς τὰς ἀπαισιοδόξους ταῦτας προφητήσεις τοῦ κ. Γκραντέ καὶ δὲν τολμῶμεν νὰ προφητεύσωμεν οὐδέποτε, οὐδιολογοῦμεν δὲ ὅτι ὁρθῶς παρετίθουμεν ὅτι δὲ οἱ Πειραιεῖς δὲν ἔχει μεγάλην κώδωναν διπλωμάτων, ὃς τὸ Ἀμβροῦνγον, ἡ Τεργέστη ἢ ἡ Θεσσαλονίκην. Τόσην δῆμος τούλαχιστον, ὥσην δὲ Βόλος, βεβαίως ἔχει, διότι ἡ Αττικὴ, ἡ Βοιωτία, ἡ Εὐβοία καὶ ἡ Φθιώτις θὰ συνδεθῶσιν ἀρρότκτως πόδες τὸν Πειραιᾶ διὰ τοῦ σιδηροδρόμου τῆς Λαρίσους. Ἔπειτα καὶ τοῦ Αιγαίου πελάγους αἱ πολιάρυθμοι νῆσοι δὲν δύναται εἰκόλως νὰ ἔχουσιν ἄλλο ἐμπορικὸν καὶ βιομηχανικὸν κέντρον πλήρη τοῦ Πειραιῶς, ἵστος δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἐπικειμένου ἐπανοπλισμοῦ τῆς ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς δύναται νὰ προσέλθῃ νέα πελατεία. Άλλο καὶ αὖτὶ ἡ Πειραιώνης οὐδεμῶς συνεπλήρωσε τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς, ὡς φρονοῦσιν οἱ κ. κ. Φιλίππων καὶ Γραντέ.

ειναι αυτης, ως φραγμη της πολιτειας, που διατηρειται μεταξυ των διαφορετικων πολιτειων της Ελλας. Η πολιτεια είναι η μεγαλύτερη πολιτεια της Ελλας, και η μεγαλύτερη πολιτεια στην Ευρωπαικη Ένωση. Η πολιτεια είναι η μεγαλύτερη πολιτεια στην Ευρωπαικη Ένωση, και η μεγαλύτερη πολιτεια στην Ευρωπαικη Ένωση.

Κατόπιν τοῦ κ. Γκρανζέ διευθυντής τῆς σχολῆς κ. Ὁμόλλη διέλαβε περὶ τῆς πολυχρωμίας ἐν τοῖς ἀρχαίοις ἀναγλύφοις τῶν Δελφῶν, πρόσχειρα ἔχων καὶ δύο γύνψινα ἐκμαγεῖα δελφικῶν ἀναγλύφων, ὃν τὸ ἐν σώζει καὶ χρώματα. Παρετήρησεν ὅτι ὁ αὐστηρὸς χωρισμὸς τῆς γλυπτικῆς ἀπὸ τῆς ζωγραφικῆς, εἰς τὸν ὅπιον σημερον εἰμεθα ἐξοικειωμένοι, δὲν ὑπῆρχε παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ἀλλ' ὅτι ἡ μία τέχνη συνεπλήρουν τὴν ἑτέραν, ὥστε χωρισμὸς τῆς ζωγραφικῆς ἀπὸ τῆς γλυπτικῆς τῶν ἀναγλύφων εἶναι ἀδύνατος. Κατά τὰς ὑπὸ τοῦ Πλλινίου διασυνθείσας παραδόσεις τῶν ἀρχαίων καὶ ἡ γλυπτικὴ τῶν ἀναγλύφων καὶ ἡ ζωγραφικὴ προηγλ-

λον ἐκ τῆς σπιαγραφίας. Ὁ καὶ Ὁμόδηλος ἔξεταζων τὰ
ἰχθυῖαν ἀνάγλυφα τῶν Δελφῶν πείθεται ὅτι ἡ ἄρχαια
ταφάδοσις εἶνε ἀληθής, καὶ μάλιστα ὅτι καὶ ἡ διάκρισις
τῶν ἀγγειογραφιῶν εἰς μελανομόρφους καὶ ἐρυθρο-
μόρφους ἑπάρχει καὶ ἐν τοῖς ἀναγλ. φοις, διότι τὰ μὲν
ἄρχοισι τερα φέρουσι χρωμάτα ἐπ' αὐτῶν τῶν μορφῶν,
ἐνῷ τὸ ἔδαφος καταλείπεται λευκόν, τὰ νεώτερα δημιου-
τοῦνταντίον ἔχουσι τὸ ἔδαφος χρωματισμένον καὶ τὰς
μορφὰς ἀνευ χρωμάτων.

Ἔ συνεδρίασις αὐτη ἡτοῦ ἡ τελευταία τοῦ παρόντος ἔτους.

ΤΟ ΕΡΓΟΝ τοῦ κ. I. Σφιορώνου, διευθυντοῦ τοῦ τοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου, «Περὶ τῶν ἐλευσινιακῶν Μυστηρίων καὶ τῆς τοπογραφίας Ἀθηνῶν καὶ Ἐλευσίνος», τοῦ διποίου ἀπόστασια εδήμοσιενόν μεν εἰς προηγούμενον τεῦχος, ἐβραβεύθη ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισιός Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων, τῇ εἰσηγήσει τοῦ ἀρχαιολόγου καὶ ἀκαδημαϊκοῦ κ. Φουκάρη πρότονη διευθυντοῦ τῆς ἐνταῦθα ναυλλακῆς ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς.

Ο κ. Σβορδώνος πολλάκις τιμηθείς δι' εὐρωπαϊκῶν βοσείων τιμᾶ ἔξαιρετικῶν τὴν μικράν μας Ἑλλάδα.

ΕΩΡΤΑΣΘΗΣΑΝ πρὸ δὲ λίγων ἡμερῶν τὰ ἐγκαίνια τοῦ διεμνούς παραρτήματος τῆς γαλικῆς ἀρχομο-
λογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, ὅπου μὰ φοιτοῦν νέοι ἐπι-
στήμονες, ἀνήκοντες εἰς ἔθνη μὴ ἔχοντα ίδιας σχολας
τῆς Ἀθήνας.

Ο διευθυντής της γαλλικής σχολής κ. Ωμόδηλλ οώμιλησε περὶ τῆς σημασίας ἣν ἐνέχει ἡ ἴδρυσις τῆς διεύνοῦς σχολῆς, συμπεραίνων ὅτι εἶναι ἔργον προόδου ἐπιστημονικῆς συγκέντρων ὀλίγας τάξ ἀγάνθις προ-θέσεις εἰς ἐπιστημονικὴν συναδελφότητα καὶ βαθείαν ἐπικουνωνίαν πρὸς τὸ τέλειον πάλλος, τὸ διποῖον περι-βάλλει τὰ πάντα ἐνταῦθα: ὅτι εἶναι ἔργον ἐπιστήμης, ποιήσεως, ἀληθείας.

Κατόπιν διμήλησεν ὁ κ. Μπαγιέ, ἀρχαῖος Ἐταῖρος τῆς Σχολῆς, ἔξαιρων τὸ ἔγγον του κ. Ωμόλλ. Ωραία ἦτοι ἡ ἀποστροφὴ πρὸς τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν „Ἀζρόπολιν.. Ἐδῶ φύεται ἡ ἐλαύα μὲ τὸ χρόνον φύλλωμα τὴν οὐδένα κανεὶς δὲν ἥμπορει νὰ ἔχοιχωσῃ, διότι ἐπ' αὐτῆς ἐποττείνει τοῦ Διός τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν σκέψη τῆς γλαυκώπιδος θεᾶς ἡ λαզάρη προστασία. Τὴν πόλιν ταύτην φωτίζει τὸ ἀνέσπερφον φῶς του ἰδεώδους τὸ δόποιον ἀκτινοβολεῖ ἀπὸ τοῦ αἰώνιου βράχου, τοῦ ὑψουμένου ὃς τὸ ἕρδον παντὸς παντὸς Λόγου, πάσης Ἰδεᾶς, πάσης Ζωῆς“. Περὶ τοῦ σημερινοῦ λαοῦ λέγων διτὶ „ἀνέπλασε τὴν πατρίδα του καὶ ἐσκόροπισε τὴν ἐπιρροήν του ἐφ ὅλης τῆς μεσογειακῆς λεκάνης“, ὁ κ. Μπαγιέ ἐπευφημήθη ἐνθουσιωδῶς. Επίσης ὅταν ἐπλεξε τὸ ἔγκώμιον του Βεζαντίου „τοῦ παραγνωρισμένου εἰσέτοι τούτου κέντρου φωτὸς καὶ πολιτισμοῦ, τὸ δόποιον ἀρχαῖει νὰ λάμψῃ ἐν μέσῳ τῆς διαλυμένης διμήλης τῆς ἀγνοίας καὶ τῶν προδολήψεων“.

MOYSIKH

ΠΟ ΕΝΟΣ ΜΗΝΟΣ παρεστάθη εἰς Σύδιαν τὸ πρῶτον βουλγαρικὸν μελόδραμα — ὅρεα σομίque — ἡ „Πυγολαμπίς“ ἔργον — ποίημα καὶ μουσικὴ — οὐ καὶ Ιβάν Εξάρχος, πρώην γραμματέως τοῦ ἐν Βουρεστίτη βουλγαρικού διπλωματικού Προσταρείου. Η ἀναβίβασις τοῦ ἔργου τούτου ἐπὶ τῆς σκηνῆς εἶνε σαργανικῶς καλλιτεχνικὸν γεγονός διὰ τὴν Βουλγαρίαν.

¹ Η υπόθεσις της „Πυγολαμπίδος“ είναι παραμένη έτοις λαϊκής βουλγαρικής ποίησεως.

Εἰς ἐν χωρίον τελοῦνται οἱ γάμοι νεαρῶν χωρικῶν,
οἱ οἱ συντοπῖται των χαίροντες διὰ τὸ εὔτυχὲς γέ-

γονός, εύθυμωριν καὶ διασκεδάζοντι, ὅτε παρὰ προσδοκίαιν ἀρχέει νὰ βρέχῃ· καὶ ἐπειδὴ εἶναι ὡραία καλοκαιρινή βρομδιά, ἡ σκηνὴ πληροῦται ἀπὸ χιλιάδας φρειών τὸν ἐντόπιον, τὰ οὖτα νὲ νεαρά νύμφη, ἐν τῇ ἀδιθοτητὶ τῆς ἀρχέει νὰ συλλέγῃ διὰ νὰ πλουτίσῃ τὸν γυμφικὸν τῆς στολισμὸν· ὁ μνηστήρ τῆς κάμνει παρατηρήσεις, βλέπων δικαῖος ὅτι τὴν ἐλύπησε, ἀρχέει καὶ αὐτὸς νὰ μάζευῃ πυγολαμπίδας, ὅτε μία ἐξ αὐτῶν μεταβάλλεται ἔξαφρα εἰς Νεοάιδαν. Καὶ ὁ μνηστήρ τόσον μαγεύεται μὲ τὴν ὄμορφά της, ὃστε φεύγει μαζί της. Εἰς τὴν δευτέραν πρόδειν Νεοάιδες προσστῶν μὲ τὰ μάγια των νὰ κάμουν τὸν νέον χωρικὸν νὰ ληφούντης τὴν μητοτην του καὶ σύβουν τὸν φλογερὸν τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτα. Πράγματι δὲ μετὰ μεγάλην ψυχικὴν πάλην, λησμονεῖ οὗτος τὰ πάντα καὶ τυφλὸς ἀπὸ τὴν νέαν ἀγάπτην ρίτεται στὴν ἀγκαλιὰ τῆς πρόην πυγολαμπίδος. Γρήγορα διως συνέρχεται καὶ μετανοημένος ἐπιστρέφει εἰς τὸ χωρίον του διὰ νὰ ἀνένδοι τὴν μητοτην του. Άλλα τὸν ἔχει προλάβει ή Νεοάιδα, ἡτὶς μεταβληθείσα εἰς Ἀδιγγανίδα τὸν ἐπόρδιοστον εἰς αὐτήν, καὶ διταν οὗτος παρουσιάζεται, γίνεται δεκτὸς τόσον ψυχρὰ ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς, ὃστε ἀπτητισμένος φίτεται εἰς τὸν ποταμὸν τοῦ χωριοῦ καὶ πνίγεται. Ἡ Ἀδιγγανίς συγκινηθείσα ἀπὸ τὸν πόταμόν, ὅπου μὲ τὰ μάγια της ἐπαναφέρει τὸν μνηστήρα εἰς τὴν ζωὴν.

Ἡ ὑπόθεσις εἶναι ἀπλούστατη καὶ ἀρκετά ποιητική,
ἡ δὲ μουσικὴ τοῦ ἔργου πολὺ καλή. Πλήρης δέ ἐπι-
τυχία ἔστεψε τὴν πρώτην παράστασιν.

Z. M.

ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ

ρης τοι εργον της αναστασεως, το οποιον ηρχισεν δι Κυβιθέας και πορεύενσαι πρὸς τας Ἀθήνας εἰς τοὺς χρόνους τῆς δόξης τῶν δποιών θά ήσο δι λαμπρότερος πολίτης των. Εκεῖ εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Πικέμιου τὴν δποιάν κατέστησες ἔνδοξον, και τῆς δποιάς δεσπόζουν μαρκρέων αι καθαραι γοαιματι τοῦ Παρθενώνος, ἐν μέσῳ τῶν ἀνασκαφῶν αὐτῆς ἐνράτησεν τὰ βλέμματά σου στερεῶς προσηλωμένα επὶ τῆς ἀττικῆς γῆς, ἡ ποίησις τῆς ἀρχαίας Ἐλλάδος σε καιτέλαβεν δόλοκληρον. Ἀναγινώσκων κανεὶς τὸ ἔργον σου νομίζει ὅτι αὐτοὶ οἱ θεοὶ τοῦ Ολύμπου σ' ἐβοήθησαν νὰ ἐκδηλώσῃς τὰ λειψανα τῶν δηνών, τὰ δποιά ὑπῆρχεν ἵσως σύγχρονα ἐκείνων, ἀφοῦ ἀνένδρες τὴν αἰγα Αμάλθειαν, τῆς ἄστρου ἐπίνιαν τὸ θεῖον γάλα, τὸν Ἐρυμάνθειον κάπρον, μὲ τὰς τραγικὰς καὶ τὸν ἀλέκτορα τοῦ Ἀσκληπιοῦ, μὲ τὸ εὐηγχον λάλημα, τὸ σπανιώτατα νικηφόρον. Εἰς τὴν Ἐλλάδα αὐτήν ἀφιερώνεις μίαν τῶν ὥραιοτέρων ἀνακαλύψεών σου τὸ Ἐλλαδοθῆριον, τὸ ὑπέροχον πλάσμα, τὸ δποιὸν ἔξερ-

ἐκτεταμένον κεφάλαιον εἰς τὰς ὁρίζεις τοῦ γάμου ἐν σχέσει πρὸς τὰς διαιρόδους ἐπεμβάσεις τοῦ κοινωνικοῦ καὶ ἀστικοῦ δικαίου. Ἔπειται ἡ παθολογία τοῦ γάμου ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἐγγυήσεις αἵτινες ἔπειτε νὰ παρέχονται ἀπὸ τοὺς συνεργοχομένους εἰς γάμον, ζῆτημα ὅπερ παρ' ὅλην αὐτοῦ τὴν σπουδαίωτην ἐπέθη πάντοτε ἐν δευτερεύουσῃ μοίρᾳ. Ἐν γένει ἡ ὅλη μελέτη τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ διαποινεταὶ διὰ τὴν ἔξαρτικὴν ἐπιστημονικὴν ἀκρίβειαν καὶ εὐσυνεδρίσιαν, μὲ τὴν ὅποιαν ἔξετάζεται τὸ εὐδύντατον τοῦτο θέμα. Ὁ συγγραφεὺς διὸ δὲν ὀλούν αὐτοῦ τοῦ συγγράμματος προσπαθεῖ ν̄ ἀποδεῖξῃ πόσον οἱ νόμοι καὶ τὰ ἔνθιμα – οἱ τεχνήτοι αὐτοῦ ὁργανισμοὶ – ἔπειτε νὰ προσεγγίσωσι τὰς φυσικὰς καὶ ψυχικὰς συνθήκας, ἀφ' ἣν τόσον πολὺν ἀπειλακούνθησαν εἰς τὴν νεοτέραν κοινωνίαν. Τὸ συμπέρασμα τοῦ καθηγητοῦ Μοράζ, μὲ τινας ἐπιφυλάξεις ὑπέρ τῶν ἐλευθερών ἐνώσεων, τῆς διευκολύνσεως τῶν διακενήσεων ἐπὶ τῇ αἰτίσει τοῦ ἐνὸς μόνον ἐκ τῶν συζύγων, εἶνε γενικῶς ὑπὲρ τοῦ γάμου. „Υπὸ τὴν ἔποιν τὴν ἀτομικὴν καὶ τὴν κοινωνικήν, συμπεριφέρει σύγλωττως ὁ Μοράζ, ὁ γάμος ητοι ἡ ὑπὸ ὀρισμένας συνθήκας ἐνώσις τοῦ ἀνδρός καὶ τῆς γυναικός, πρὸς συμμερισμὸν τοῦ ὄγκων τῆς ζωῆς, πρὸς ἀποτέλεσμαν οἰκογενείας ὃς κέντρον δημιουργικοῦ τῶν μελλουσῶν γενεῶν, πρὸς σχηματισμὸν τοῦ κοινωνικοῦ οὖτος εἰτεῖν πρῷηνος, πρὸς ἀνύψωσιν ημιτάξην διὰ τῆς ἐνασκήσεως τοῦ καθηγοντος καὶ τῆς παλής κατά τῶν ἡθικῶν καὶ ὑλικῶν δυσχερεῶν τῆς ζωῆς, ἀποτελεῖ, πρέπει νὰ τὸ ἀναγνωρίσωμεν μεγαλοφόνως, τὴν εὐδώστοτέραν βάσιν τῶν συγχρόνων κοινωνιῶν“.

BIOTEHNIA

Δ ΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝ σήμερον τὰ δύο προσαγγελθέντα δείγματα πορπῶν, σχέδια τοῦ κ. Θ. Αννίνου. Ως προεγράψαμεν, τὰ σχέδια ταῦτα βασίζονται ἐπὶ τῆς βιζαντινῆς τέχνης, ἡ οποία ήμοροεῖ νά προσφέρῃ εἰς τὴν ἐλληνικὴν βιοτεχνίαν μεγίστον πλούτον πρὸς δημιουργίαν. Είναι πτηνὴ ἀνεξάντλητος, ποικιλῆ, τόσον στενῶς συνδεομένη μὲ τὴν ἴστορίαν μας. Έκ τῶν παραπιθεμένων σήμερον δύο θεμάτων, τὸ μὲν ἐν εἰναι ἀπλούστερον, φέρον εἰς τὸ μέσον τὸν δικέφαλον ἀετὸν τοῦ Βυζαντίου, τὸ δὲ ἄλλο πολὺ ποικιλότερον, ἔχει ὕπο τιστότερα τὴν σφραγίδα τῆς ἐποχῆς.

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

Η ΣΥΝΗΘΕΙΑ τῆς τηρούσεως τῶν πατρίων περὶ τὰς νηστείας παρακμάζει κατ’ ἔτος ἐν τῇ προστενούσῃ καὶ κατήντησε νῦν θεωρήται ἐπαρχιωτισμός. Πέροιν διάκονη τὰ ἔνοδονες εἶχον διπλὸν καταλόγον φαγητῶν, τῶν μὲν πασχαλινῶν διὰ τὸν πολὺν κόσμον, τῶν δὲ σαρακοστιανῶν διὰ τὸν ἀπηργασιωμένους, ἀλλ ὁ τελευταῖος οὗτος κατηργήθη ἡδη τελείως, ἐξ ἐλλειφεως λαδοφάγων ἢ νεοφράσταφράγων. Προσχέδεις μάλιστα ἔτιχε νῦν συναντήσαμεν ἐν τινι γαλακτοπολειῷ φοιτητᾶς τῆς θεολογικῆς σχολῆς αὐγοφαγοῦντας τὴν Παρασκευὴν. Ἀλλ οὗτοι ἐντριψεῖς ὄντες περὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ίστοριαν ἔχουσι τοντάχιστον τὴν δικαιολογίαν, ὅτι καλλιστανήσεις θεωρίζουσιν ὅτι, τοῦτο πράττοντες δὲν παραβάνουσι θητήν τινα ὑποζηύσωντας ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀκμαίας πίστεως εἰς τοὺς χριστιανούς. Ἡ τεσσαρακονθήμερος τῷ ὅντι ἀποκή ἀπὸ ὕδρισμένον εἰδῶν τροφῆς ἦτο ἀγνωστὸς κατὰ τοὺς πρότους αἰῶνας. Γίνεται δέ λόγος περὶ τῆς συνηθείας τῶν χριστιανῶν ἢ ἀτέχωσι πάσης τροφῆς κατὰ τὰς ὕδρας, αἵτινες παρθήλυσον ὑπὸ τῆς σταυρώσεως μέχρι τῆς ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος, ἀλλ ἡ ἀπόπειρα τῶν ζη-

τούντων ν' ἀναγάγουσιν εἰς τοὺς ἀποστολικοὺς χρόνους τὴν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἀπαγόρευσιν τῆς κρεοφαγίας εἰς οὐδὲν κείμενον δύναται νὰ στηριχθῇ.

Ἄυτὸν ὁ ἄγιος Ἱερόνυμος καὶ ἡ ἑρόδη Ἀνύγουστίνος ὅμιλοισι περὶ τῆς νηστείας ὡς περὶ ἔθμου τῶν Ἀνατολίτῶν, ὑπεκειμένουν εἰς παντοίας κατὰ τόπους παραλλαγάς. Ἀλλοι ἐτρέφοντο διὰ λαχανοφίλων ἐπὶ πέντε συνεχεῖς ἡμέρας, ἄλλοι ἀπειχόν πάσις τροφῆς μέχρι τῆς μεσημβριας καὶ ἄλλοι ἐτρώγον μόνον μετά τὴν δύσιν τοῦ ἥμισου ὡς οἱ Τοῦρκοι κατὰ τὸ φαραζάνιον, αἱ δὲ νηστείαι ἐκανονίσθησαν ὅπως ἔχουσι σήμερον μόνον περὶ τὸν ἔβδομον αἰδίνα. Ἀλλὰ καὶ τότε πολὺν ἀγριωτεοῦ τῆς Εὐκλησίας διώκτων τῶν παραβατῶν ἐδείχθησαν οἱ κοσμιμάτα ἀρχοντες. Οἱ Πολωνοὶ βασιλεῖς κατεδίκαζον αἵτοντάς εἰς ἐξκήρωσιν τῶν δόντων καὶ ὁ Κάρολος Μάγνος ἐνομοθέτησε ἀπαγορεύοντας πρὸς παραδειγματισμὸν εἰς τὰ δένδρα τῶν λεωφόρων. Φιλανθρωπότεροι οἱ ἑφάντησαν οἱ ἡγεμόνες τῆς Γαλλίας, οἱ ἀπὸ τοῦ δεκάτου τετάρτου αἰώνος ἐπιτρέφαντες διὰ νόμου τὴν πάλησιν τοῦ κρέατος τὴν Σαρακοστήν, ἀλλὰ εἰς τιμὴν τριτλασίαν τῆς συνηθίους καὶ μόνον εἰς τὰ νοσοκομεῖα καὶ τὰ πτωχοκομεῖα, ὥστε πᾶς ὁ ὀργεγόμενος νὰ κρεοφαγήῃ, ἡδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο καταβάλλον διτλάσιον τῆς ἀξίας τοῦ προσφαγίου φύδον εἰς τοὺς πτωχῶν. Εἰς δὲ τοὺς ἐνδιούσαντας νὰ πιστεύσωσιν ἀνὴροι εἶ ἐλεημοσύνη πρὸς ἀπότλυσιν τῆς ἀμαρτίας, ἀπεκρίνετο ὁ γλυκὺς ἐπίσκοπος Φενελών¹, «Φάγετε ἀφρόβιτος καὶ ὀλόκληρον μόσχον. Αρκεῖ νὰ είσθε δίκαιοι». Προϊόντος τοῦ χρόνου ἡ πάλησις τοῦ κρέατος κατὰ τὰς νηστησίμους ἡμέρας ἀπέβη τόσον ἐπικερδῆς, ὥστε ἐφθάνησαν οἱ πλούσιοι τὴν μερίδα τῶν πτωχῶν καὶ τὸ δικαιόμα τοῦτο κατήντησε νὰ παραχωρῆται ὃς ρουσφέτι εἰς τοὺς εὐνοούμενους τῆς αὐλῆς ἐπυπόλιδας, τοὺς Ρόαν, τοὺς Σουρίς, τοὺς Νερίδι καὶ τοὺς ἄλλους μεγαλονύμους, μὴ ἀπαξιωνῆτας νὰ μεταβολῶσι τὰ ἀρχοντικά αἰτῶν μεγαλας εἰς σαρακοστιανά κρεοπολεῖα.

Ταῦτα ἐδειρήσαμεν πρέπον τὰ ἔνθυμισματεν, διότι οὐδεμία ἐγένετο μέχρι τοῦδε παρ τῇ ήμιν χρῆσις ὑπὸ τὴν ἔποιην τῆς ἀγαθοεργίας τῆς νηστείας, ἐνῷ ἔχοντι συμποτικήνσαν κατακώσοντο οἱ χρονοὶ, αἱ συναντίαι, αἱ ὑπὲρ τῶν ἀπόδοντων ἀγοραὶ καὶ πάντα τὰ λοιπὰ εἰδή φορολογίας. Οὐ μόνον δέ ὑπὲρ φιλανθρωπικῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ἔμπνυκῶν σκοπῶν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ ἡ σάφακοστή, κατὰ τὸ ἀξιομήητον παράδειγμα, τὸ ὅποιον παρέσχε ήμιν καὶ πάλιν προσφάτος τὸ Ἄλλια.
"Οτε τῷ δητὶ τὰ οἰκονομικὰ αὐτῆς περιῆλθον εἰς οἰκτρῶν κατάστασιν ὡς ἐπ τῶν δαπανῶν τοῦ πολέμου ἐπέβαλεν ἡ δημοκρατικὴ κυβέρνησις διὰ νόμου τεσσαρακονθήμερον Πατριωτικὴν Νηστείαν (εἵπε civique) ἵξ τὸ προϊόν ἔμελλε νὰ διατεθῇ ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ Τοιούτο τι μέτρον ἡδυνάμενα ἱωσ καὶ ἡμεῖς νὰ ψάθιουμεν ὑπὲρ τῆς ἐπιδιωκόμενῆς ναυπτήγησεως στόλουν. Τούτο δὰ ἦτο ἵωσ ἀποτελεσματικώτερον τῶν διδράζμων καὶ τιδράζμων ἔραντων τῶν μαθητῶν τῶν γυμνασίων περὶ ὃν γίνεται τοσοῦτος κατ' αὐτὰς ἐν τῷ τύπῳ λόγος.

Ε. ΡΟ·Ι·ΔΗΣ

АЛАНДОГРАФІА

Κύριον Ψυχάρην
Ἐδιάβαζα προχθές τὸν πρόλογον τοῦ τελευταίου βιβλίου σας „Γιὰ τὸ Ρωμαϊκὸ Θέατρο“. Ὑσως παραξενευθῆτε, ἔπειτα ἀπὸ μῆνας ὀλοκλήρους νὰ σᾶς γράφω δτὶ ενδιόκουμα ἀκόμη εἰς τὸν πρόλογον. Θὰ σᾶς διμολογήσω δτὶ πολλὲς φορὲς ἐπειχείσθα νὰ τὸ διαβάσω ἀλλὰ δὲν ἡμίπορεσα νὰ προχωρήσω. Ἐπὶ τέλους μὲ νέπερανθρώπους δυνάμεις τὸ κατώρθωσα. Καὶ πρέπει νὰ ἔχετε ἀκόμη δτὶ διεσκέδασα ἄρκετά.

Ηθελα λοιπόν νά σᾶς εἰπῶ πρὸ πάντων μὲ αὐτό μου τὸ γράμμα, ὅτι μέσα σὲ τόσα σοφά πράγματα που γράφετε πολλές φρέσεις, εἶναι κρῖμα νά γράφετε καὶ ἄλλα, τὰ δοτοῖα, χάριν σεβασμοῦ πρὸς τὸν διδάσκαλον μερικῶν, δύναμάζω μή σοφά. Λέγετε π. χ. ὅτι τὰ προκομιένα τὰ „Παναθήναια“ ἔγραψαν τὴν λέξιν ἐδιδάχθη ἀντί παρατήθηκε—νά τὸ χαίρεσθε δίχως κάνε νά συλλόγοιστούντε τὸν ἀναχρονισμόν. Καὶ τέτοια κεφάλαια ἔχονται κιόλας νά μᾶς βάλουν γνώση γὰ τὴ γλῶσσαν. Καὶ λαμβάνων ἀφορμῆν μᾶς ἀναλύετε την σημασίαν τῆς λέξεως διδάσκω—πολὺ καλὸς ἐκάματε διότι τέτοια πράγματα πρέπει νά γράφωνται καὶ νά γίνωνται γνωστά—λησμονῶν ὅτι αἱ λέξεις χάριν πολλάκις τὴν ἀρχικήν των σημασιῶν καὶ ὅτι δὲν είναι ἀνάγκη νά ἀνατρέξῃ κανεὶς αἰδῶνας πρὸς τὰ διάσια διά νά εὑρῇ τι σημαίνει μία λέξις. Εἴναι τὸ ίδιο σὰν νά μᾶς ἐλέγετε ὅτι ἡ λέξις ναυμαχία δὲν εἰμιτορεῖ νά γραφῆ σήμερον, διότι δὲν ὑπάρχουν πλέον νῆσοι ἀλλὰ καράβια καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νά γράφωμεν καραβομαχία.

Διὰ τοῦτο καὶ σεῖς ἐπροσπαθήσατε νά διαφύγετε τὸν σκόπελον καὶ ὅντι ἐδιδάχθη μετεχειρίσθητε τὴν λέξιν ἐπάγχηθη, ἡ ὅποια δόσον σύγχρονος καὶ ἀν εἶναι — μὴ τυχὸν, κύριε Ψυχάρη, καὶ εἶναι μετάφρασις ἐκ τοῦ γαλλικοῦ; δὲν ήμερει ποτὲ νά χρησιμοποιηθῇ εἰς δῆλας τὰς περιπτώσεις. Ποιὸν νόστιμον θά ήτο νά γράφωμεν π.χ. „ἄποφε παῖςται δ Οιδίποις τύραννος“—Ο Φασούλης, μάλιστα κύριε Ψυχάρη.

Φοβούμενος μῆτρος παραπέσῃ τὸ γράμμα μου αὐτό, τὸ δημοσιεύω ἔδω διὰ τὸ ἀσφαλές καὶ διὰ νά καμαρώσουν σοις "Ελληνες πῶς τέτοια κεφάλαια ἔχονται κιόλας νά μᾶς βάλουν γνώση γὰ τὴ γλῶσσα".

Χαίρετε.

K. M.

Συνδομητήν.

Πᾶς; Δὲν ἔλαβετε τὰ „Πάτραι“ καὶ ἐρωτάτε τὰ „Παναθήναια“ νά σᾶς φωτίσουν; Φανταζόμεθα τί δῶλα δίνεισα θά πλάττετε μὲ τὴν μαγευτικὴν αὐτὴν λέξιν. Καὶ ὅμοις.. Σᾶς συμβούλεύομεν νά τὰ διαβάσετε καὶ τότε μᾶς γράφετε καὶ σεῖς τὰς ἐντυπώσεις σας. Ἀλλ ἀφοῦ μᾶς ἐρωτάτε πρέπει νά σᾶς εἴπωμεν ἐβάλθηκαν οἱ ἀνθρώποι ἡ ἐμάς νά διδάξουν ἐκεῖνα ποὺ ἐμάθαμεν εἰς τὸ σχολεῖον καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἡ τὸν λαὸν νά διδάξουν Θουκυδίδην. Εἴγνούμεθα: Εἰς ἐν ἀρθρον ἐπιγραφόμενον „Τὸ ἄγιον εὐαγγέλιον“ γίνεται ἡ ἀκόλουθος ἔξηγησις: ὅστις θέλει διάσιο μου ἐλλείν=δόσις θέλει νά μὲ ἀκόλουθη, νά γείνη μαθητής μου κλπ. Καὶ παρακάτω, εἰς ἀρθρον ἐπιγραφόμενον „τὸ γλωσσικὸν ξήτημα ἐν τῇ ιστορίᾳ“ διαβάζομεν: „Πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα φιλοτιμοῦνται νά θεραπεύωσι τὴν μνήμην τῶν πατέρων καὶ προγόνων, οὐ μόνον στερρώσεις ἔχονται τῆς ἐθνικῆς γλώσσης“ κλπ.

Περιμένομεν νά μᾶς εἰπῆτε τὴν γνώμην σας.....

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Εἰς τὴν ἐπέτειον τῆς Ἐθνικῆς ἑορτῆς τὰ „Παναθήναια“ συμμετέχουν ἀναγράφοντα σελίδας ἐκ τῆς ἴστορίας τοῦ Ἀγάνος καὶ τῶν χρόνων τῆς δουλείας, αἱ ὅποιαι ἐγκλείσουν ὅλον τὸ ἀշθός αὐτῆς καὶ ἐκείνου τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν ἵερότητα.

Τὴν ἐβδομάδα ταύτην ἀναγραφεὶ μεγάλη συνοδεία προσκυνητῶν εἰς Ιερουσαλήμ, φέρουσα ως ὀνάθημα τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν εἰς τὸν Πανάγιον Τάφον, ἐπτάφωτον ἀργυρᾶν λυχνίαν.

Τὸ προκηρυχθεῖσα καλλιτεχνικὴ „Ἐκθεσις τοῦ Πανιωνίου Συλλόγου“ ἐν Σμύρνῃ ἀρχίζει τὴν 31 Μαρτίου. Ἐκτὸς τῶν Σμυρναίων καλλιτεχνῶν, ἀπεστειλαν ἔργα των οἱ πλεῖστοι τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλού Ἑλλήνων ζωγράφων. Η „Ἐκθεσις“ αὕτη είναι ἡ δευτέρα, τὴν ὅποιαν διοργανώνει τὸ ηγεθὲν σωματεῖον ἐν Σμύρνῃ.

Ἐν Ιταλίᾳ ἥρχισε νά ἀπλώνεται μὲ ἐλπίδας πολλοῦ μέλλοντον τὸ δόνομα τοῦ „Ελληνος ὁ δευτέρου Γεωργίου Λεωτσάκου“. Πρὸ μηνῶν ἐνεργανίσθη διὰ ποώτην φοράν εἰς τὸ κοινόν τῆς Νεαπόλεως εἰς συναυλίαν ὑπέρ τῶν ἀπομάχων καὶ τελευταίως εἰς Ρόμην. Ο Ιταλικὸς τύπος γράφει περὶ τοῦ Λεωτσάκου ἐνθουσιωδῶς.

NEA BIBLIA

Ἐξεδόθησαν

Η ΠΑΠΙΚΗ ΜΟΝΑΡΧΙΑ ΚΑΙ Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ αὐτοσχέδιος μελέτη ὑπὸ Σ. Ι. Βουτυρᾶ (Ἐταιρεία τῆς ὑπέρ τῶν πατρίων ἀμύνης) 1902 τυπογραφεῖον Ἀποστολοπούλου

Η ΟΛΥΜΠΙΑ ὑπὸ Β. Λεονάρδου μετὰ τοπογραφικοῦ πίνακος. Εν Ἀθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1902.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ἐκδιδομένη ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. Περίοδος τρίτη 1901. Εν Ἀθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1902.

ΧΕΡΤΖΒΕΡΓ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κατὰ μεταφράσιαν Π. Καρολίδου. Τόμος πρῶτον, τεύχος τρίτον. [Βιβλιοθήκη Μαρασλῆ τευχ. 159]. Εν Ἀθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1902.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ὑπὸ Δημητρίου Πλιτύκα. Εν Ἀθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1902.

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ τῆς ἐταιρείας Ελληνικοῦ Πυριτιδοποιείου χημικῶν καὶ βιομηχανικῶν προϊόντων διὰ τὸ έτος 1901. Εν Ἀθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου.